

ESMASPÄEV, 6. SEPTEMBER 2010

ISTUNGI JUHATAJA: Jerzy BUZEK

president

(Istung algas kell 17.05)

1. Istungjärgu jätkamine

President. – Kuulutan neljapäeval, 8. juulil 2010 katkestatud Euroopa Parlamendi istungjärgu taasalanuks.

2. Presidentuuri avaldus

President. – Sooviksin teie tähelepanu juhtida Iraanis surma mõistetud Sakineh Mohammadi-Ashtiani juhtumile. Meile teadaolevatel andmetel kaalutakse ülemkohtus hetkel selle otsuse apelleerimist. Hiljuti määrati Sakineh Mohammadi-Ashtianile lisaks ka 99 piitsahoopi selle eest, et ta avaldas väidetavalt oma foto Euroopa ajalehtedes. Nõuan tungivalt, et Iraani ametivõimud tühistaksid mõlemad kohtuotsused ning käsitleksid Sakineh Mohammadi-Ashtiani juhtumit läbipaistval ja ausal viisil. Soovin korrata, et Euroopa Parlament on surmanuhtluse rakendamise vastu, olgu asjaolud millised tahes.

3. Eelmise istungi protokollki kinnitamine (vt protokoll)

4. Parlamendi koosseis (vt protokoll)

5. Parlamendiliikme puutumatus e aravõtmise taotlus (vt protokoll)

6. Parlamendi komisjonide ja delegatsioonide koosseis (vt protokoll)

7. Parlamendi koosseis (vt protokoll)

8. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

9. Suuliselt vastatavad küsimused ja kirjalikud deklaratsioonid (esitamine) (vt protokoll)

10. Petitsioonid (vt protokoll)

11. Assigneeringute ümberpaigutamine (vt protokoll)

12. Parlamendi resolutsioonide vastuvõtmisele järgnev tegevus (vt protokoll)

13. Nõukogu edastatud kokkulepete tekstid (vt protokoll)

14. Kehtetud kirjalikud deklaratsioonid (vt protokoll)

15. Tööplaan

President. – 2. septembril esimeeste konverentsil kodukorra artikli 137 kohaselt koostatud osaistungjärgu lõplik päevakorra projekt on välja jagatud. Tehtud on ettepanekud järgmisteks muudatusteks.

Sain Roberta Angelillilt ja Gianni Pittellalt ja veel vähemalt 40 parlamendiliikmelt kiirmenetluse taotluse (kodukorra artikkel 142) nihutada Sakineh Mohammadi-Ashtiani juhtumi arutelu neljapäevalt tänasele, esmaspäevale, 6. septembrile.

Gianni Pittella (S&D). – (IT) Austatud president, head kolleegid! Suunan oma kommentaarid Roberta Angelillile ja teistele allakirjutanutele. Soovin lihtsalt öelda, et olete Sakineh Mohammadi-Ashtiani juhtumi kohta esitanud mitmeid mõistlikke ja põhjendatud märkusi. Siiski on tunnustava aplausi võitnud sõnad üks asi ning parlamendi ametlik seisukoht hoopis teine. Peame seisukoha võimalikult kiiresti vastu võtma, sest selle naise saatus sõltub lähitundide jooksul tehtavatest otsustest.

Otsuse muutmist pooldavate hääle arv üha kasvab, kuid parlament peab sellele nõudele kindlasti ka oma autoriteetse hääle lisama. Seetõttu esitan teile ja kogu istungisaalile tungiva üleskutse neljapäeva pärastlõunaks kavandatud arutelu varasemaks nihutada.

Mario Mauro (PPE). – (IT) Austatud president! Head kolleegid! Võtan sõna selle taotluse toetamiseks, unustamata seda, et kui Euroopa soovib rahus ja sõjas juhtrolli mängida, tuleb selle saavutamiseks õigel ajal seisukoht võtta.

Mõistame, et tekitame parlamendi ajakavas mitmel viisil segadust, kuid samal ajal usume, et hetkeolukorda arvesse võttes on selline käitumine hädavajalik. Seetõttu toetan oma kaasparlamendiliikme taotlust ja loodan, et kõik teised toimivad samamoodi.

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Austatud president! Soovin vaid paluda, et hääletaksime selle teksti üle nii kiiresti kui võimalik. Juba kolmapäeval, kui vähegi võimalik, sest ei ole mõtet täna arutelu korraldada, kuid selle üle alles hiljem hääletada.

President. – Täna teid! Kas keegi soovib selle taotluse vastu sõna võtta? Keegi ei soovi selle taotluse vastu sõna võtta, nii et jätkame hääletamisega. Kes on Roberta Angelilli ja Gianni Pittella taotluse poolt neljapäevaks kavandatud arutelu tänasele nihutada? Täna teid, taotlus on heaks kiidetud! Head kolleegid! Sakineh Mohammadi-Ashtiani juhtumit puudutava Euroopa Komisjoni avalduse arutelu toimub tänase tööplaani alguses, kohe pärast tööplaani kinnitamist. Resolutsiooni ettepanekute esitamise tähtaeg on täna õhtul kell 19.00 ning resolutsiooni ühisettepanekute tähtaeg on homme, teisipäeval kell 12.00. Need on lühimad võimalikud tähtajad. Palun esitage resolutsiooni ettepanekud hiljemalt täna kella 19.00-ks ning parlamendi resolutsiooni ühisettepanekud homme kella 12.00-ks. Hääletamine toimub kolmapäeval kell 12.00. Tegu on erakorralise kiirmenetlusega. Head kolleegid! Kas esmaspäevaks on veel mingeid ettepanekuid? Tundub, et ei ole. Rohkem taotlusi ei ole.

Head kolleegid! Minuni ei ole jõudnud ühtegi taotlust ka teisipäevaks ja kolmapäevaks, kuid sooviin öelda paar sõna homse aruteluga kohta, mille teemaks on Euroopa Liidu olukord. Tegu on ülimalt olulise aruteluga, mis toimub Euroopa Parlamendis esimest korda. Soovime, et arutelu keskenduks eriti Euroopa Parlamendi rollile liidu tuleviku määramisel. Usun, et me kõik soovime arutelu sobivat ja vastutustundlikku jätkumist ning tahame Lissaboni lepingus sätestatu põhjal võtta endale vastutuse paljude asjade eest, mis liidus paari järgneva aasta jooksul teoks saavad. Seetõttu arvan minagi, et seda küsimust tuleb

väga tõsiselt võtta. Nagu te kõik kindlasti teate, arutati seda küsimust eelmisel neljapäeval toimunud esimeeste konverentsil. Seal juhiti tähelepanu istungisaali väiksele täituvusele tähtsat arutelude ajal, eriti institutsioonidevahelisi küsimusi puudutavate arutelude puhul.

Neli päeva tagasi arutati esimeeste konverentsil põhjalikult Euroopa Liidu olukorda. Tegu oli esialgse aruteluga ning homme kell 09.00 toimub selle küsimuse arutamiseks täiskogu istung. Fraktsioonide esimehed rõhutasid seda, kui tähtis on sellise esmakordse põhiarutelu puhul suurim võimalik osavõtt. Juulis otsustasid fraktsioonide esimehed, et selle arutelu kestmise ajaks ei anta ühegi kohtumise korraldamise luba – seetõttu ei ole Euroopa Parlamendi liikmetele homme ajavahemikus 09.00–11.30 kavandatud ühtegi kohtumist, arutelu ega muud kokkusaamist.

Eelmisel neljapäeval otsustasid fraktsioonide esimehed selle arutelu puhul istungisaalis spetsiaalset parlamendiliikmete kohalolekukontrolli rakendada. Kohaloleku tõestamiseks peavad parlamendiliikmed kolmel eri ajahetkel nuppu vajutama. Teavitan sellest otsusest ka juhatust, kuna juhatus saab täna kell 18.30 kokku. Ja kuna tegu on pädeva ametivõimuga, palun juhatusel otsustada, mis edasi saab ning kuidas kohalolekut puudutavaid andmeid kasutada. Jättes kõrvale juhatuse otsuse, mida me veel ei tea, soovin isiklikult teie poole pöörduda ning paluda teil selle Euroopa Liidu järgmise aasta põhitähtsusega tööprogrammi esitluse ajal kohal olla. Kordan uuesti, et arutelu toimub homme kell 09.00, ja ma palun teil kõigil sel ajal istungisaalis kohal olla ning arutelus osaleda. See on tähtis ka meie parlamendi maine seisukohalt ning näitab, et oleme valmis liidu tuleviku eest vastutust kandma. Kordan, et endiselt ei ole vastu võetud konkreetseid otsuseid, kuidas istungisaalis kohal olnud või seal puudunud parlamendiliikmeid käsitlevat teavet kasutatakse. Kodukorra kohaselt saab selle otsuse langetada vaid juhatus.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Austatud president! Oleme vabalt valitud parlamendiliikmed ning otsustame asjade tähtsuse üle nii, nagu paremaks peame. Mul oli kindel kavatsus homsest arutelust osa võtta ning kaalun seda veel praegugi. Siiski pean selgelt välja ütleva, et kui arutelul kasutatakse elektroonilist kohalolekukontrolli, ei võta ma sellest kontrollist osa, ning kui juhatus peaks rakendama muid loendusmeetmeid, lahkun ma arutelu ajaks hoonest. Mul oli plaanis tulla, kuid sellised meetodid ei ole valitud parlamendi ja valitud parlamendiliikmete väärilised.

(Vali aplaus)

Sarah Ludford (ALDE). – Austatud president! Olen Bernd Posseltiga täielikult nõus ning minu arvates teeb asja traagiliseks see, et tegu on tohutu omavärvavaga.

Kui oleksite julgustanud meid lihtsalt kohal olema, oleksin kindlasti teie autoriteeti ja eestvedamist austanud. Mul oli kaljukindel plaan kohal olla. Kui ma aga nüüd homme kohal olen, ei võta ma elektroonilisest hääletamisest kindlasti osa ja arvan, et olete Euroopa Liidu ja ka president Barroso mainet hoopis kahjustanud.

Nüüd muutub see arutelu farsiks. Loodan väga, et juhatus viskab selle ettepaneku tunni aja jooksul välja, sest vastasel juhul ütlevad inimesed, et Euroopa Parlamendi liikmed on seal ainult seetõttu, et neile makstakse president Barroso kuulamise eest.

Suhtekorralduse vaatepunktist teeme endale sellega tohutu karuteene ning ma olen väga üllatunud, et esimeeste konverentsil selline ettepanek üldse tehti.

(Aplaus)

President. – Olen arutelul osalemise palve juba esitanud, kuid usun, et juhatuse otsustest sõltumata tähendab praegune pingeline õhustik seda, et oleme homme kõik istungisaalis kohal ning saavutame soovitud tulemuse.

Joseph Daul (PPE). – (FR) Austatud president! See on tõsi, et võtsime esimeeste konverentsil vastu otsuse, mille eest tunnen end vastutavana hoolimata sellest, et ma seal isiklikult kohal ei viibinud – kuid ma olen nõus selle otsuse eest vastutama. Soovin siiski rõhutada kahte asja.

Esiteks võtame esimeeste konverentsil vastu otsuseid, mille edastamine toimub fraktsiooni koosolekul. Minu fraktsiooni koosolekul ei olnud nõus otsusega, mille esimeeste konverentsil ehk veidi liiga kiiresti vastu olime võtnud – sama saatus oli tabanud ka mu kolleege, kellega hiljem sel teemal vestlesin.

Seetõttu teen ettepaneku, et hetkel siin istungisaalis viibivad erakondade esimehed hindaksid olukorra juhatuses ümber. Nagu teate, nõuavad kõik muutusi, kuid millegi muutmine ei ole alati nii lihtne kui inimesed arvavad. See on esimene punkt.

Teiseks sooviksin teile, head kolleegid, meenutada kõiki neid arutelusid, mis siin koos komisjoni presidendiga on peetud. Võite temaga nõustuda või mitte, aga istungisaalis on kohal 27 volinikku – jah, nende arutelude ajal on tavaliselt kohal kõik 27 volinikku –, ent kui president Barroso fraktsioonide esimeeste ees sõna võtab, on istungisaal tühi.

Seetõttu toetan parlamendi presidenti ning arvan, et me ei peaks kohaldama esimeeste konverentsil kavandatut – pigem tuleb see hoopis läbi vaadata ning seda uuesti eri fraktsioonides arutada ning vana meetodit kohaldada, juhtides seejuures siiski parlamendiliikmete tähelepanu homme hommikul siin istungisaalis toimuvale ning Euroopa seisukohast üliolulise arutelu tähtsusele.

Seetõttu nõuan juhatusest mõistlikku analüüsi, võib-olla mõistlikumat kui hetkel kohal olevate fraktsioonide esindajate oma, mille juures järgime loomulikult demokraatliku arutelu reegleid, sest ainult nii saame edus kindlad olla.

(Aplaus)

President. – Nagu ma ütlesin, arutab juhatus seda küsimust tunni aja pärast. Olen kindel, et juhatus võtab teie kommentaare arvesse. Esitati kolm kommentaari. Need küll ei vastanud kehtivale menetluskorrale, sest parlamendi kodukorras sellesisulised määrused puuduvad, ent ma ei taha praegust arutelu veelgi pikendada. Juhatuse esindajad on praegu siin istungisaalis olemas ning ka mina kuulan teie kommentaare. Suhtume sellesse küsimusse väga tõsiselt. Kaalume seda täna õhtul ja neljapäeval esimeeste konverentsi kohtumisel. Palun laske meil seda rahulikult vaagida! Juhatus langetab täna esialgse otsuse. Palun teil rohkem sõnavõtte mitte taotleda, kuna neid on hetkel juba päris palju kogunenud! Oleme teie vastuväidetega kursis ning teen ettepaneku see arutelu praegu lõpetada. Kuulsime kõik teie reaktsiooni ning seda, kuidas see vastu võeti, nii et jätame palun selle arutelu praegu sinnapaika – lubame selle üle tõsiselt järele mõelda. Kui peame selle arutelu aga lõpetama, sooviksin seda teha üheainsa palvega: oleme homme siin, selles istungisaalis, kaks ja pool tundi, sest just nii kaua see arutelu kestab.

Tahame, et arutelu toimuks nagu kord ja kohus – mõtlen seda, et soovime rõhutada Euroopa Parlamendi osalust liidu otsuste tegemisel, just seda osalust, mida meil ei ole seni olnud, kuna saime need volitused alles Lissaboni lepinguga. Meie maine ja liidu tugevus sõltuvad

meie homsest kohalolust. Palun olge homme siin istungisaalis kohal ning teen ettepaneku arutelu siinkohal lõpetada.

Francesco Enrico Speroni (EFD). – (IT) Austatud president! Head kolleegid! Ma ei soovi homse kohaloleku kontrolli arutelu uuesti alustada – eriti veel Joseph Dauli sõnavõtu valguses –, ent kuna täiskogu saab ajakava või tööplaani muuta, siis nõuan, et täiskogu saaks esimeeste konverentsil langetatud otsuse üle hääletada ning seda võib-olla muuta.

President. – Võime selle üle homme hääletada. Teen ettepaneku juhatuse otsused ära oodata. Francesco Enrico Speroni, ootame sellega ehk homseni? Oleme jõudnud selle istungi tööplaani esimese aruteluni.

16. ELi-Korea vabakaubanduslepingu kahepoolne kaitseklausel (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on Pablo Zalba Bidegaini raport rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel, kus tehakse ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega rakendatakse ELi-Korea vabakaubanduslepingu kahepoolne kaitseklausel (KOM(2010)0049 – C7-0025/2010 – 2010/0032(COD)).

Pablo Zalba Bidegain, raportöör. – (ES) Austatud president, volinik, nõukogu eesistuja, head kolleegid! Lõuna-Koreaga sõlmitud vabakaubanduslepingu vastuvõtmine loob uusi võimalusi nii Euroopa kui ka Korea tootmisharudele. Selleks aga, et vältida võimalikke negatiivseid mõjusid liidu tootmisharule, on väga tähtis, et meil oleks tõhus kaitseklausel.

Oleme kolleegidega rahvusvahelises kaubanduse komisjonis sellega viimased paar kuud töötanud ning seetõttu on oluline, et parlament kogu seda muudatuste paketti tugevalt toetaks.

Raport võeti juunis vastu 27 poolt- ja ühe erapooletu häälega. Selle klausliga on võimalik kohaldada kaitsemeetmeid, kui Lõuna-Koreast imporditud toodete tollimaksude vähendamine ähvardab liidu tootmisharule tõsist kahju tekitada.

Nagu teate, järgitakse Lissaboni lepingu jõustumisega parlamendile antud uute volituste kohaselt selle määruse puhul õigusloomega seotud menetlust. Kahjuks ei olnud võimalik nõukogu volitusel enne suvevaheaega kolmepoolseid läbirääkimisi pidada.

Esimesed ametlikud kolmepoolsed läbirääkimised toimusid 30. augustil ja nii variraportööridel kui ka mul endal oli võimalik kuulata nõukogu reaktsiooni meie muudatusettepanekutele. See kohtumine võimaldas meil mitmetes küsimustes edusamme teha ja mõnede lõigete lõpliku sõnastuse paika panna ning pärast kohtumist oli meil tunne, et nõukogul on tõsine soov kõige vastuolulisemates punktides kokkuleppele jõuda ning selle nimel ka kõvasti pingutada. Seda on meil loomulikult ülimalt hea meel näha.

Samal ajal jääb meile siiski mulje, et ei ole olnud piisavalt aega selgitada nõukogu seisukohta punktides, milles nõukogu seisukohad erinevad rahvusvahelise kaubanduse komisjoni seisukohtadest.

Seetõttu otsustasid kõik fraktsioonid ühehäälselt, et kätte on jõudnud aeg, mil parlamendi täiskogu peab rahvusvahelise kaubanduse komisjoni juulis vastu võetud muudatuste kohta seisukoha võtma, kuna need on kaitseklausli kohaldatavuse ja tõhususe vaatepunktist üliolulised.

Samal ajal võeti vastu ühehäälnene otsus mitte välistada ka seda, et kokkuleppele võidakse jõuda juba esimesel lugemisel, mis on meie arvates täiesti võimalik, kui nõukogu oma seisukohta selgitab.

Seetõttu hääletame homme ainult rahvusvahelise kaubanduse komisjoni esitatud muudatusettepanekute üle ning lükkame õigusloomega seotud raporti üle hääletamise kodukorra artikli 55 kohaselt oktoobri teisele osaistungjärgule, mil loodame õigusloomega seotud menetluse positiivse lõpptulemuseni jõuda.

Usume, et raport sisaldab paljusid täiendusi, nagu protsesse kiirendava veebiplatvormi loomine, tootmisharule uurimisprotsessi algatamise võimaluse andmine, komisjoni kohustus raporteid esitada ja Korea impordi seire ja järelevalve tõhustamine. Need on punktid, milles oleme nõukoguga juba põhimõttelise kokkuleppe saavutanud.

Kuigi see on minu arust hea tulemus, ei pea me seda siiski piisavaks. On veel teisigi, veelgi tähtsamaid punkte, mis väärivad läbirääkijate täielikku tähelepanu ning mida kõik fraktsioonid peavad siin kaitsma, just nagu meie neid rahvusvahelise kaubanduse komisjonis kaitsesime. Üldiselt pean siinkohal silmas nelja punkti.

Esiteks peame leevendama kõige haavatavamate liikmesriikide võimalikku riski, võttes piirkondliku klausli regioonipõhiselt kasutusele, et sel moel tundlikumate tootmisharude mõjutamist vältida. Ei tohiks unustada, et kaitseklausel on oma olemuselt ajutine ja et selle eesmärgiks on kaitsta majanduse kõige tundlikumaid sektoreid, andes neile uue olukorraga kohanemiseks piisavalt aega.

Teiseks on ilmselgelt vaja seirata tooteid, mida tollimaksude tagastamise klausel mõjutab.

Kolmandaks peame kaitsma parlamendi rolli uurimiste algatamise protsessis ning viimaseks punktiks on otsustusprotsess või komiteemenetlus.

Lisaks sellele, et tahan tänada eesistujariiki Belgia läbirääkimistel üles näidatud hea tahte eest, soovin kõigile meelde tuletada, kui tähtsat rolli mängib komisjon praegu ja ka tulevikus läbirääkimiste eduka lõpptulemuse tagamisel.

Karel De Gucht, komisjoni liige. – Austatud president! ELi-Korea vabakaubanduslepingu kahepoolset kaitseklauslit rakendav määrus on väga tähtis õigusakt mitte ainult seetõttu, et pärast vastuvõtmist pakub see vajaduse korral liidu tootmisharule kaitset, vaid ka seetõttu, et tegu on esimese kaubandusküsimusi käsitleva toimikuga, millega Euroopa Parlament on kaasseadusandjana seotud. Seepärast on mul hea meel näha, millise pühendumuse ja vastutustundlikkusega parlament seda dokumenti käsitleb.

Hindan Euroopa Parlamendi pingutusi komisjoni ettepaneku muudatusettepanekute ettevalmistamisel väga lühikeste tähtaegade juures. Ühtlasi soovin kinnitada, et komisjon on täielikult pühendunud sellise kokkuleppe saavutamisele, mis tagaks liidu tootmisharu teatud allharude võimalikke muresid lahendava tõhusa kaitsemehhanismi.

Minuni jõudnud andmetel läks Korea kaitseabinõude määrust puudutav esimene mitteametlik kolmepoolne kohtumine hästi ning, nagu raportöör äsja mainis, tehti seal edusamme mitmete muudatusettepanekutega. Kokkuleppele jõuti näiteks nii tähtsates küsimustes nagu liidu tootmisharule kaitseabinõude uurimise algatamise nõudmise õiguse andmine ning tollimaksude tagastamist puudutavate ühendusesiseste eeskirjade kaasamine kaitseabinõude määrusesse.

Ma tean, et kõige suuremaid probleeme ei ole mitteametlikel kolmepoolsel läbirääkimistel veel üksikasjalikult arutatud. Loodan, et parlamendi, nõukogu ja komisjoni järgmisel kohtumisel, mis peaks minu arusaamist mööda aset leidma lähiajal, tehakse suuri edusamme ja et kokkuleppele suudetakse jõuda ka kõige keerulisemates küsimustes.

Soovin tänada austatud parlamendiliikmeid ning eriti rahvusvahelise kaubanduse komisjoni (INTA) liikmeid, kes seda dokumenti prioriteetsena käsitlesid! Ühtlasi soovin ma korrata komisjoni pühendumust kogu vabakaubanduslepingu rangele rakendamisele. Ma ei viita siinkohal mitte ainult kaitsemehhanismile, vaid ka vabakaubanduslepingu teistele aspektidele, eriti mittetariifsete kaubandustõketega seonduvatele säästva arengu sätetele ja distsipliinidele.

Lõpetuseks soovin kasutada võimalust ja teavitada teid nõukogu värskematest uudistest ELi-Korea vabakaubanduslepingu vastuvõtmisprotsessi kohta. Nagu võib-olla juba kuulnud olete, kinnitatakse 10. septembrile kavandatud välisasjade nõukogu kohtumisel loodetavasti vabakaubanduslepingu allkirjastamine ja ajutine kohaldamine. Pärast selle otsuse vastuvõtmist on võimalik leping ametlikult allkirjastada ning parlamendile nõusolekumenetluseks edastada.

Ajutise kohaldamise kuupäeva määrab nõukogu hilisemas etapis. See otsus võetakse üsna tõenäoliselt vastu pärast seda, kui parlament on vabakaubanduslepinguga nõustunud ning kaitseabinõude määruse suhtes on kokkuleppele jõutud.

President. – Tänan teid, volinik, Euroopa Komisjoni seisukoha esitamise eest!

Daniel Caspary, *fraktsiooni PPE nimel.* – (DE) Austatud president! Head kolleegid! See, millega parlament, nõukogu ja komisjon on viimastel nädalatel üheskoos hakkama saanud, on eeskujuks meile kõigile. Sooviksin tehtud töö puhul tänada eriti Pablo Zalba Bidegaini!

Euroopa Parlament näitab esimeses Lissaboni lepingu sõlmimisele järgnenud väliskaubanduspoliitilises küsimuses – milles meil on mängida otsustav roll –, et oleme tegutsemiseks valmis. Komisjoni esimene lugemine leidis aset juulis ning täna õhtul on kätte jõudnud arutelu aeg. Kui asi oleks ainult parlamendi teha, võiksime kaitseklauslite üle juba homme hääletada. Kahjuks ei ole teine asutus – mõtlen siinkohal nõukogu – siiani suutnud tagada tingimusi, et saaksime lepingu homme heaks kiita. Mul oleks olnud hea meel, kui nõukogu täna siin kohal oleks olnud. Lisaks oleks mul hea meel selle üle, kui nõukogu oleks veidi paindlikum ja kiirem.

Sooviksin ühe Euroopa Parlamendi rolliga seonduva asja kõigile selgeks teha: komisjonil, parlamendiliikmetel ja tootmisharul saab tulevikus olema õigus kaitseklausli kohaselt uurimisi algatada. Meie, Euroopa Parlament, tahame seda õigust samuti. Usun, et võin rääkida kõigi parlamendiliikmete nimel, kui ütlen, et sellest õigusest me ei loobu. Nõuan tungivalt, et komisjon ja nõukogu sellega läbirääkimistel võimalikult kiiresti nõustuksid.

Minu järgmine punkt puudutab tollimaksude tagastamist. Komisjon tegi ettepaneku see kaitseklauslitesse lisada. Nõuan tungivalt, et nõukogu selle blokeerimise lõpetaks ning komisjoniga nõustuks.

Minu kolmas punkt puudutab Lõuna-Korea CO₂ piirangut, millega tuleb samuti tegeleda. Korea valitsus kavatseb autotööstuses CO₂ piirangud kohaldada. Oleme kõik mures, et selle määrusega võidakse vajaduse korral raskendada Euroopa autode pääsu Korea turule. Nõuan tungivalt, et komisjon selle küsimuse tähtsust Koreale kindlasti rõhutaks. CO₂

piirangu küsimus on meile otsustav katse. See ei aita edule kaasa, kui esimene osa Korea vastu võetud õigusaktist õõnestab vabakaubanduslepingut.

Seda silmas pidades soovin raportööri ja kõigile asjaosalistele jätkuvalt palju edu. Oleksin väga tänulik, kui sellele küsimusele enne aasta lõppu lahenduse leiame.

Bernd Lange, *fraktsiooni S&D nimel*. – (DE) Austatud president, lugupeetud volinik, head kolleegid! Esimese asjana sooviksin samuti tänada raportööri suurepärase koostöö eest, kuna see aitas parlamendil komisjonis ühehäälselt tähtsa põhiseisukoha vastu võtta – mis on väga tervitatav ning on kaitseabinõude määruse tähtsuse taas kord selgelt esile toonud.

Koos Lõuna-Korea lepinguga on see esimene leping, mille üle oleme läbirääkimisi pidanud pärast Lissaboni lepingu jõustumist, millega parlamendile anti uus täidetav roll. Teiseks kujutavad Lõuna-Korea vabakaubandusleping ja kaitseabinõude määrus endast tulevaste lepingute mudelit ning seetõttu peame siinkohal eriti ettevaatlikud olema. Need on kaks tähtsat põhjust, miks me ei peaks lahjendatud seisukohti hooletult vastu võtma, vaid mõistlike määruste vastuvõtmise eest võitlema.

Nagu te juba teate, lugupeetud volinik, tunneme eriti suurt muret kuue kindla punkti pärast. Sooviksin need punktid kiirelt üle korrata. Esiteks tollimaksude tagastamise mehhanism. Kui Korea tootjad kasutavad kaupade tootmisel kolmandatest riikidest pärit osi, ei pea nad nende pealt tollimaksu maksma ning võivad vastavaid kaupu Euroopasse eksportida, samal ajal kui Euroopa tootjad – isegi siis, kui nad kasutavad samu osi – peavad endiselt tollimaksu maksma. Seetõttu on Korea tootjatel konkurentsieelis. Seda tuleb valvsalt jälgida, et näha, kas see hakkab turgu moonutama. Seda ei ole võimalik saavutada tavalise deklaratsiooniga – pigem tuleb see muuta õiguslikult siduvaks ja liita see kaitseabinõude määrusega, kus selle alusel saaks uurimisi algatada.

Teiseks esineb kindlasti ka piirkondlikke variatsioone. Tundlikud sektorid ei ole kõigis liikmesriikides võrdse tugevusega esindatud. Seetõttu peame erilist tähelepanu pöörama sellele, kuidas individuaalsete piirkondade tundlikke sektoreid sihilike rünnakute eest kaitsta. Kuna oleme siseturul, ei ole see just lihtne ülesanne, ent poliitiline lahendus tuleb sellest hoolimata leida.

Kolmandaks, lugupeetud volinik, kuna tegu on esimese lepinguga pärast Lissaboni lepingu jõustumist, siis hõlmab see ka uut nõukogu ja parlamendi tasakaalu ja kuna oleme komisjoniga juba kokkuleppe saavutanud, on täiesti õiglane, et parlamendil ja nõukogul on selles lepingus võrdne roll.

Neljandaks on rakendusmenetlused loomulikult teie pärusmaa – meil ei ole mingit soovi operatiivsesse rakendamisse sekkuda –, kuid parlamendina on meie kohus tagada, et komiteemenetlus parlamendi õiguseid kahtluse alla ei seaks. Eriti tähtis on meie jaoks taganemisõigus – ka see tuleb meile tagada.

Minu viiendaks punktiks on see, et Lõuna-Koreaga seonduvad aastakümnete pikkused kogemused näitavad, et lisaks tariifsetele kaubandustõketele luuakse pidevalt juurde ka mittetariifseid kaubandustõkkeid. Seepärast peab meil ühtlasi olema ka selge mehhanism, millega teostada seiret, aruandlust ning algatada konsultatsioone, kui mittetariifsete kaubandustõkete valdkonnas peaks probleeme tekkima.

Minu kuues punkt on see, et kui me seda uut kaubanduslepingut tõsiselt võtame, siis peame seejuures kaasama ja tugevdama ka kodanikuühiskonda. See tähendab, et Rahvusvahelise Tööstus- ja Kaubandusorganisatsiooni (WTO) fundamentaalsed standardid – näiteks standard 87, mis annab töötajatele õiguse

meelt avaldada – tuleb kindlalt juurutada ning rakendada. Kontrastina on Lõuna-Korea karistusseadustiku artiklis 314 sätestatud, et ettevõtte sujuva töö takistamine on kuritegu. Peame selles suhtes midagi ette võtma – kodanikuühiskonda tuleb tugevdada, Rahvusvahelise Tööstusorganisatsiooni fundamentaalsete keskkonnastandardite täitmine tuleb tagada ning lisaks tuleb kodanikuühiskond riigisiseste nõuanderühmade vahendusel lepingu täitmise seiresse kaasata.

Minu viimane punkt on see, lugupeetud volinik, et teie sõnul leiab ajutine kohaldamine üsna tõenäoliselt aset pärast kokkuleppe saavutamist. Sooviksin sõnapaari „üsna tõenäoliselt” välja jätta. Ajutine kohaldamine ei saa toimuda enne, kui parlament on sellesisulise otsuse langetanud!

(Aplaus)

Michael Theurer, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (DE) Austatud president, lugupeetud volinik, head kolleegid! Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni variraportööri soovin tänada volinik De Gucht ja raportöör Pablo Zalba Bidegaini nende tulemusliku koostöö eest Lõuna-Korea vabakaubanduslepingu ja kaitseklauslitega.

Esiteks soovin rõhutada, et meie, Euroopa Parlamendi liberaalid ja demokraadid soovime selle lepingu võimalikult kiiret ratifitseerimist ja vastuvõtmist, kuna pooldame vabakaubandust ja näeme Lõuna-Koreaga sõlmitud lepingus suurepäraseid võimalusi nii Euroopa Liidu kui ka Lõuna-Korea majandusele. Kaitseklauslite teemal peame aga liidu tootmisharu tõstatatud küsimusi väga tõsiselt võtma. Usume, et kaitseklauslid kujutavad endast vahendit, millega saab need probleemid lahendada. Loodame, et sellel nädalal toimuv hääletus näitab, et parlamendi poliitilised jõud moodustavad terviku ning nende kaitseklauslite toel sõlmitakse siin lõpuks hästi toimiv leping. Seetõttu kutsume nõukogu ja komisjoni üles meile tähtsates küsimustes vastu tulema.

Eelkõige on meie sooviks see, et tollimaksude tagastamise süsteemi ei hakataks ära kasutama. Me ei saa lubada olukorda, kus tollimaksude tagastamine avab Lõuna-Koreale ukse, kust voolavad sisse odavad tooted, eriti odavad põhitarbeained Hiinast ja teistest Aasia riikidest. Lisaks soovime, et Lõuna-Korea kaotaks mittetariifsed kaubandustõkked – näiteks autodele kohaldatavad CO₂ piirangud –, sest nii väldime olukorda, kus uued kaubandustõkked tagauksest sisse veetakse.

Soovime sotsiaalsete ja keskkonnastandardite järgimist. Loomulikult tuleb lepingu hilisemale kohaldamise ajaks leida lahendus ka komiteemenetlusele. Siin soovime näha parlamendi tugevat rolli. Meie arvates peab tootmisharul ja liikmesriikidel olema võimalus tulevikus uurimisi ja seiret alata.

Meile teeb muret veel üks asi: lähipäevil arutab nõukogu lepingu ajutist kohaldamist ning jõuab tõenäoliselt ka hääletamiseni. Pean siinkohal igaks juhuks meelde tuletama, et Lissaboni lepingu kohaselt peab parlament oma nõusoleku andma. Ajutine kohaldamine käiks aga Lissaboni lepingu eesmärkidele risti vastu. Seetõttu kutsun nõukogu üles lepingu ajutist kohaldamist mitte heaks kiitma, vaid palun teil parlamendi otsuse ära oodata. Oleme teinud kõik endast oleneva, et õigeaegne otsustamine võimalikuks muuta, ning peaksime seda taas näitama ja hääletamisel ühise seisukoha võtma.

Helmut Scholz, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (DE) Austatud president, volinik De Gucht, head kolleegid! Soovin oma fraktsiooni nimel toetada komisjoni pingutusi, millega üritatakse selle täiskogu töönädala jooksul hääletusele panna ettepanek võtta vastu vabakaubanduslepingu kahepoolsete kaitseklauslite määrus.

Kaitseabinõude määramisel on otsene mõju läbipaistvusele ja avatusele – selgitades seejuures Euroopa Parlamendi õigusi olla tulevikus kõigi kaubanduslepingute kaasotsustav õigusloomega seotud ELi institutsioon – ning seetõttu ka endiselt ratifitseerimist ootava vabakaubanduslepingu paljude asjaosaliste ja mõjutatud osapoolte arvamuste, küsimuste ja murede tõsiselt võtmisele. Soovin öelda, et sellel teemal – eriti vabakaubanduslepingu teksti puhul – lähevad arvamused suuresti lahku, ja seda mitte ainult siin, Euroopa Parlamendis, vaid veelgi enam ettevõtete töötajate ning nende ettevõtete juhatuste vahel. Lisaks ei kehti see ainult suurettevõtjate puhul – veelgi laialdasemalt hõlmab see tegelikult mõlema kaubanduspartneri väikese ja keskmise suurusega ettevõtjaid.

See on 21. sajandi esimene vabakaubandusleping globaliseerunud majandusmaailma üliarenenud majandusriikide vahel ning jõustub majandus- ja finantskriisi tingimustes. Kaitseklausli mehhanismile omistatakse seega suurt tähtsust, mida laiendatakse siin esitatud konkreetsetest aspektidest tõenäoliselt palju kaugemale.

Kui soovime, et vastavate riikide majanduslik ja sotsiaalne areng kahe kaubanduspartneri töötajate ning kodanike huvides oleva kaubanduskoostöö, globaalse avatuse ja ühiste pingutuste tulemus oleks edukas, peame tagama lepingus sätestatud kaitsemeetmete rakendamise ning kohaldusvõimaluste õiguskindluse. Ajakavad ja tähtajad, piirkondlikud kaitseabinõud, tõendite hankimine, meetmete seire – kõik see on hädavajalik. Ja nagu mu kaasparlamendiliige juba mainis, peavad Euroopa Parlamendil olema samad õigused, mis nõukogul. Kodanikuühiskonna, ametiühingute ja ettevõtjate esindajate väljendatud tollimaksude tagastamise probleemid – nende endi kogemustel põhinevad mured – muudavad vajalikuks kindlate päritolu tähistamise eeskirjade kehtestamise.

Toetan samuti käsitlusviisi, mille kohaselt ei pea see klausel olema mitte ainult tõhus, vaid ka praktikas rakendatav. See klausel peab olema vahend, mida saaks tõsistes juhtumites kasutada. Toonitan taas, et seda määrust peavad toetama ning selle peavad heaks kiitma nõukogu ja kõik 27 liikmesriiki, sest vastasel juhul see ei jõustu.

Anna Rosbach, *fraktsiooni EFD nimel . – (DA)* Austatud president! Kõnealune vabakaubandusleping on majanduslikul ja sotsiaalsel tasandil ning keskkondlikus perspektiivis kasulik nii Koreale kui ka ELile. ELi huvides on see leping sõlmida enne, kui Korea sõlmib samasuguse lepingu Ameerika Ühendriikidega. Peame kiiresti tegutsema, sest president Obama andis hiljuti Torontos teada, et USA kavatseb Koreaga sõlmitava kaubanduslepingu ratifitseerida järgmisel aastal. Mul tekivad siiski juba mõned kahtlused, kas see leping on üldse nii lihtne, kui paistab. Koreas avastati äsja kõrgeimal tasandil asunud suur korruptsioonivõrgustik, mistõttu peame oma kõige tähtsamate kaubanduspartneritega seonduvatel sündmustel hoolikalt silma peal hoidma. Vabakaubanduslepingus rõhutatakse, et Korea kuulub sellesse rühma.

Lisaks peame leidma lahenduse sellele, kuidas tagada sõltumatute tööõiguse ekspertide või ELi otsene juurdepääs ettevõtte Kaesong Industrial Complex (KIC) töötajatele – teisisõnu soovime juurdepääsu Kaesongi kaubanduspiirkondadele, kus põhjakorealased Lõuna-Korea ettevõtjate heaks töötavad. Vastasel juhul riskeerime sellega, et anname juurdepääsu toodetele, mille valmistamisel kasutati sunnitööd ning eirati inimõigusi. Kui me neile aladele juurdepääsu ei saa, ei tohi me lasta KICi tooteid lepingusse lisada. Tervikpilti arvestades on aga väga hea, et selle lepinguga kaasneb suurem läbipaistvus, ettevõtjatele on võimalik süüdistus esitada ja et neid on võimalik kohtusse kaevata, kui nad kehtestatud nõuetele ei vasta. Lisaks on avaldatud ka töötajate töötingimused, mida on nüüd võimalik arutada ja uurida. Kui me sellega hakkama saame, on see kindlasti samm õiges suunas.

Lõpetuseks soovin veel öelda, et jääb mulje, nagu saaks sellest lepingust kõige rohkem kasu EL. Loodetavasti on selle tulemuseks täiendavad töökohad ja Euroopa kiirem majanduskasv.

President. – Head kolleegid! Nagu näha, oleme üksmeelselt selle lepingu poolt ning võime heameelt tunda selle üle, et soovime seda esimesel võimalusel rakendada ja et see on meile väga tähtis.

Christofer Fjellner (PPE). – (SV) Austatud president! Alustuseks soovin tänada Pablo Zalba Bidegaini, sest ma tean, kui palju ta selle lepingu nimel tööd on teinud, ja usun, et saavutatud tulemus on suurepärase.

Homne hääletus Lõuna-Korea vabakaubanduslepingu kaitseklauslite üle on tegelikult ajalooline sündmus lausa kahel põhjusel. Esiteks tähendab see seda, et nüüd hakkame arutlema kõige ulatuslikumat vabakaubanduslepingut, mida EL on kunagi sõlminud. See on meie siiani kõige radikaalsem leping, mis hakkab sisse tooma suuremat kasumit kui ükski varasem leping. Loomulikult ei ole selles midagi imelikku. Selle peapõhjuseks on see, et Lõuna-Korea on üks meie kõige olulisemaid kaubanduspartnereid, maailma 11. tööstusriik, ja üks esimesi OECD riike, millega EL vabakaubanduslepingu sõlmib.

Lisaks on see esimene leping, milles kasutame nn globaalset Euroopat, mille lähtepunktiks on Euroopa konkurentsivõime ja see, mis on tähtis majanduslikult, mitte vaid poliitiliselt. On selge, et meil on suured eesmärgid. Näiteks pöörame siin põllumajandusele rohkem tähelepanu, kui seda varem üheski vabakaubanduslepingus on tehtud. See pakub meie tootmisharule palju uusi võimalusi. Loomulikult pakub see palju uusi võimalusi ka meie Lõuna-Korea sõprade tootmisharule, kuid see ju ongi vabakaubanduse mõte. See on raske, see oli raske ja see saab raske olema ka tulevikus, kuid tähtsate asjade saavutamine ongi väga tihti raske. See ongi kogu asja mõte.

Teiseks on siin tegu esimese juhtumiga, millesse on kaasatud ka Euroopa Parlament, kellel on selles küsimuses kaasotsustamisvolitused. See tähendab, et oleme pidanud end vastutustvõimelistena näitama ja minu arvates oleme sellega kenasti hakkama saanud. Peame tõestama, et suudame midagi omalt poolt pakkuda ja ELi rolli tugevdada, mitte ainult pidurdada. Arvan, et oleme selleks suutelised. Loomulikult ei võeta kuulda kõiki meie nõudmisi, kuid juba see, et me need esitanud oleme, tähendab seda, et komisjon on sunnitud näiteks sotsiaalingimuste ja mittetariifsete kaubandustõkete küsimusele rohkem tähelepanu pöörama.

Mul on üks ettepanek, mida soovin eriti rõhutada, kuna ma ei ole nõus kaugeltki mitte kõigega, mille üle me komisjonis hääletasime. See puudutab piirkondlike kaitsemeetmete küsimust. Pärast Lissaboni lepingu jõustumist on mul selle kohta kahtlused tekkinud ja ma arvan, et oleks parem, kui rakendaksime kaitsemeetmed kogu ELis. Siseturg ja vaba liikumine pakuvad seda tüüpi piirkondlike kaitsemeetmete eiramiseks märkimisväärsed võimalusi ja ma ei usu, et keegi siinviibijatest sooviks vaba liikumist või siseturgu ärritada või kahtluse alla seada. Üldises plaanis on homme hääletus aga tähtis märk sellest, et meie kaubanduspoliitikas on algamas uus ajajärk, mis on minu meelest väga hea.

Gianluca Susta (S&D). – (IT) Austatud president, lugupeetud volinik, head kolleegid! Minu arvates peame endilt esiteks küsima, mida me Euroopana soovime, mida me Euroopana nõuame, ja milliseid kohustusi me endale seda tõsist majandus- ja finantskriisi, ülemaailmse mõjuga majandussurutist, ning eesseisvat rasket taastumist arvestades võtta kavatseme.

Mulle tundub, et ajal, mil mitmepoolsed suhted elavad läbi nii raskeid hetki ja Doha läbirääkimised endiselt seisavad, peaks sõlmiv vabakaubandusleping vastama vähemalt kahele põhiolemusele. Ühest küljest tuleks vabakaubanduslepingus sätestada rahvusvaheline mängulaud, kus võrdsed maailmakaubanduse võimalused oleksid nii meil kui ka meie konkurentidel, ja teisest küljest peaks selles väljenduma suund, mille Euroopa majandus ja arendustegevus võtta plaanib.

Leping seda kahjuks aga ei sisalda. Selles ei võeta globaalset mõõdet üldse arvesse. Selles ollakse kas ühel või teisel poolel. Tegu on lihtsalt ühe nutikalt koostatud vabakaubanduslepinguga. See on tähtis kontseptuaalne dokument, millega oleks kindlasti võimalik luua uusi võimalusi täielikult reguleeritud maailmas, sellises maailmas, kus valitsevad vastastikkus, ühised eeskirjad ja ühised kvaliteedistandardid. Kahjuks aga ei ole maailm selline. Reaalsuses näeme aga hoopis seda, kuidas Euroopa töötlevat tööstust, mida tuleks arengu ja tööhõive suurendamiseks ning uute töökohtade loomiseks tugevdada, hoopis karistatakse, samal ajal kui finantsteenuste sektor olukorrast taas kasu lõikab.

Heal juhul ei ole sellel lepingul SKP suurendamisele peaaegu mingisugust mõju – parimal juhul tõuseb see vaid 0,03%. Ma ei näe selle järele vajadust. Pärast president Obama ettevaatlikku läbirääkimiste algust vajutavad pidurdavad kongressi suurima fraktsiooni vähemalt saja liikme mõjul isegi Ameerika Ühendriigid, sest kongressiliikmete sõnul mõjub selline leping – mis on üsna sarnane sellega, mida meiega siin varsti allkirjastama hakkame – töökohti vähendavalt.

Korea ratifitseerimisprotsess on väga aeglane ning sellega ei tagata ei ökoloogilisi ega ka sotsiaalseid standardeid. Sellest hoolimata soovime ratifitseerimisega ruttu ühele poole saada.

Peame siiski ühte asja paluma. Seda palvet peegeldasid ka hääled, mida ettevalmistavates etappides andsime. Seda vabakaubanduslepingut ei saa ilma kaitseabinõude määrust vastu võtmata ajutiselt rakendada – esitasime parlamendile mitmeid tähtsaid muudatusettepanekuid, mis võimaldavad meil järgnevaid etappe tõhusamalt käsitleda.

(Istungi juhataja katkestas sõnavõtja)

Niccolò Rinaldi (ALDE). – *(IT)* Austatud president, lugupeetud volinik, head kolleegid! Oleme nagu ryong'id, Korea mütoloogilised lohed, kes on leebed, heatahtlikud, kuid samas ülimalt kindlameelsed. Teame, et oleme Euroopa institutsioon, mille meie kodanikud otse valivad, ning nõuame seetõttu tõhusat kaitseklauslit.

Parlament on nõus lepingu sõlmima juba pärast esimest lugemist, kuid tingimusel, et leping sisaldab konkreetseid ettepanekuid, milles võetakse arvesse Euroopa töötajate ja liidu tootmisharu huve ning eriti parlamendi institutsioonilisi õigusi. Meil on kuus nõuet, millest mõned on teised parlamendiliikmed juba esitanud.

Esimene neist on seotud ajutise rakendamisega enne kaitseabinõude määramise vastuvõtmist ning enne seda, kui parlament on lepingu heaks kiitnud.

Teine puudutab piirkondlikku või siis vähemalt paindlikku kaitseklauslit, sest Euroopa on mitmekesine ja seetõttu on oluline, et eri sidusrühmad lepinguga nõustuksid ja seda pooldaksid.

Kolmas ja veelgi tähtsam nõue käsitleb parlamendi menetluslikku rolli: uurimise algatamise õigust – loomulikult palusime seda õigust ka tootmisharule laiendada –, kogu teabe saamise õigust ning juurdepääsu veebiplatvormile.

Neljas nõue puudutab määruse rakendamisel toimuvat komiteemenetlust: nõukogul ei saa olla tähtsam roll kui parlamendil. Nõuame kindlalt, et parlamendil oleks tugev roll, mille korral menetlus – nõuandemenetlus – tagaks meile vetoõiguse, mida saaksime kasutada siis, kui komisjon otsustab pärast uurimist meetmeid mitte võtta.

Viies nõue käsitleb tollimaksude tagastamist – tollimaksud tuleb kaitseklauslitesse lisada ning need võetakse kokku üheks teguriks, mida uurimistel ja seirel arvesse võtta.

Viimane kuues punkt keskendub sellele, et vajame sotsiaal- ja töötingimuste ning keskkonnastandardite seiret ning korealaste ja eurooplaste võrdseid võimalusi kõiges, mis puudutab süsinikdioksiidi.

Oleme täielikult selle vabakaubanduslepingu ja ka iga teise vabakaubanduslepingu poolt, mis aitab kaasa stabiilsuse ja rahu saavutamisele. Siiski ei tohi selle sisusse naiivselt suhtuda ja samuti ei tohi nõukogu parlamendi rolli eirata.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Austatud president! Meil palutakse täna heaks kiita rahvusvahelist kaubandust puudutav tähtis õigusakt, mille rakendamisel on Euroopa turule tõsised tagajärjed. Praegust rahvusvahelist majanduskriisi arvestades tuleb iga vabakaubanduslepingu sõlmimise korral hoolitseda sammhaaval selle eest, et vastav leping liidu tootmissektoritele tõsiseid kadusid ei tekitaks.

Vajame ELi-Korea vabakaubanduslepingu kaitseklauslit selleks, et seda oleks võimalik ELi õigusega liita, et see saavutaks õigusakti jõu ja et seda oleks võimalik ilma probleemideta rakendada. Samal ajal peab Euroopa Komisjon süstemaatiliselt impordi- ja ekspordimeid seirama, et tasakaalustamatuse korral viivitamatult sekkuda. Lisaks tuleb seirata töötingimuste ja keskkonnastandarditega seonduvaid spetsifikatsioone, et vältida ebaausate konkurentsitingimuste loomist samade või otseselt konkureerivate toodete vahel ainult seetõttu, et äsjamainitud kriteeriume ei suudetud täies ulatuses kohaldada.

Lõpetuseks soovin rõhutada seda, et toetame piirkondliku klausli kohaldamist, sest see kaitseb siseturu optimaalset toimimist, kuna võimaldab meetmeid võtta piirkondades ja riikides, mille tootmissektorid moodustavad põhiturust tihti tähtsa osa. Kuna ELi-Korea vabakaubandusleping on esimene, mis Euroopa niivõrd suurele Aasia turule avab, peame eriti ettevaatlikud olema, kuna sellest lepingust saab pretsedent kõigi järgnevate analoogsete lepingute puhul.

Marielle De Sarnez (ALDE). – (FR) Austatud president! Kõik vabakaubanduslepingud peavad põhinema vastastikkuse või mõlemapoolsel kasu põhimõttel ja ausalt öeldes ei ole see Lõuna-Koreaga sõlmitud lepingu puhul üldsegi nii.

Sooviksin välja tuua ühe arvu: autotööstus moodustab ELi-Korea praegusest kaubandusest 50%, ometigi impordib Euroopa Liit 450 000 Lõuna-Korea autot, kuid ekspordib vaid 33 000 Euroopa autot. Tegu on pehmelt öeldes ühekülgse kaubandussuhtega, mis toimub ülimalt tõsise kriisi taustal.

Tõsiasi on see, et sellest lepingust saab pretsedent. See sillutab teed teistele suurte Aasia riikidega sõlmitavatele lepingutele – pean silmas just Jaapanit, kuid selliseid riike on teisigi. Lisaks sellele on tegu esimese lepinguga pärast Lissaboni lepingu jõustumist, mistõttu on ülimalt oluline, et Euroopa Parlament – ja selles olen ma raportööriగా täiesti ühel nõul – oma hääle kuuldavaks teeks ning komisjon seda kuulda võtaks.

Just selle tõttu peame, mis iganes ka ei juhtuks – ma ei ürita siin vabakaubanduslepingu hääletuse tulemusi ennustada –, kaitseklausli tõhusamaks muutma ning kindlasti

tollimaksude tagastamise mehhanismi läbi vaatama, piirkondliku kaitseklausli rakendama, Euroopa Parlamendi menetluslikku rolli tugevdama, parlamendi õigusi austava ajutise komiteemenetluse kehtestama ja sotsiaal- ja keskkonnastandardid integreerima.

Lõpetuseks, nagu lubasite, volinik, ei soovi me, et see vabakaubandusleping kohaldataks ajutiselt enne seda, kui Euroopa Parlament on selle üle lõplikult hääletanud.

Täna kuulamast ja loodan, et võtate mu kommentaare arvesse!

Evelyn Regner (S&D). – (DE) Austatud president! Lugupeetud volinik! See esimene pärast Lissaboni lepingu jõustumist sõlmitav vabakaubandusleping sisaldab palju head: Euroopa Parlamendi rolli on tugevdatud ja olemas on ka kaitseabinõud, mida ametiühingu või töötajate õiguste rikkumise korral rakendada.

Siiski ei tohi Euroopa Liidu ja Lõuna-Korea vabakaubanduslepingut ELi tulevaste vabakaubanduslepingute loomisel aluseks võtta. Miks nii? Euroopa Liit on endale lepingutes, eriti Lissaboni lepingus, sätestatud eesmärkide ja väärtustega suured sihid seadnud ning peab neist ka kinni pidama – kui nüüd paar näidet tuua, siis sellised punktid on kindlasti inimõigused ja õiguskindlus.

Seetõttu soovin selle ja teised praegused vabakaubanduslepingud mõttelise joonega ühendada – eriti kehtib see Colombia ja Peruu, Andide piirkonna lepingu kohta, mille läbirääkimised on juba lõppenud ning mis ootab heakskiitu. Enne kolmandate riikidega lepingu sõlmimist tuleb kindlasti pidada ülipõhjalik inimõiguste dialoog. Vabakaubanduslepingu sisu tuleb kohandada vastavate riikide olukorda arvestades, seda eriti kaubanduse ning sotsiaal- ja keskkonnastandardite valdkonnas. Peame vältima olukorda, kus need riigid – ja EL – pingutavad vabakaubanduslepingu moosisaia nimel ning – olles selle nahka pistnud – pöörduvad vanade kommete juurde tagasi, neile andeks antud inimõiguste rikkumised taskus.

George Sabin Cutaş (S&D). – (RO) Euroopa Liidu ja Korea Vabariigi vabakaubanduslepingu kahepoolne kaitseklausel on kaitsemeede, mida vajame, et vältida olukorda, kus Korea importkaubad ähvardavad Euroopa Liidu tootmisharule ja töökohtadele tõsist kahju tekitada.

Tollimaksude tagastamise põhimõte, mille kohaselt on Korea ettevõtetel võimalik tollimaksud põhikomponentide kujul tagasi saada, on eriti tundlik küsimus, sest Korea võib sellest kasu lõigata ning see võib Euroopa konkurentsivõimele tugeva löögi anda.

ELi-Korea vabakaubandusleping on kasulik leping seni, kuni järgitakse ausa konkurentsi põhimõtet. Seda arvestades peab komisjon Lõuna-Korea ja Euroopa Liidu ekspordisuundumusi hoolikalt seirama just haavatavamates sektorites ja ebakorrapärade tekkimisel need kiirelt kõrvaldama.

Lisaks tuleb tõhustada kasutatavat kontrollsüsteemi ja võimaldada vastaval tootmisharul ning ametiühingutel ja sotsiaalpartneritel ning Euroopa Parlamendil kui ELi kodanike otsesel esindajal häirekella lüüa ja uurimise algatamist nõuda.

Euroopa Parlamendi roll kontrollsüsteemis ning tollimaksude tagastamist puudutavad küsimused on need probleemid, milles parlament, nõukogu ja Euroopa Komisjon peavad kiiresti üksmeele leidma. Seetõttu on parlamendi sellel istungjärgul raporti üle hääletamine väga edukas samm, mis viitab parlamendi valmisolekule see määrus võimalikult kiiresti vastu võtta.

ISTUNGI JUHATAJA: Roberta ANGELILLI*asepresident*

Elisabeth Köstinger (PPE). –(DE) Austatud juhataja! Soovin raportööri ja variraportööre tänada tehtud pingutuste ja hea koostöö eest ning loodan, et läbirääkimiste järgmised osad kujunevad neile sama edukateks!

Eelkõige tunnen heameelt ELi-Korea lepingu kaitseklauslit puudutavatel läbirääkimistel saavutatud suure edu üle. Euroopa Parlamendi juulis toimunud kiire hääletamine komisjonis ning septembris kavandatud muudatusettepanekute hääletus ja parlamendi suutlikkus läbirääkimistel kaasa rääkida näitavad selgelt, et suudame tõhusalt ja edukalt töötada ka pärast Lissaboni lepingu jõustumist. Nõukogul soovitatakse tungivalt nüüd sama teha, et saaksime kaitseklauslis kiiresti kokkuleppele jõuda.

Tunnustan komisjoni sotsiaal- ja keskkonnastandardite deklaratsiooni ettepanekut. See on hea kompromiss, mis toob küsimuse tähtsuse suurepäraselt esile. Parlamendi rolli tugevdamine tundub olevat eriti tähtis samm kaubanduspoliitika demokraatlikumaks muutmise poole ning nõuan tungivalt, et nõukogu ja komisjon leiaksid lahenduse, mis tagab Euroopa Parlamendi tõhusa ja tugeva osalemise.

Soovin veel kord rõhutada, et selles küsimuses parlament ei tagane. Minu meelest on komisjoni ettepanek kaitseklauslile tollimaksude tagastamine liita väga hea mõte ning nõuan tungivalt, et nõukogu seda ettepanekut toetaks.

Palun komisjonil pöörata Korea valitsuse kavandatavale süsinikdioksiidi emissiooni piirangule rohkem tähelepanu ning pürgida läbirääkimistel Euroopa ettevõtetele kehtestatava ausa ja vaba piirangu poole. Süsinikdioksiidi emissiooni piirangu küsimus tuleb lahendada enne lepingu jõustumist.

Oleme saanud palju head tagasisidet peaaegu igast valdkonnast ja sektorist, nagu masinaehitus, ravimitootmine, elektrotehnika ning kemikaalid, lisaks arvukatelt teenusepakkujatelt. Kahtlemata oleksid mõned sektorid veelgi paremaid tingimusi soovinud, kuid üldiselt valitseb kõikjal, v.a autotööstuses, suur rahulolu. Isegi siin on mõnede tootjate ja varustajate vahel selgeid erinevusi. ELi-Korea leping on kindlasti samm õiges suunas.

Miroslav Mikolášik (PPE). –(SK) ELi ja Lõuna-Korea vabakaubanduslepingu üldeesmärk peaks olema kaubanduse elavdamine ning tööhõive kasv. Mõnedele tootmisharudele kaasneb sellega suur hulk soodustusi, kuid teised saavad selle tõttu märkimisväärselt kannatada.

Pooldan teatud tootmisharude, sh autotööstuse õigustatud mure arvestamist ning seega toetan ka ELi-Korea vabakaubanduslepingu kaitseklauslit rakendava määruse vastuvõtmist. Võttes arvesse seda, et vabakaubandusleping võib tootmisharusid eri liikmesriikides erinevalt mõjutada, nõustun täielikult raportööri ettepanekuga, mille kohaselt peaks meil olema võimalik erijuhtudel piirkondlikul tasandil kaitsemeetmeid rakendada, kuna peame kindlasti arvesse võtma ka liikmesriikide erinevat olukorda. Mõjutatud piirkondadel peab olema võimalus võtta meetmeid, millega vältida ulatuslikku kahju piirkonna majandusele ja tööhõivele.

Soovin kokkuvõtvalt veel lisada, et lõppude lõpuks vastutab selle õigusakti nõuetekohase ja viivitamatu rakendamise eest komisjon, kes peab vältima euroala tõsist kahjustamist.

Bogusław Liberadzki (S&D). – (PL) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Soovin sõna võtta mitmes autotööstust, eriti autode tootmist puudutavas küsimuses. Juhin teie tähelepanu kahele asjale – esimene puudutab Koreasse imporditud ning seejärel meile müüdavate autovaruosade väärtust, mille puhul kehtivad teatud lãved, ning teine keskendub viisile, millega paigaldatud varuosade tollimakse kvoodi raames arvutatakse. Populaarsed Euroopa autotootjad nãevad ohtu just neis kahes lãves – Koreast imporditud varuosade koguses ning tollimaksude arvutamise viisis. Soovin tähelepanu juhtida küsimusele, kas suudame vastavad määruised jõustada.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Austatud juhataja! Mõnikord tundub mulle, et peame endale meelde tuletama, milles meie jõud, Euroopa arengu alusjõud, tegelikult peitub. Kus on see jõud peitunud? See on peitunud meie võimes turge avada, vabama kaubanduse võimalusi luua. Tänapãeva Euroopa olukord ei ole kiita, kuid ometigi võiks see palju hullem olla.

Kas meie eesmärk ei ole mitte ülemaailmse vabakaubanduse abil vaesusele lõpp teha ning samal ajal maailm vabamaks muuta? Seetõttu olen vahel veidi mures, kui kuulan kaasparlamendiliikmeid, kes üritavad ilmselgelt uusi tõkkeid luua ning vabakaubanduse arengut raskemaks muuta.

See on aga vale viis, kuidas probleemile läheneda. Tahtsin selle lihtsalt välja õelda ning volinik De Guchtile toetust avaldada. Just vabakaubandus toob vabaduse ja kaitseb inimesi vaesuse eest. See on tee, mille Euroopa Parlament peaks jalge alla võtma.

Seán Kelly (PPE). – Austatud juhataja! Kui seda küsimust eelmisel aastal arutati, võtsin selle poolt sõna. Mul on väga hea meel edusammude üle, mida siiani oleme teinud, ning soovin raportööri ja komisjoni selle eest tänada.

Arvan, et head vabakaubanduslepingud on Euroopa Liidule väga tähtsad. Eriti tähtsad on aga need lepingud, mis on sõlmitud riikidega, mille poliitilist filosoofiat me pooldame ning millega me nõustume. Minu meelest vajab selline riik nagu Korea Euroopa Liiduga tihedaid sidemeid kas või seetõttu, et seda ümbritsevad vaenuliku riigikorraga riigid. Loomulikult kaasnevad lepinguga suured hüved. On oluline, et me neist hüvedest ka kodanikke teavitaksime, et nad neid kasutada saaksid.

Koreal on vaba voli samamoodi toimida. Vabakaubanduslepinguga kaasneb küll ohte, kuid usun, nagu mu kolleeg Elisabeth Köstinger välja tõi, et kaitseabinõude abil saame neid vältida. Olen kindlasti selle lepingu poolt. Loodan, et see sõlmitakse võimalikult kiiresti, ning seejärel saame lepinguid sõlmida teiste sarnaste riikidega, mis meie filosoofiat jagavad, eriti Aasia riikide ning Jaapaniga.

Jiří Havel (S&D). – (CS) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Mul on ELi-Korea lepingu läbirääkimiste edu üle väga hea meel. Loomulikult on meie eesmärk turu arendamine. Konkurentsi suurenemine aitab meie tegevusele kaasa ja Lõuna-Korea on vaieldamatult sõbralik riik. Teisest küljest on endiselt käsitlemata nii mõnedki tõsised küsimused, millele leping praegusel kujul vastuseid ei paku. Endiselt on õhus vastastikused keskkonnakohustused, inimõiguste tagamise küsimus ja selle tagamine, et teistest riikidest pärit tooted ELi-Korea lepingu vahendusel Euroopasse ei jõuaks. Kõik need probleemid võivad Euroopa tööhõivele ja meie ettevõtjatele negatiivselt mõjuda. Loodan, et suudame nagu varem kiiresti edasi liikuda ja kõiki rahuldavale kokkuleppele jõuda. Ilma sellise kokkuleppeta oleks meil loomulikult väga raske selle lepingu poolt hääletada.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Euroopa Komisjoni ettepanek vastab Euroopa Parlamendi ja eriti meie tootmisharu ootustele, kuna selles pakutakse tootmisharule kaitset ning nõutakse konkurentsivõimelise kaubanduse põhimõtete järgimist. Euroopa ühiskonda esindav Euroopa Parlament peab kaitseklauslite loomist väga oluliseks, kuna see aitab luua võrdsed võimalused eelkõige meie majanduse kõige haavatavamatele sektoritele. Arengu taga seisab vabakaubandus ja osalus maailmaturul, ent seda vaid siis, kui kõik pooled järgivad keskkonna- ja tööhõivestandardeid ning teisi riikliku toetuse vorme ei eksisteeri; teisisõnu: kui kaubandus põhineb vaid piiramatu konkurentsivõime põhimõttel.

Karel De Gucht, *komisjoni liige.* – Austatud juhataja! Nagu mitmed parlamendiliikmed on juba rõhutanud, siis komisjoni, parlamendi ja nõukogu läbirääkimised alles kestavad, mistõttu piirdun hetkel vaid kokkuvõtivate märkustega.

Esiteks käsitlen süsinikdioksiidi sätet. Kohtusin kümme päeva tagasi Da Nangis Korea kaubandusministriga. Arutasime süsinikdioksiidi sätteid, mida nad plaanivad Koreas vastu võtta. Need on ülimalt olulised, sest kui nende sisu ei ole vastuvõetav, võivad kontsessioonid, mille Korea on Euroopa autoekspordile teinud, üsna tühjad paista.

On selge, et Korea valitsus esitab oma ettepanekud enne 15. oktoobrit, mis tähendab seda, et meil on nende sisust täielik ülevaade, enne kui ratifitseerimise lõpparuteluni jõuame. Pöörame sellele küsimusele teravat tähelepanu. Tegin Korea kaubandusministri selgeks, et kui need sätted ei ole vastuvõetavad, keeldub Euroopa kokkuleppe sõlmimisest.

Soovin selle lepingu kohta veel ühte asja mainida. Tegelikult on Ameerika Ühendriikide ja Korea vahel analoogne leping juba olemas, kuid praeguse hetkeni ei ole USA administratsioon seda veel Kongressile esitanud. Räägitakse, et oodata on USA-Korea uusi läbirääkimisi. Soovin lihtsalt rõhutada, et Korea kaubandusminister tegi selgeks, et USA-Korea lepingu võimalikud muudatused kohalduvad automaatselt ka Euroopa-Korea lepingule. Seetõttu ei ole põhjust karta, et kui Korea ja USA vahel midagi juhtub, siis kahjustab see ka Euroopa väljavaateid. Muudatused kohalduvad automaatselt ka Euroopale.

Nõustusime pärast tollimaksude tagastamise tingimuse jõustumist seirama selle mõju tundlikele sektoritele. Saadud teavet saame kasutada ka kaitseabinõude uurimistes. Oleme nendel kolmepoolsetel läbirääkimistel kokkuleppe saavutamisele juba väga lähedal.

Pigem kardan ma seda, et parlament algatab piirkondlike kaitseabinõude menetlusi, sest minu arust ei ole piirkondlikud kaitseabinõud Lissaboni lepingu kohaselt enam võimalikud. Oleme valmis võimalikke alternatiive arutama, kuid nõukogu õigustalitlus tegi meile selgeks, et see on Lissaboni lepinguga täielikult vastuolus. Seetõttu peame sellega ettevaatlikud olema.

Ma ei saa ütle mata jätta, et vähemalt menetluste algatamisel ei näe ma selleks just palju võimalusi. Minu arvates ei ole siin küll tegu parlamendi õige rolliga. Loomulikult on teil resolutsiooni poolt hääletades võimalik komisjonilt nende menetluste algatamist nõuda, kuid ma kahtlen, kas nende ametlik algatamine peaks lubatud olema.

Soovin oma sissejuhatava sõnavõtu kohta veel viimase märkuse lisada. Tänan teid, et pöörasite pingsalt tähelepanu, kui rääkisin sekkumisest – sellest, kuidas see otsus võetakse üsna tõenäoliselt vastu pärast seda, kui parlament on vabakaubanduslepinguga nõustunud ning kaitseabinõude määruses on kokkuleppele jõutud!

Tõenäoliselt ei ole kasutatud sõnapaar „üsna tõenäoliselt” teile küll väga meeltnööda, kuid ma ei saa seda mõtet teiste sõnadega väljendada sel lihtsal põhjusel, et otsuse langetamine

sõltub nõukogust. Ma ei saa nõukogu eest rääkida. Võin teile edastada vaid komisjoni seisukoha, milles nõuame nõukogult otsuse langetamist pärast seda, kui kaitseabinõude määrus on vastu võetud ning parlament on vabakaubanduslepingu heaks kiitnud.

Meie seisukoht on selline. Parlament peaks kolmepoolsetel läbirääkimistel paluma nõukogul see asi ette võtta ja võtma nõukogult lubaduse, et see ei langetaks otsust enne parlamendi lõpphääletust. Saan siiski vaid öelda üsna tõenäoliselt, kuna mul ei ole õigust öelda, mida nõukogu peaks või ei peaks tegema. Võin komisjoni seisukohta selgitada, kuid ei saa nõukogu eest rääkida.

Asjade seis on hetkel siis selline. Kolmepoolsed läbirääkimised kulgevad edukalt. Lähipäevil leiavad aset uued arutelud ja usun siiralt, et suudame kõigile vastuvõetava lahenduse leida.

Pablo Zalba Bidegain, raportöör. – (ES) Austatud juhataja! Täna kaasp Parlamendiliikmeid toetuse eest!

Volinik De Gucht, nagu siin täna juba kuulnud oleme, on Euroopa Parlamendil väga kindel seisukoht.

Nagu üks mu kaasp Parlamendiliige ütles, on tegu ajaloolise hetkega, mis tekitab pretsedendi – see on ajalooline raport, millest võetakse eeskuju kõigis tulevastes lepingutes. Parlament soovib kokkuleppe saavutada juba esimesel lugemisel ning annan endast kõik, et see nii ka läheks.

Nagu üks mu kaasp Parlamendiliige mainis, on see ülitähtis hetk Euroopa tootmisharule, mis vajab selle lepinguga kaasnevaid uusi stiimuleid ja turge.

Lisaks on hetkel raske ka tööhõive olukord, mistõttu peame Euroopa tööhõive tagamiseks täiendavaid pingutusi tegema. Lisaks peame kindlustama selle, et leping ei kahjustaks Euroopa tootmisharu. Selle jaoks vajame tugevat kaitseklauslit nagu see, mille võttis vastu rahvusvahelise kaubanduse komisjon, mille parlament homsel hääletusel tõenäoliselt tõhusamaks muudab ja seejärel heaks kiidab.

Seetõttu on hetkel nõukogu ja komisjoni kord tegutseda. Komisjon peab meid jätkuvalt toetama ning ühtlasi palume mõlemal institutsioonil vastutustundlikult käituda. Soovin rõhutada, et meie eesmärk on saavutada kokkulepe juba esimesel lugemisel, nii et hakkame tegutsema. Usun, et see on võimalik, ning seega jääme nüüd ettepanekuid ootama.

Robert Sturdy (ECR). – Austatud juhataja! Kahjuks jäi rong, millega siia sõitsin – Brüsseli rong, millega sõitsid veel mitmed nõukogu belglastest liikmed –, üle tunni aja hiljaks. Kuna võtan täiskogul sõnavõtuks mulle eraldatud aega väga tõsiselt, helistasin ette ja palusin oma nime sõnavõtjate nimekirjast eemaldada. Üritasin ette teatada ning mu sekretär helistas ja palus mu nime sõnavõtjate nimekirjast eemaldada.

Palun sellele tähelepanu juhtimise pärast vabandust. Kui ma oleksin kohale jõudnud, oleksin kindlasti ka sõna võtnud. Kahjuks ei olnud see hilinevad rongi tõttu võimalik ja mu nimi jäi endiselt sõnavõtjate nimekirja. Toetan kogu südamest Pablo Zalba Bidegaini!

Juhataja. – Täna teid, võtan seda arvesse!

17. Põllumajandustootjate õiglase sissetulek ja toiduainete tarneahela parem toimimine Euroopas (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on José Bové põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni nimel esitatud raport põllumajandustootjate õiglase sissetuleku ja toiduainete tarneahela parema toimimise kohta Euroopas (KOM(2009)0591 – 2009/2237(INI)) (A7-0225/2010).

José Bové, raportöör . – (FR) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik! Head kolleegid! Alustuseks soovin selle ettevõtmise toetamise eest tänada kõiki oma kolleege põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonist ning eriti variraportööre.

See raport, nagu ka George Lyoni raport, on osa ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) reformi üliolulisest arutelust. Oleme suutnud jõuda paljude kokkulepeteni, mis meie fraktsioonis silmnähtava häälteenamusega vastu võeti – 32 häält 4 vastu.

Usun, et saadame komisjonile sellega selge sõnumi: me kõik soovime toiduainete tarneahela suuremat läbipaistvust ja õigusakti, millega tagatakse aus konkurents põllumajandustootjate ja toiduainete tarneahela kõigi ettevõtjate vahel. Lisaks nõuame konkreetseid meetmeid nii Euroopas kui ka mujal, millega spekulatsioonide ja turuvõimu kuritarvitamise vastu võidelda ning põllumajandustootjate sissetulekut kaitsta.

Olen üllatunud, et meil palutakse selle täiskogu ühe-kahe fraktsiooni eestvedamisel homme pika eraldi hääletuste nimekirja üle hääletada, sest see läheb vastuollu tugeva ja ühise sõnumiga, mille komisjoni enamus vastu võttis.

Kas suvel aset leidnud sündmused muutsid tõesti teie meelt? Arvan, et paljude eraldi hääletuste põhjuseks on viimastel päevadel toimunud laiaulatusliku turustussektori ning teatud põllumajandus- ja toiduainetesektori ettevõtjate lobitöö. Igatahes ei suuda ma uskuda, head kolleegid, et te sellisele survele järele annate ning meie ühist sõnumit sel moel nõrgendate.

Meie komisjon on Euroopa põllumajandustootjaid tabanud kriisist kokkuvõtte teinud. Kavatsime esitada konkreetsed ja tugevad meetmed: vähem kui 10 aastaga on liidus kadunud 3,5 miljonit põllumajandussektori töökohta. Selline kadu on tohutu. Bulgaarias on näiteks töö kaotanud iga teine põllumajandustootja. 2009. aastal kahanesis sissetulekud katastroofiliselt. Prantsusmaal ja Saksamaal kaotasid põllumajandustootjad oma sissetulekust keskmiselt 20%, Ungaris oli see näitaja üle 35%. Põllumajandustootjaid ja maapiirkondi ähvardab hääbumine.

Põllumajandustootjate meeleheite ja lüpsikarjakasvatavate meeleavalduste tõttu oli Euroopa Komisjon sunnitud 2009. aasta detsembris avaldama teatise „Toiduainete tarneahela parem toimimine Euroopas”. Selle dokumendi andmetel vähenes ajavahemikus 1995–2005 põllumajandustootjatele antava toiduainete tarneahela lisandväärtuse osakaal 31%-lt 24%-le. Põllumajandustootjatele makstavad hinnad langevad peaaegu igas sektoris, ilma et Euroopa tarbijad sellest kasu saaksid.

Komisjoni sõnul seonduvad need probleemid hulгимүүги-, töötlemis- ning turustussektori – kes oma tahet organiseerimata tootjatele peale suruvad – üha suureneva kontsentreerumisega.

Komisjonile teeb muret hinnakujunduse ja marginaalide läbipaistvuse puudumine. Komisjon tunnistab täpsete ja usaldusväärsete andmete hankimise keerukust ning mõõnab, et tal puudub vajalik teave, mida oma poliitika kiireks ja tõhusaks kohandamiseks vaja läheb.

Olukorra leevendamiseks teen komisjonile ettepaneku luua Euroopa põllumajandustoodete hindade ja kasumi vaatluskeskus, võttes seejuures eeskujuks Ameerika Ühendriikides eksisteeriva analoogse keskuse. See asutus vastutaks Euroopa põllumajandustootjate tootmiskulude kindlakstegemise eest. See asutus saaks meile öelda piimaliitri, nisukilo või lihakilo hinna sellel hetkel, kui see põllumajandusettevõttest väljub. Sellise teabe alusel on meil võimalik põllumajandusettevõtjate ning toiduainete tarneahela teiste ettevõtjatega läbirääkimisi pidada. See asutus vastutaks hinnangu eest, millised sektorid kogu lisandväärtuse saavad ning mille tõttu tootjad ja tarbijad kannatavad.

Euroopa Komisjonil oleks sel moel võimalik välja selgitada, millised ettevõtjad jõudude tasakaalu ja oma domineerivat positsiooni ära kasutavad. Lisaks tundub hädavajaliku nõudena lasta 20 Euroopa suurimal ettevõttel esitada oma turuosa ja saadava sisekasumit käsitlev iga-aastane aruanne.

Läbipaistvus ei kujuta turumajandusele mingit ohtu. Lausa vastupidi – see on kindlasti oluline, kui soovime vältida põllumajandus- ja paljudes teistes sektorites, eriti finantssektoris täheldatud kuritarvitusjuhtumeid.

Kes võib väita, et enda toodetud piima või liha müüvad põllumajandustootjad on samas seisus rahvusvaheliste ettevõtetega, mis mõjutavad maailmaturul kerkivat toorme hinda? Jõudude tasakaalust ei saa siin juttugi olla ja mõne arvates on olukord lausa ebaõiglane.

Tasakaalu taastamiseks tuleb esimese hädaabi meetmena võimaldada põllumajandustootjatel tootjaorganisatsioonide raames ühineda. Teiseks peame ühenduse tasandil võtma meetme, millega keelatakse toodete müümine alla ostuhinna.

Kohustuslikke allahindlusi, lepingutingimuste tagantjärele muutmist ja põhjendamatuid loetellu kandmise tasusid tuleb kahjuks ette liigagi sageli. See mõjub põllumajandustootjatele ja tuhandetele väikese ja keskmise suurusega töötlemisettevõtetele laastavalt, sest nad on sunnitud oma toodete müümiseks laiaulatusliku turustussektori poole pöörduma. Euroopa Komisjon peab sellisest majandust kahjustavast tegevusest kokkuvõtte tegema ning selle lõpetamiseks vastavaid meetmeid rakendama.

Viimase punktina käsitlen põllumajandustoormega spekulierimist, millest on saanud tõeline nuhtlus. Sahkerdajad ja spekulandid ajavad taga kiiret tasu ja kiiret tulu. Nende jaoks on vaesus, nälj ja absurdsest kõrged hinnad kasumi sünonüümid. Arvasime, et 2008. aasta rahutused ei kordu enam kunagi, kuid siinkohal eksisime küll rängalt. Juunist alates on nisuhind tõusnud üle 70%. Maisi, soja ja riisi hind on samuti tõusuteel. Eelmisel nädalal sai Maputos, Mosambiigis 30% toiduainete hinnatõusu vastasel meeleavaldusel surma seitse inimest.

Kas seisame jälle, käed rüpes, ja vaatame lihtsalt pealt nagu kaks aastat tagasi? Kas laseme investeerimispankadel jätkuvalt Euroopa põllumajandustootjaid pankrotti ajada ning meie planeedi mehi ja naisi põlvili suruda?

Kutsun Euroopa Liitu üles ohje enda kätte haarama ning palun luua turgu reguleeriva ülemaailmse asutuse.

Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Palun teil välja saata tugeva sõnumi, mis näitaks selgelt, et uus ÜPP on Euroopa põllumajandustootjate ning tarbijate vastu

ausam ja et ettevõtjate vahel valitseks aus konkurents, mille abil saame luua turgu reguleeriva raamistiku ning spekulante kiirelt ja karmilt karistada. Põllumajandusküsimustes ühise otsustusõiguse kasutamiseks valmistuva Euroopa Parlamendi kohus on survele mitte järele anda, millisest allikast see ka ei pärineks. Meie sõnum peab jääma selgeks ja järjepidevaks.

Dacian Cioloș, komisjoni liige . – (FR) Austatud juhataja! Head kolleegid! Toiduainete hinnatõus, põllumajandus- ja toiduainesektori töö, hindade läbipaistvus, läbirääkimispositsioon ning põllumajandustootjate sissetuleku vähenemise tagajärjed on olnud viimaste kuude poliitilise tegevuskava ühed põhipunktid.

Seetõttu tuuaksegi José Bové – soovin teda, kõiki teisi parlamendi põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni liikmeid ning raporti koostamisele kaasa aidanud teisi komisjone siinkohal isiklikult tänada – täna esitatud raportis välja põhiprobleemid, millega silmitsi seisame. Lisaks sellele, nagu José Bové oma sõnavõttus mainis, on siin tegu probleemidega, mis ei ole mitte ainult teravalt päevakorda tõusnud, vaid mida peame arvestama ka otsustes, mis tuleb lühemas ja keskpikas perspektiivis vastu võtta, eriti ühise põllumajanduspoliitika reformi raames, millega praegu töötame.

Olen nõus enamiku välja toodud probleemidega, mida raportis käsitletakse. Arvan samuti, et toiduainete tarneahela toimimist tuleb veelgi tõhustada. Sellest võidavad kõik asjaosalised: tarbijad, jaemüügisektor, tööstlussektor ja eriti – nagu José Bové ennist rõhutas – põllumajandustootjad, kellel on kõige raskem toiduainete tarneahela tulust endale õiglane osa saada.

Seda arvesse võttes on komisjon olukorra parandamiseks viimasel ajal mitmeid samme astunud. Soovin mõned neist ka välja tuua. Esiteks esitas põllumajandus- ja toiduainetööstuse konkurentsivõimega tegelev kõrgetasemeline töörühm mitmeid olulisi ettepanekuid. José Bové on oma raportis töörühma mõnda analüüsi edasi arendanud ja teatud ettepanekuid täiendanud. Neid ettepanekuid täiendatakse ka kõrgetasemelisel foorumil, mille volinik Tajani hiljuti algatas, kus pööratakse erilist tähelepanu lepinguliste suhete, logistika ja konkurentsivõime küsimustele.

Hindade läbipaistvus on toiduainete tarneahela sujuva toimimise tagamisel ääretult tähtis ning tegu on valdkonnaga, milles tuleb veel palju tööd teha. Nagu teate, on Eurostati raames kasutusele võetud toiduainehindade jälgimise vahend, kuid see vajab veel täiustamist. Täiustamisega tagame selle, et toiduainete tarneahela osalistel – põllumajandustootjatest tarbijateni välja – ja sidusrühmadel on kogutud teabest ka reaalselt kasu.

Komisjon avaldas hiljuti kaubandus- ja turustusturu järelevalve aruande, milles komisjon tunnistas, et toiduainete tarneahela „struktuuriline ebatõhusus” võib tekitada „hindade ebaühtlast ülekandmist ja jäikust ning ebaõiglasi lepingutingimusi esmatootjatele”. Soovin meelde tuletada, et asjast huvitunud pooltel on võimalik seda aruannet selle aasta 10. septembrini kommenteerida. Aruande eest vastutab Euroopa Komisjoni siseturu ja teenuste peadirektoraat, mis varustab meid kahtlemata uute andmetega, mille alusel on võimalik välja töötada meetmed kogu toiduainete tarneahelas struktuurilist ebatõhusust põhjustava hindade ebaühtlase ülekandmise lõpetamiseks.

Ühtlasi valmistab komisjon hetkel ette õigusloomega seotud ettepanekuid, mille eesmärgiks on täiustada põllumajandustoodete ja põllumajandustoiduainete kvaliteeti käsitlevaid õigusakte. Meil oli juba võimalus seda küsimust arutada, ka siin istungisaalis. Aasta lõpuks esitab komisjon selles küsimuses õigusaktide paketi ning ka meie esitame mõned ettepanekud, muu hulgas selleks, et toetada kohalikke ja piirkondlikke toiduainete

turustamise ettepanekuid ning võimaldada tootjatel, eriti väiketootjatel, põllumajandustootjatel, kes üritavad otsemüügiturule või lühikestesse toiduainete tarneahelatesse pääseda, oma tooteid turul lihtsamini äratuntavamaks muuta ning aitaks ka tarbijaid, kes saaksid tooteid ostes teadlikumaid valikuid langetada.

2013. aastale järgneva ühise põllumajanduspoliitika ettepanekute osana kavatsen ühtlasi kindlustada selle, et põllumajandustoodete edendamise vahendeid saaks täiustada. Usun, et tegu on valdkonnaga, milles Euroopa Komisjon, arvestades eriti uusi tingimusi, võib rohkem ära teha, et aidata põllumajandustoiduainete tootjatel ja toiduainete tarneahelal tooteid Euroopa ning maailma turul tõhusamalt edendada.

Soovin mainida, et piimaküsimustega tegelev kõrgetasemeline eksperdirühm on oma raporti esitanud. Raporti järelmeetmena esitab komisjon piimasektorile aasta lõpuks õigusakti ettepaneku, milles käsitletakse muu hulgas tootjate läbirääkimispositsiooni ja tootjate organiseerumise võimalusi, mille abil paremaid lepingutingimusi saada, ning tootjate lepingulisi suhteid toiduainete tarneahelaga. Selle raames kavatsen käsitleda tootmisharudevaheliste organisatsioonide rolli toiduainete tarneahela, eriti piimasektori sujuvas töös.

Mis tuletatud toodetesse, toormesse ja spekulereermisse puutub, siis Euroopa Komisjonis saab hetkel viimast lihvi üks üldiseks kasutamiseks mõeldud õigusakti ettepanek, millega ma hetkel kolleeg volinik Barnieriga nõu pidades tihedat koostööd teen. Teised ettepanekud järgnevad koos finantsinstrumentide turgude direktiivi läbivaatamisega.

Lisaks peame tõhusamalt analüüsima seda, kuidas lisandväärtus kogu toiduainete tarneahelas jaotub – seda punkti soovin ma eraldi rõhutada. Nagu ma juba ütlesin, on tootjate ja toiduainete tarneahela teiste osaliste läbirääkimispositsiooni ebavõrdsus põllumajandussektori tootjate marginaalid suure surve alla pannud. Seepärast arvan, et ka selle küsimusega tuleb tööd teha ning kindlasti on tegu probleemiga, millele tuleb ÜPP reformi raames tähelepanu pöörata.

Sooviksin sellel teemal veel rõhutada, et ELi põllumajandus- ja toiduainesektori konkurentsivõimet ei ole võimalik tagada mõnele selle kahjukannatavale koostisosale, ning usun, et toiduainete tarneahela osalised peaksid vältima toormetootjate, põllumajandustootjate liiga suure surve alla seadmist, kuna see võib kahjustada kogu toiduainete tarneahelat, selle majanduslikku võimsust ning esinduslikkust Euroopa tööstussektoris.

Soovin teid Euroopa Parlamendi esitatud raporti eest veel kord tänada! See oli suur tugi meie ühise eesmärgi, tõhusamalt toimivama toiduainete tarneahela saavutamiseks. Jälgin teie tänast arutelu ja raporti üle hääletamist väga tähelepanelikult.

Esther Herranz García, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamuse koostaja . – (ES) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Nõustun volinik Ciolosi arvamusega, et see raport on väga tarvilik ning õigeaegne, sest see on kõigile näidanud, kuidas massturustus toiduainete tarneahela mitmeid osi jõhkralt kuritarvitab ning nende tööd pärsib.

Kuigi José Bové raport on mõnes punktis ehk liiga sekkuv, tuleb siiski arvesse võtta, et sotsiaalse turumajanduse vaatepunktist, mille eest me Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioonis seisame, vastab see ometigi Euroopa tootjate õigustatud kaebustele.

Lisaks muudab see toiduainete tarneahela eri osad läbipaistvamaks, mis on alati hea, pakub ahela nõrgimatele sektoritele rohkem kaitsevõimalusi ja suurendab loomulikult Euroopa tarbijate teadlikkust toiduainete tarbeahelast.

Selles raportis oleks ehk võinud Euroopa toiduainetööstust rohkem arvesse võtta, kuid samas sisaldab raport väga vajalikke hindade kõikumise piiramise meetmeid.

Raportis on kirjas ka meetmed, millega ahela lülide vahel võrdsus saavutada, nagu keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon nõudis, ning selles toonitatakse vajadust võidelda massturustuse diskrimineerivate ja ebaausate võtetega. Kätte on jõudnud aeg luua nimekiri diskrimineerivatest võtetest, mida saaks Euroopa õigusaktidega rangelt keelata.

Lisaks on väga tähtis, et võtaksime meetmeid jaemüüja kaubamärkide väärkasutamise vältimiseks, kui vastav tegevus läheb vastuollu konkurentsi- või intellektuaalomandi õigusega.

Kõige selle tõttu peaksime toetama José Bové raportit ja kõiki siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni, keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni kuuluvaid kaasp Parlamendiliikmeid, kelle raske töö tulemusena avaldatigi lõpuks see raport, mis aitab Euroopa tootjate olukorda parandada.

Ashley Fox, *siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamuse koostaja* . – Austatud juhataja! Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon võttis toiduainete tarneahela probleeme tervikuna analüüsides vastu järgmise arvamuse.

Arvame, et põllumajandustootjatele tuleks soovitada suuremat tõhusust ning läbirääkimispositsiooni tugevdamist ja et kõigis liikmesriikides tuleks valida ombudsman, kes vahendaks toiduainete tarneahelas tekkinud vaidlusi ja tagaks ahela osaliste tiheda, kuid ausa konkurentsi. Nõnda kindlustatakse tarbijatele kõige madalamad toiduhinnad, tunnustades samal ajal tähtsat rolli, mida mängivad jaemüüjate kaubamärgid konkurentsi tõhustamisel, valikute andmisel ning klientidele madalamate hindade pakkumisel.

Olen pettunud, et José Bové ning põllumajanduse ja maaelu arendamise komisjon neid ettepanekuid nii vähe arvestasid. See ei pruugi neile meeldida, aga turud toimivad, ja mida vabam on turg, seda paremini see toimib – sellest võidavad kõik, eriti tarbija.

Olen sunnitud paluma kõigil parlamendiliikmetel hääletada selle resolutsiooni vastu ning fraktsiooni Euroopa Konservatiivid ja Reformistid alternatiivse resolutsiooni poolt.

Elisabeth Köstinger, *fraktsiooni PPE nimel* . – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Selle raporti idee pärineb komisjoni teatisest, milles käsitleti Euroopa toiduainete tarneahela märkimisväärsed probleeme. Eriti nukras seisus on põllumajandussektoris tegutsevad ettevõtjad. Need ärevusttekitavad probleemid peegelduvad suurtes hinnakõikumistes, mis on eelkõige tabanud põllumajandussektori põhitoorainet.

Majanduskriis ei ole põllumajandusettevõtteid säästnud. Mõnedel juhtudel on põllumajandusettevõtte tulu kahanenud kuni 28%. Tootmiskulud on aga viimase 15 aasta kõrgeimad. Teatud riikides on põllumajandustootjatel krediidi saamisega suuri raskusi. Komisjon on välja selgitanud, et mõned toiduainete tarneahela tipus asuvad ettevõtjad kuritarvitavad monopoolse seisundi alusel oma dominantset staatust. Sellistel juhtudel – võttes arvesse suuri loetellu kandmise tasusid, läbipaistva hinnakujunduse puudumist ja nõrka läbirääkimispositsiooni – jäävad alati kaotajaks põllumajandustootjad.

Suurimad kasumimarginaalid jäävad ilmselgelt töötlejatele, hulgi- ning jaemüüjatele. Mõnikord ähvardavad põllumajandustootjaid hinnad, mis jäävad alla tootmiskulude. Kui ahelas kõrgemal asuvatel ettevõtjatel kulub neile maksmiseks kuid, ei saa me lasta likviidsuse probleemide koormat põllumajandustootjate õlule lükata. Me ei saa lasta jaemüüjatel põllumajandustootjaid pankadena kohelda.

Üks selle raporti põhipunkt on maksetähtaegade täpsustamine. Lugupeetud volinik, algatasite ühise läbirääkimisprotsessi teemal põllumajanduspoliitika pärast 2013. aastat. Sektoris tuntakse Euroopa valitava põllumajanduspoliitika suuna suhtes teatavat ebakindlust. Mis tüüpi põllumajandustootmist Euroopa tulevikus soovib? Kas otsustatakse intensiivse tööstusliku põllumajandustootmise või hoopis mitmekülgse säästva ja eelkõige tervikliku põllumajanduse kasuks?

Tulevastel kuudel jõuame just selliste küsimuste ristteele. Nõuame tungivalt, et parlament näitaks üles toetust mitmekülgsele ja Euroopa toiduga kindlustatusele. Sellised küsimused nagu „Mida me tulevikus sööme?“, „Kus me siis elame?“ ja „Kuidas me oma kodu kütame?“, on tähtsamad kui kunagi varem. Vastused peituvad põllumajanduses, sest põllumajandus pakub meile midagi palju enam kui vaid kvaliteetset toorainet. Meie ühendused loodavad poliitikutelt õigeid meetmeid, mis tagavad Euroopa säästva tootmise.

Marc Tarabella, *fraktsiooni S&D nimel* . – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Esiteks soovin teile edastada kolleeg Luís Paulo Alvesi, meie fraktsiooni variraportööri vabanduse. Tema pagas jäi kadunuks ja seetõttu ei olnud tal võimalik täna siin viibida. Seepärast palus ta mul ennast asendada ning ma teen seda hea meelega.

Soovin kolleeg José Bové suurepäraselt raportit veel kord esile tõsta – seal seisame põllumajandustootjate õiglasema sissetuleku ning Euroopa läbipaistvama ja paremini toimivama toiduainete tarneahela eest. Lisaks on mul hea meel põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonis saavutatud kokkuleppe üle.

Pärast 2009. aasta tõsist piimasektori kriisi, mille põhjused ei ole ka praegusel hetkel kuskile kadunud, tekkis vajadus välja selgitada põhjused, miks selle sektori olukord järjekindlalt halvenes – kahjuks on selliseid sektoreid veel teisi.

Mõned võimalikud lahendused on juba leitud ja nendega tagatakse olukord, kus lisaks sellele, et põllumajandustootjate sissetulek katab nende tootmiskulud – mida ei juhtu üldse mitte alati –, on neil võimalik oma töö eest ka õiglast sissetulekut saada.

Kuigi tunnistame, kui tähtis on selline toiduainete tarneahel, milles suurimateks kaotajateks –ahela ükskõik kummas otsas– ei oleks tootjad ega tarbijad, ja kuigi oleme edukalt jõudnud mitmete tasakaalustatud lahendusteni, jääb mulje, nagu loobuksid Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon ja Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon kompromissmuudatustepanekute teatud põhilõigetest, milles me enne parlamendi suvevaheajale minekut kokku leppisime.

Kahjuks on mu kõneaeg liiga lühike, et jõuaksin kõiki neid lõikeid täpsustada, mis täiskogu hääletusel nüüd võib-olla tagasi lükatakse. Kui peaksin aga tooma vaid ühe näite, oleks selleks kindlasti lõige 21, mille kohaselt tuleb toodete müümine alla nende ostuhinda keelustada ühenduse tasandil. Minu meelest on Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni ja Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni võetud seisukoht täiesti skandaalne: selles seatakse kahtluse alla lõige, mis on meie põllumajandustootjatele täiesti hädavajalik. Kuidas saame lubada põllumajandustoodete odavat müüki, millest lõikab kasu turustussektor ja eriti häbiväärsel kombel ka töölussektor?

Kuidas on võimalik – raporti lõiget 41 tagasi lükates – kahelda selles, kui oluline on sõltumatu ülemaailmse reguleeriva asutuse loomine, mis võitleks ülemaailmse toidukaupadega spekulatsioonide vastu?

Võiksin ära märkida ka lõike 52, millega olen eriti tugevalt seotud, kuna esitasin selle oma fraktsioonis koos kolleeg Csaba Sándor Tabajdiga. Selles lõikes ollakse seisukohal, et toiduainete tarneahelas riigihankelepingute sõlmimisel tuleks tagada tootjaorganisatsioonide, põllumajandustootjate koostöö ja VKEde sooduskohandamine ja kutsutakse seetõttu komisjoni üles tegema ettepanekuid sellekohaste meetmete kohta. Ka selles lõikes jõudsin enne suvevaheaega kokkuleppele, kuigi praegu seavad selle kahtluse alla nii Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon kui ka Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon.

Ajal, mil miljonid inimesed üle maailma kannatavad alatoitumise ja nälja käes ning spekulatsioonid ainult süvendab perede finantsprobleeme – selle mõjukas näide on nisuvaredega spekulatsioonid pärast möödunud suvel Venemaal mõllanud metsatulekahjusid –, siis kas lasemegi põllumajandus- ja toiduainetesektori ettevõtjate lobitööl meie hädavajalikud ettepanekud maha suruda? Tekib tunne, nagu üritaksime siin mõnda üliohtlikku kaskadöörikki. Tundub, et Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni ning Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni arvates on töötlemis- ja turustussektori mured tähtsamad kui tootjate omad? Ometigi on ju hetkel raskustes just tootjad.

Ajal, mil toiduga kindlustatus ja toiduga varustatuse sõltumatus on ohus, tundub üldsuse ja põllumajandustootjate olukorda arvestades meie resolutsiooni esialgne ettepaneku laiali lammutamine väga vastutustundetu. See on ülivajalik meie põllumajandustootjatele, kes – kui seda on veel vaja kellelegi meenutada – moodustavad meie ühiskonna aluse.

Marian Harkin, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Austatud juhataja! Kõigepealt soovin raportöör José Bovéd tulemusriikka töö eest tänada! Toiduainete tarneahel on erakordselt keerukas – selle toimimist mõjutavad niivõrd paljud eri tegurid. Minu arvates peame sellega seotud probleemide lahendamisel ettevaatlikud olema, et lõpptulemusena ei jõustuks soovimatute tagajärgedega seadus.

Meil on probleem, suur probleem. Näeme seda juba Euroopa Liidu liikmesriikide olukorda vaadates. Hiljuti Iirimaa korraldatud uuringust selgus, et 74% tarbijatest ei usu, et põllumajandustootjad saavad tooraine eest õiglast tasu. Iirimaa saavad põllumajandustootjad umbes 33% piima, 50% veiseliha ja 20% juustu jaehinnast. Teatavasti on see aga tõsi ka Euroopa tasandil, kuna komisjoni uuringutest selgub tõsiasi, et 1995. aastast alates on toiduainete tarneahela jaehinnast saadav tuluosa vähenenud vaid esmatootjatel või põllumajandustootjatel.

See ei tohi enam jätkuda. Kui olukord ei muutu, kaotame paljud esmatootjad, ning mis saab siis ELi toiduga kindlustatusest ja toiduga varustatuse sõltumatusest? Peame need probleemid ÜPP raames kindlasti lahendama. Toiduainete tarneahel ei toimi korralikult ja põllumajandustootjate sissetulek ei ole õiglane. Ühes punktis ma Ashley Foxiga siiski ei nõustu – minu arvates on hetkel tegu turutõrkega, mille tõttu on mõningane sekkumine vajalik, kuid põhiküsimus on endiselt see, mida sekkumine endast täpselt kujutama peaks.

Usun, et komisjon peaks konkurentsivastast käitumist uurima ning vajaduse korral meetmeid võtma. Ei ole kahtlustki, et ebavõrdse läbirääkimispositsiooniga seonduval lepingulisel ebaühtlusel on toiduainete tarneahela konkurentsivõimele negatiivne mõju,

seda eriti väiksemate osaliste puhul. Lepingupoolte ebavõrdsed läbirääkimispositsioonid, millele volinik tähelepanu juhtis, võivad tihti viia olukorrani, kus suuremad ja võimsamad osalised üritavad neile kasulikke lepingutingimusi peale suruda. Teisisõnu – väiksematele osalistele istutakse lihtsalt pähe.

Üks väga huvitav ja samuti tähtis punkt, mida ei ole selles arutelus veel tõstatatud, on see, et meil on kuhjaga tõendeid selle kohta, kuidas EL viib ebaausaid kaubandusvõtteid sisse ka arengumaadesse, kus suured ELi pärit rahvusvahelised ettevõtted turul oma dominantset seisundit ära kasutavad. Usun, et see küsimus vajab ülemaailmset vastust. Toetan pigem vabatahtlikke kui kohustuslikke lepinguid ning kõigis liikmesriikides ELi ombudsmani ametisse nimetamist. Isiklikul tasandil olen alla tootmishinna müümise vastu.

Lõpetuseks oli mul hea meel kuulda voliniku kommentaare ning ühtlasi tunnustan ka tema ettepanekuid. Tegu on keeruka probleemiga, mis vajab mitmekülgset käsitlust.

Martin Häusling, *fraktsiooni Verts/ALE nimel* . – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! José Bové esitas suurepärase raporti, mille sisuga enamik komisjonist ka nõustus – vastuhääli oli vaid neli.

Loomulikult oleme seetõttu üllatunud, kui Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon ning Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon esitasid muudatusettepanekud, milles sooviti mõned lõiked raportist välja jätta. On jahmatav näha, kuidas juba sõlmitud kokkulepe hiljem kahtluse alla seatakse. Loomulikult tunnen selle põhjuste vastu huvi, kuid lisaks sooviksin ka teada, miks siis üldse kokkusaamisele ja üheskoos millegi koostamisele aega raisata.

Toon nüüd ka mõned täpsemad näited. Lõikes 8 nõutakse Euroopa põllumajandustoodete hindade ja kasumi vaatluskeskuse loomist. Jõudsime selles kokkuleppele, kuid loomulikult kaasneks sellega hindade võrdlemine, nagu lõike teises osas kirjas. Just seda Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon enam ei soovi. Seetõttu, Elisabeth Köstinger, tekib mul kahtlus, kas teie sõnad ja teod ikka kokku käivad.

Lõige, mida Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon eemaldada soovib, on aga veelgi tähtsam. Üldise arvamuse kohaselt tuleks toodete müümine alla tootmiskulude keelata kogu liidus. Selles punktis jõudsime kord juba üksmeelele. Arvan, et dumpinguvastaste võtete kasutamine on midagi sellist, mida nõuame kõigilt, sealhulgas oma WTO kaubanduspartneritelt. Miks Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon seda lõiget välja jätta soovib? Me ei saa sellest aru.

Ühes järgmises lõikes kutsume komisjoni üles esitama ettepanekuid selliste õigusnormide vastuvõtmiseks, millega luuakse hinnakõikumist piiravad vahendid – see aitab vähendada tootjate suurt sõltuvust. Ka selle lõike soovite te välja jätta. Seetõttu on kerkinud mitmeid küsimusi, miks eelnevalt saavutatud konsensust nüüd õõnestatakse ja miks Jo Leineni raportis leidunud seisukohad – millele Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon oli seega juba nõusoleku andnud – nüüd kahtluse alla seatakse.

Nõuan seetõttu tungivalt, et kõik põllumajanduspoliitikud võtaksid vastu ühise seisukoha, sest põllumajandustootjate arvates on meil viimane aeg lagedale tulla vastustega, mis teeksid lõpu praegusele jätkusuutmatule olukorrale, kus põllumajandustootjad on toiduainete tarneahela suurimad kaotajad.

Hetkel on põllumajandussektoris kätte jõudnud järgmine spekulatsioonilaine, millest ei võida lõppkokkuvõttes mitte keegi – ei põllumajandustootjad ega tarbijad. On aeg lõpuks

ometi midagi ette võtta. Sama nõuavad meilt ka tarbijad. Soovin vaid, et see, mida me põllumajandustootjatele väljaspool istungisaali räägime, vastaks sellele, mida me parlamendis ka tegelikult teeme. Seetõttu loodan siiralt, et raport võetakse vastu täpselt sellisel kujul, nagu see algul esitati.

James Nicholson, *fraktsiooni ECR nimel*. – Austatud juhataja! José Bové raport on väga päevakajaline ning mul on hea meel, et meile avanes põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonis võimalus Euroopa toiduainete tarneahela toimimist puudutavaid probleeme uurida.

On tõsi, et Euroopa toiduainete tarneahelal on mitmeid probleeme. Hiljutised ülikõrged kaupade hinnad ja turu muutlikkus on minu arvates toiduainete tarneahela stabiilsust vähendanud. Peame tõdema, et põllumajandustootjatele makstavad tootjahinnad üha langevad ja tootmiskulud aina tõusevad, samal ajal kui jaemüüjad naudidavad suurt kasumit ja tarbijad võivad rõõmustada madalate hindade üle. Nõustun José Bovéga ja arvan samuti, et õiglase sissetuleku ja kasumlikkuse tasakaalu saavutamiseks peame eelnevalt mitu probleemi lahendama.

Ma ei ole siiski päris nõus José Bové raportis esitatud ettepanekutega, millega need ebaühtlused parandada kavatakse ning seetõttu esitasin oma fraktsiooni nimel alternatiivse resolutsiooni.

Kindlasti ei ole ma seda meelt, et probleemide lahendamiseks tuleb välja anda veel rohkem Euroopa Liidu õigusakte, millega põllumajandustootjatele kohustuslikud käitumisjuhendid peale suruda. Olemasolev ELi konkurentsioigus on piisav ning seda tuleks nõuetekohaselt jõustada. Peame tagama toiduainete tarneahela toimimise vaba turu raames ning seda tarbetu reguleerimise ja bürokraatiaga võimalikult vähe koormama. Vajame toiduainete tarneahela hindade paremat läbipaistvust ning peame tegema lõpu jaemüüjate ebaausatele võtetele, nagu ladustustasud ja tootjatele tehtavate maksete vastuvõetamatu hiline mine.

Teisest küljest tuleb põllumajandustootjaid julgustada end ise tõhusamalt organiseerima, nii et neil oleks suurtöötajate ja -jaemüüjatega läbi rääkides parem läbirääkimispositsioon. Arvan, et peaksime edaspidi võitlema konkurentsivastaste võtetega ning edendama vabatahtlikke hea tava käitumisjuhendeid.

Nägime, kuidas teraviljahinnad suve jooksul lakke tõusid, mis omakorda ainult süvendab toiduainete tarneahela probleeme. Turu ebastabiilsus mõjub turule hävitavalt.

Jacky Hénin, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (FR) Austatud juhataja, head kolleegid! Enamik ELi põllumajandustootjaid hingitseb vaid sandikopikate toel ning lisaks sellele avaldab neile pidevat survet ka finantsturgudel toimuv mõistusevastane spekulatsioon. Enamik põllumajandustootjaid on veendunud, et neil puudub tulevik. Tegu on sotsiaalse rühmaga, mille enesetapujuhtude arv on üks suuremaid.

Kui Euroopa jätkab põllumajandustootjate ning põllumajandustöötajate laostamist, siis nad kaovad ning sellel on maaviljelusele, elukvaliteedile ja toiduainetega varustatuse sõltumatusele kohutavad tagajärjed. See toidab keskkonnakriisi, millel on veelgi kohutavamad ja kiiremad tagajärjed kui Gröönimaa polaarmütside sulamine.

See tekst on täis häid resolutsioone ning selles tehakse mitmeid huvitavaid ettepanekuid, isegi kui selle käigus vaadatakse osavalt mööda praeguse kriisi aluspõhjustest, ja seetõttu tuleb vastu võtta radikaalseid lahendusi. Probleem ei ole mitte ainult selle tagamises, et põllumajandustootjad ning põllumajandustöötajad – kellest see resolutsioon kõige suurema

kaarega mööda läheb –saaksid õiglase sissetuleku: pigem peame hoopis saavutama sissetuleku taseme ja tasuvad hinnad, mis võimaldavad põllumajandussektoris tegutsejatel tehtud tööst ka lõpuks ära elada.

Peame laiaulatusliku turustussektori – ja selle rahaliste vahendite – poole osutama ja seda hindade alandamise eesmärgil ebaõiglase surve avaldamise eest vajaduse korral karistama. Laiduväärt on ka nendepoolne ülipikk võlgade tasumise aeg, toidukaupade varud, millega spekulieritakse ja seetõttu mitmeid rahvaid ohtu seatakse, ja pankade roll põllumajandustootjate raskustes.

See raport on küll samm õiges suunas, kuid vajab veel täiendamist.

Anna Rosbach, fraktsiooni EFD nimel. – (DA) Austatud juhataja! José Bové ettepanekus on kirjas, et ühise põllumajanduspoliitika üks põhieesmärke oli ja on põllumajandustootjate õiglase sissetuleku tagamine. Ma ei ole sellega absoluutselt nõus. Põllumajanduspoliitikale eraldatakse 40% ELi eelarvest. Minu riigis on peaaegu kõik selle poolt, et põllumajandustoetused tuleks keelustada, kuna peame põllumajandust vabaks ja konkurentsivõimeliseks tööstuseks. Selle raportiga liigutakse aga hoopis teises suunas. Raportis tehakse ettepanek luua maksumaksja kulul juurde ELi asutusi, mis juhiksid kogu põllumajandustööstust, alustades tootjast ja lõpetades tarbijaga. Ma ei saa seda toetada. Kõik teavad, et transpordisektor, vahendajad ja jaemüüjad teenivad ka kaupade pealt kasu, kuid lõppude lõpuks kontrollivad hinda ikkagi tarbijad, teisisõnu kõik meie, kes me poes käime. Ettepanekus nõutakse teavituskampaaniat, milles käsitletakse põllumajandustööstuse pingutusi keskkonnatingimuste parandamisel. Sellise kampaania korraldamine ei ole ega peagi olema ELi ülesanne. Kui seda on põllumajandustootjate arvates vaja, peaksid nad selle korraldamiseks oma organisatsioone kasutama. Selleks need ju lõppude lõpuks olemas ongi.

Põllumajandusreformide vajalikkus on samuti selge. Seda aga, mida José Bové raportis soovitatakse, on korra juba proovitud – tuli välja, et see on võimatu ja ebapraktiline. See sai tuntuks kui plaanimajandus. ELi liikmesriikide põllumajandus on mitmekesine ja seetõttu on minu arvates tegu riigisisese küsimusega, millele vastuse otsimisel tuleks arvesse võtta konkreetseid põllumajandustootjaid ja nende probleeme.

Diane Dodds (NI). – Austatud juhataja! Mul on José Bové tehtud töö üle väga hea meel. Pean tõhusaks ka praegust arutelu, milles tõstetakse esile läbipaistvuse vajadust kogu toiduainete tarneahela ulatuses.

Läbipaistvus on ülimalt oluline, ent see, kuidas tegeleme suurte jaemüügiorganisatsioonidega, mille ainus eesmärk on oma aktsionäride ootuste täitmine, on sama tähtis. Nende soov turuosa ja kasumit suurendada mõjub halvasti põllumajandustootjatele ning mõnel juhul ka töötlejatele.

Hetkel ei korva turg põllumajandustootjatele seda aega ja raha, mille nad kvaliteetse ohutu ning jätkusuutliku toitu tootmisesse investeerivad.

Põhja-Iirimaal on veiseliha tootmine suure surve all ning paljud põllumajandusettevõtted ei tule rahaliselt isegi ots otsaga kokku. Loomulikult peab kogu võimalik sekkumine lähtuma ÜPP tingimustest. Ilma selleta on põllumajandustööstuse lõpp lähedal. Peame siin parlamendis mõistma selle poliitika tähtsust ning kasu, mida põllumajandussektor sellest saab.

Piima- ja veiselihasektor on turul juba aastaid vaeslapse rollis olnud. Oleme siin istungisaalis piimasektori olukorda korduvalt arutanud.

Kui soovime, et meie põllumajandustootjad vabaturul konkurentsivõimelised oleksid, peame lahendama toiduainete tarneahela, kolmandate riikide impordi ja tarbijate makstava toiduhinnaga seonduvad probleemid, võttes seejuures arvesse langevaid tootjahindu.

Peame leidma kiire lahenduse spekulatsioonide probleemile ja vähendama turu ebastabiilsust. Spekulantide kehtestatud impordikeelud ja õhutatav paanika põhjustasid teravilja hinnatõusu üle kogu maailma – see põhjustab aga toiduainete tarneahelas dominoefekti.

Euroopa peab tagama toiduainetega kindlustatuse. Selle saavutamiseks ei tule mitte põllumajandustootjaid pankrotti ajada ega reguleeritust suurendada, vaid kindlustada õiglased hinnad nii tootja kui ka tarbija tasandil.

Albert Deß (PPE). – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Soovin tänada kõiki raporti koostamisele kaasa aidanud inimesi. Üldiselt on tegu hea raportiga.

Arutelu ajal on mulle selgeks saanud, et olukord on Euroopa eri osades väga erinev. On liikmesriike, kus turul domineerivad paar suurettevõtet, kuid õnneks on ka liikmesriike, kus on endiselt palju väikejaemüüjad. Toiduhindade erinevused on sama suured. Meil on liikmesriike, kus toiduhinnad on viimasel ajal märgatavalt tõusnud, kuid ka selliseid liikmesriike – nagu näiteks minu kodumaa Saksamaa –, kus toimub suurettevõtete armutu konkurents, mis põhjustab toiduhindade pidevat langust ning paneb põllumajandustootjad seetõttu üha täbaramasse olukorda.

Meie põhiülesanne on kutsuda komisjoni ja liikmesriike üles olukorda läbi vaatama ning võtma vastavaid meetmeid, mis võimaldaksid põllumajandustootjatel toiduainete tarneahelale väärtust lisada. Raportis on ka mitmeid väga konkreetseid nõudmisi. Mul on hetkel võimalik neist vaid mõnda mainida, näiteks lõiget 30, milles käsitletakse lühema makseperioodi kehtestamist. Selline olukord, kus põllumajandustootjad, väikeettevõtted ja kooperaatiivid peavad suurettevõtetele lühiajalisi laene andma, ei ole vastuvõetav. See on pankade, mitte põllumajanduskooperaatiivide ülesanne.

Lisaks tuleb uurida ka nn loetellu kandmise tasusid, volinik. Konkurentsi kindlustamiseks vajame ühtset üleeuroopaliselt kohaldatavat õigusnormi. Kui soovime ELi 500 miljoni inimese toiduainetega kindlustatuse tagada, peab olema Euroopa põllumajandustootjate aus konkurents, nagu ka raportis nõutakse.

Lisaks soovin tähelepanu juhtida sellele, et minu fraktsiooni liikmed palusid teatud lõigete üle eraldi hääletada. Demokraatidena peame sellega leppima, kuid eeldatavasti hääletab suurem osa mu fraktsioonist enamiku lõigete poolt, aidates kaasa meie põllumajandustootjate õiglase tingimuste tagamisele.

Stéphane Le Foll (S&D). – (FR) Austatud juhataja! Sooviksin samuti kiita raportöör José Bovéd tehtud töö eest, volinikku ning Albert Dessi, kes enne mind selle raporti eesmärkide teemal sõna võttis!

Minu meelest on väga oluline meele pidada, et arutelu eesmärk on lahendada probleem, mis seonduv põllumajandustoodete hinnakõikumise ja eelkõige sellega, et hinnatõusu korral jõuab hinnatõus väga kiiresti turustussektorisse, ent kui hinnad langevad tootmistasandil, ei jõua see muutus kuidagi tarbijateni.

Seetõttu on meil ilmselge probleem ahela organiseerituse tasandil – kahtlemata on tegu toiduainete tarneahela nn lisandväärtuse jaotamisviisi puudulikkusega. Usun, et José Bové raportis pakutakse mitmes valdkonnas välja ideid, mida tuleb edasi arendada – ja siinkohal pöördun ma oma sõnavõttus pigem komisjoni poole –, et see ülimalt kahjulik allakäik peatada.

Esimese asjana tuleb loomulikult toimima saada ahel ise ning selle jõudude tasakaal. Milliseid ettepanekuid teeme selle tagamiseks, et koostööd tegevatel ning organiseeritud tootjatel oleks ahelas rohkem mõjujõudu ja seetõttu parem läbirääkimispositsioon? Esitasite tootmisharudevaheliste organisatsioonide kohta sellise küsimuse, lugupeetud volinik, kuid ühtlasi on tegu küsimusega, mis seondub ka rakendatava lepingulise alusega. Nõuan, et lepinguline alus põhineks Euroopa raamistikul – seda punkti käsitleti ka raportis. Me ei saa lasta igal riigil selle probleemiga üksi rinda pista. Euroopa raamistik on hädavajalik. See peab olema paindlik ja vajab kindlasti loomist. See ettepanek ja see tegevuskava on minu meelest lahutamatu seotud.

Teiseks on loomulikult hindade läbipaistvuse küsimus. Olen vaatluskeskuse loomise poolt, kuna see on absoluutselt vajalik, et saaksime tarbijaid hinnamuutustega kursis hoida.

Need olid asjad, mis ma soovisin välja öelda. Toetan tehtud ettepanekuid ja loodan, nagu ka Albert Dess ütles, et raportööri ettepanekud leiavad enamiku parlamendiliikmete toe.

ISTUNGI JUHATAJA: Rainer WIELAND

asepresident

Marit Paulsen (ALDE). – (SV) Austatud juhataja! Esiteks soovin José Bovéle vastuseks öelda, et olen täiesti võimeline ei ütleva, kui mõni lobist mind mõjutada peaks üritama, mida ei ole siiani veel ette tulnud.

Kui soovime, et maapiirkonnad areneksid, kui soovime tagada Euroopa toiduainetega kindlustatuse, kui soovime hoolitseda oma kultuuripärandi eest, tagada loomakaitse ning toime tulla nõudmistega, mille toidule ja põllumajandustootjatele esitame, tuleb põllumajandustootjaid nende toodangu eest paremini tasustada.

Ei ole kahtlustki, et praeguse olukorra ja tulevikku jääva põllumajanduspoliitika põhiprobleem on väike tasu, mille põllumajandustootjad oma toodete eest saavad. Arvan, et meie sotsiaalne vastutus on maksude kaudu toetada põllumajandustootjaid, kelle toodangut võib käsitleda üldise hüvena – muu hulgas võidab sellest ka meie kultuuripärand. Vajame suuremat avatust ja läbipaistvust – selles oleme täielikult ühel meelel – ning lisaks peame parandama konkurentsivõimalusi suurtes tootmisharudes. Esiteks sisenditööstus, mis tuleb enne põllumajandustootjaid ja on maailma suurim tööstusharu ning mille enamik ettevõtjaid on ülemaailmsed, ja suured toiduainete tarneahelad. Peame püüdlema ausa konkurentsi ja läbipaistvuse poole.

Janusz Wojciechowski (ECR). – (PL) Avaldan teile tunnustust, José Bové! Olete väga hea tööga hakkama saanud! Raportis arendatakse suurepäraselt edasi ideid, mida Euroopa Parlament väljendas 2008. aastal vastu võetud kirjalikus deklaratsioonis. Mul oli hea meel olla üks selle autoritest. Võtame esimest korda kindla seisukoha suurte äriühingustike vastu, kes oma monopolset positsiooni põllumajandustootjate ning tarnijate ees ära kasutavad. Selles dokumendis arendatakse neid põhimõtteid edasi.

Head kolleegid, täna tähistame Poolas saagikoristuse lõppemist. Poola keeles on pidustuste nimeks *dożynki* ning selle käigus jagame äsja koristatud saagist valmistatud leiba. Põllumajandustootja saab jagatud leivast aga üha vähem ja vähem kasu, alla 10%, kuigi veel mõnda aega tagasi oli see osa 25%. Selline on olukord Poolas ja kõikjal Euroopas.

Põllumajandustootjad on turu nõrgim lüli. Kaasparlamendiliikmed, kes räägivad turu laialdasemast kaasamisest, paistavad unustavat seda, et turg ei lahenda julgeoleku probleeme, olgu tegu siis energiajulgeoleku või, nagu praegusel juhul, toiduga kindlustatuse küsimusega. Üldiselt on hea see, kui turg on vaba, aga mitte see, kui see on metsik. Ometigi on põllumajandustootmist hõlmav turg tihti väga metsik: tugevad ärivõrgustikud ja suurettevõtted dikteerivad põllumajandustootjatele tingimusi, ka neile, kes on mingil moel organiseerunud, kuna see ei taga veel piisavalt head läbirääkimispositsiooni. See peab muutuma. Usun siiralt, et sellest raportist saab midagi enamat kui paberikuhi, ent selleks tuleb ELi tasandil kindlasti meetmeid võtta. Meil on Euroopa Liidus ainult üks ühisturg ja selle toimimine peaks olema ELi õigusega reguleeritud.

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Selle asemel et juhtida tähelepanu probleemidele, mis on praegusel juhul nagunii piisavalt selged, tuleb hoopis välja selgitada nende põhjused – leitavad lahendused peavad olema tõhusad, õiglased ja kestvad.

Kuigi raportöör märgib, et komisjoni teatis ei vasta paljuski vastava valdkonna vajadustele, on kurb tõsiasi ka see, et ootustele ei vasta ka raport. Vajame konkreetseid meetmeid, millega lõpetada toiduhindade manipuleerimine ja kartellide moodustumine toiduainete tarneahela vahendavas sektoris – selle näiteks on suurturustajad, kelle teket põllumajandusturu liberaliseerimine ainult soodustab.

Taas tuleb tõstatada minimaalsete õiglaste hindade tagamise küsimus, et tagada põllumajandustootjatele sissetulek, mis võimaldab neil toime tulla selles strateegilise tähtsusega sektoris, võideldes sel moel paljudes riikides ja piirkondades, näiteks Portugalis, tootmisest loobumise ning toiduabist sõltuvuse suurenemise vastu. Tuleks kaaluda tootjatele makstavatele hindadele maksimaalsete turumarginaalide kehtestamist, seda kindlasti ka suurte jaemüügikettide puhul, et tagada lisandväärtuse õiglane jaotumine kogu toiduainete tarneahelas.

Vajame – eriti eelarvega seonduvaid – meetmeid ja poliitilisi vahendeid, mis virgutaksid ja toetaksid kohaliku ning piirkondliku turu toimimist ja kaasajastamist. Toiduainetega kindlustatus, ökosüsteemide säilimine ning primaarsektori majandusliku ja sotsiaalse külje tugevdamine muudab vajalikuks rahvusvahelise kaubanduse sellise organiseerimise, mille puhul tootjad ja nende tooted pigem täiendavad üksteist, mitte ei konkureeri omavahel. Süsteem, mis käsitleb toiduaineid lihtsa toormena ning võimaldab sellega spekulatsioonide, tuleb küsimuse alla seada ja selle kasutamine tuleb lõpetada – vastasel juhul on tagajärjeks toiduabist sõltuvuse ja hinnakõikumise seisukohast plahvatusohtlikud olukorrad, millele juba tunnistajateks oleme olnud.

Andreas Mølzer (NI). – (DE) Austatud juhataja! Nagu me kõik teame, on toiduhinnad viimasel ajal ainult tõusnud – ning tundub, et tujuka ilma ning põllumajandusliku spekulatsioonide tulemusena on nisuhind varsti lakke tõusmas –, kuid poodides valitsevad hinnad ei sarnane karvavõrdki nendele hindadele, mida väiketootjad oma raske töö eest saavad. Lisaks sellele on ELi tootjatel maailmaturu hindadega peaaegu võimatu konkureerida, sest meie sotsiaal-, kvaliteedi-, loomakaitse- ja keskkonnastandardid on niivõrd nõudlikud – needsamad standardid, mida me ei suuda või ei taha toiduainete importimisel kontrollida.

Kui soovime põllumajandustootjate arvu kiirele vähenemisele piiri panna, eriti väiketootjate puhul, ega soovi isemajandamise viimaseidki riismeid kaotada, peame põllumajandustootjatele kindlasti abikäe ulatama. Kui me ei soovi, et maapiirkondade olukord üha halveneks ja et põllumajandustootjate arv üha väheneks, siis on viimane aeg lõpetada põllumajandustoetuste maksmine suurtele põllumajandusettevõtetele ja anda raha hoopis neile, kes seda ellujäämiseks tõepoolest hädasti vajavad – väiketootjatele. Kui see ei ole tsentraliseerunud ELis võimalik, siis on minu arvates ainus lahendus põllumajandustoetuste taasriigistamine.

Michel Dantin (PPE). – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Meie kaasparlamendiliige José Bovéle usaldatud raportis käsitletakse meie ühiskonnale tänapäeval üliolulisi probleeme, mis mõjutavad kõiki, tarbijatest tootjateni välja.

Lugupeetud volinik, komisjoni esitatud arvud räägivad enda eest: 20 aastat tagasi said piimatootjad toiduainete tarneahela tulust 31%, mis oli tol ajal veidi üle 450 miljoni euro. Tänapäeval saavad nad tulust vaid 24%, veidi alla 550 miljoni euro. Näiteid võiks tuua ka puuviljade, liha ja palju muu kohta.

Hinnakujunduse selgitamine on tänapäeval ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) reformi eeldus, kuna ilma selgitamiseta paistab ÜPP tulevikus üldsusele ja ka põllumajandustootjatele nagu raha neelav põhjatu auk. ÜPP kasum läheb küll kasutusse, aga kelle hüvanguks ja mille jaoks? Head kolleegid, meie kohus on toimuvat mõista!

Vastupidiselt sellele, mida ma teatud allikatest kuulen, ei ole tootjad halvemini organiseeritud kui 20 või 30 aastat tagasi. Suurenenud on aga teised sidusrühmad ning tootjate arv on vähenenud veelgi kiiremini kui põllumajandustootjate arv. Lisaks on ahel pikemaks muutunud. Sellises olukorras peame kohandama konkurentsioigust ja täiustama turu kriisiohjamisvahendeid, mis ei tundu tootjaid ja tarbijaid ühendava ahela uue struktuuri tõttu enam sobivat. Lõpetuseks peatun veel kvaliteettoodete küsimusel ja vaatlen seda imporditud analoogsete toodete seisukohast.

Me vajame selgust. Volinik, teie talitlused uurivad Prantsusmaa hindade ja kasumi vaatluskeskuse tööd. Arenguruumi veel on, kuid juba praegu on saadud väärtuslikku teavet hinnakujundusest tarbija tasandil ja neist nišsidest, kuhu kasum kaob. Soovin tehtud töö eest kiitust avaldada ka meie variraportöör Elisabeth Köstingerile.

Oleme täna kuulnud mitmeid teravaid sõnavõtte. Parlamendi üks väärtuseid on see, et me austame eri vaatepunkte. See kehtib ka Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni puhul. Igaühel on võimalik hääletada nii, nagu ta paremaks peab. Isiklikult ei kavatse ma aga põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonis antud häält muuta.

Iratxe García Pérez (S&D). – (ES) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik! Toiduainete tarneahela probleemid on viimastel aastatel üldsuse terava tähelepanu alla sattunud.

Nagu varasemas Katerina Batzeli raportis, kutsume komisjoni ka praegu üles jaotama lisandväärtust õiglaselt ja jätkusuutlikult kogu toiduainete tarneahelas. Selle saavutamiseks tuleb osapoolte vahel tagada jõudude tasakaal, mis hetkel kas puudub või on täiesti paigast ära – eelkõige kannatab selle all esmatootjate sissetulek. Olukord on eri sektorites erinev: mõnikord läheb lõviosa tulust töötlemissektorile, teinekord saab selle endale massturustussektor, kuid alati kannatavad kõige rohkem just tootjad, sest neil puudub tugev läbirääkimispositsioon.

José Bové raportis tuuakse esile probleemid, mis vajavad meie jätkuvat tähelepanu, kuna põllumajandustootjate õiglane sissetulek ja toiduainete tarneahela parem toimimine eeldab koostööd eri valdkondades, sh konkurentsioiguse alal. Kooperatiive ja põllumajandustootjate organisatsioone tuleb laiendada ja tugevdada. Tootmisharudevaheliste organisatsioonide abil peame tihendama teabevahetust toiduainete tarneahela eri osade vahel nii Euroopa kui ka riiklikul tasandil.

Soovin toetada nii raportit kui ka põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni hääletusel saavutatud kompromisse, mida tuleb siin täiskogu istungil kindlasti arvesse võtta.

Britta Reimers (ALDE). – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Kasumi jaotumine toiduainete tarneahelas ei ole enam tasakaalustatud ja selle all kannatavad enamasti põllumajandustootjad. Raportis jõutakse just sellisele täiesti õigele järeldusele.

Kahjuks on raportöör keskendunud põllumajanduspoliitika vanadele vahenditele. Raportöör usub, et põllumajandustootjate sissetuleku suurendamiseks piisab pakkumise reguleerimisest plaanimajanduse võtteid kasutades. Kogemustest teame, et plaanimajandusega kaasneb rohkem bürokraatiat, kuid meie põllumajandustootjad soovivad toota, mitte rohkem pabereid täita. Meetmed, mis ei ole põhinenud sotsiaalse turumajanduse põhimõtetel, on minevikus läbi kukkunud. Plaanimajandus ei ole põllumajandussektoris viimastel aastakümnetel tulemusi andnud.

Sotsiaalne turumajandus pakub aga teisalt põllumajandustootjatele eduka äritegevuse võimalust. Kui soovime põllumajandustootjate olukorda parandada, peame kindlustama selle, et Euroopa põllumajandussektor on konkurentsivõimeline ka pikemas perspektiivis. Selle tagamiseks peame kindlasti tugevdama põllumajandustootjate läbirääkimispositsiooni võrreldes teiste toiduainete tarneahela osalistega. Selle saavutamiseks vajame õiglast ja läbipaistvat turgu, mis suudab ka maailmaturul vastu pidada. Hetkel kahtlen, kas saan selle raporti poolt hääletada.

Richard Ashworth (ECR). – Austatud juhataja! Turuhinna kujunemine meie toiduainete tarneahelas ei toimu nii nagu peaks. Toiduainete tarneahelas tegutsejate jõudude ebavõrdsuse tagajärg on tihti see, et tarnijad ei saa oma tooraine eest õiglast hinda ja seetõttu, kuigi ma nõustun selle raporti üldeesmärkidega ja toetan neid, ei nõustu ma raportööri välja pakutud ettepanekute ja lahendustega.

Reguleerimise suurendamine, kohustuslikud volitused ja turu toimimisse sekkumine ei ole lahendus – lisaks ei peegelda see kõigi sidusrühmade ja eriti 500 miljoni tarbija huve.

Pean siiski vajalikuks tööstuse suuremat läbipaistvust ning arvan, et selle saavutamisele aitaksid kaasa käitumisjuhendid ja ombudsmanide ametisse nimetamine, kuid nõuan tungivalt, et volinik seda probleemi ettevaatlikult käsitleks.

Toetage kindlasti vabatahtlikku ettevõtlikkust, toetage kindlasti tarnijate koondumist kooperatiividesse, mis annab neile parema läbirääkimispositsiooni, aidake kindlasti põllumajandustootjatel oma toodangut edendada ja turustada ning julgustage turu kõiki osalisi lepingutingimusi õiglasemaks muutma. Olen kõige selle poolt ja arvan, et tegu on realistlike ettepanekutega, mille komisjon kindlasti esitada võiks.

Minu lõplik sõnum on ikkagi see, et vabaturu toimimisse sekkumine on üks üsna libe tee.

Elie Hoarau (GUE/NGL). – (FR) Austatud juhataja! José Bové raportis tuuakse välja põhiraskused, millega põllumajandustootjad oma peaesmärgi täitmisel silmitsi seisavad – nad toidavad kogu maailma, üritades samal ajal endale ning oma perele õiglast ja

normaalset sissetulekut kindlustada ning seda mitte ainult tööelu vältel, vaid ka pärast pensionile jäämist.

Ülemaailmne toidukriis on märk sellest, et põllumajandus- ja agrotööstussektor ei toimi nagu vaja. Faktid on selged: tootjad teenivad spekulantide tõttu üha vähem ja vähem ning tootjad maksavad toodete eest üha rohkem ja rohkem.

Lisaks sellele peavad meie põllumajandustootjad järgima rangeid standardeid, samal ajal kui vabakaubanduslepingud võimaldavad Euroopasse eksportida põllumajandustooteid, mis sellistele standarditele kindlasti ei vasta.

Kui WTO kehtestatud turueeskirjad ei võimalda põllumajandustootjatel normaalset sissetulekut teenida või maailma rahvastel tervislikult toituda, tuleb neid eeskirju muuta, kuna need ei vasta enam...

(Istungi juhataja katkestas sõnavõtja)

Maria do Céu Patrão Neves (PPE). – (PT) Raportis rõhutatakse põllumajanduse ühte tähtsat probleemi, mille lahendamine eeldab kooskõlastatud sekkumist Euroopa tasandil – 1996. aastast tänaseni on toiduainete keskmine hind tõusnud aastas 3,3%, põllumajandustoodete hind 3,6% ning põllumajandustootjatele makstavad hinnad vaid 2,1%. Seetõttu seisame silmitsi toiduainete tarneahela osaliste läbirääkimispositsioonide suure erinevuse probleemiga, millele tuleb kiiresti lahendus leida.

Vastavalt ühises põllumajanduspoliitikas kehtestatud eesmärkidele järgivad põllumajandustootjad ning põllumajandus- ja toiduainesektor toiduainete tootmisel väga nõudlikke kvaliteedistandardeid ja hoiavad hinnad tarbijatele kättesaadaval tasemel. Sellest hoolimata kehtestab väga väike hulk mõjukaid jaemüüjaid oma hinnad peaaegu ilma igasuguste läbirääkimisteta 13,4 miljonile põllumajandustootjale ning 310 000 agrotööstusettevõtjale kogu Euroopa Liidus.

Seetõttu soovitan probleemi lahendamiseks paluda Euroopa Komisjonil esitada õigusloomega seotud ettepanekud, milles kajastuks järgmine: Euroopa konkurentsieeskirjade muudatused, mis ei piirneks vaid toiduainete tarneahela küsimusi käsitleva kõrgetasemelise töörühma koostatud soovitude ja strateegiatega; vajadus korraldada põllumajandustootjatele suur üleeuroopaline teavituskampaania, milles käsitletakse põllumajandustootjate õiguseid, selliste diskrimineerivate võtete keelustamine, mida kasutatakse tihti selliste kergesti riknevate toodete puhul nagu puu- ja juurvili; ning põllumajandustootjate organisatsioonide edendamine, mis annaks neile suurema kriitilise massi ja parema läbirääkimispositsiooni.

Oleks kasulik põllumajandustootjate organisatsioonid ning kooperatiivid väikese ja keskmise suurusega ettevõtetega liita, sest nii oleks neile võimalik spetsiaalseid erandeid teha.

Tunnistame, et meie propageeritava turumajanduse vaba konkurentsi kõigi eeskirjade järgimise ja Euroopa Komisjoni nõutava kiire sekkumise vahel ei ole lihtne tasakaalu leida, kuid usume, et üldjoontes on see siiski saavutatud – seetõttu kiidame raporti heaks ning hääletame selle poolt.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Seisame silmitsi Euroopa probleemiga, mis on lahendamist oodanud juba aastakümneid. Minu isa oli puu- ja köögiviljakaupmees ja ma mäletan, kuidas ta nägi juba 40 aastat tagasi, siis kui ma veel laps olin, hinnaerinevust põllumajandustootjatele makstavate hindade ning Budapestis tarbijatelt nõutavate hindade

vahel. Järelikult oli probleem olemas juba tol ajal, isegi plaanimajanduse raamistikus. Nõustun peaaegu kõigi raportööri soovitusetega, sh liikmesriigi ja ELi hindade jälgimise süsteemi laiendamise ning ombudsmani ametikoha loomisega. Arvan, et Prantsusmaal kasutatav kohustuslike lepingute võte on hea näide. Loodan, et vähemalt ühise põllumajanduspoliitika küsimuses toetab Dacian Cioloş nii seda kui ka põllumajandustootjate organisatsioonide täiendava toetamise sätet. Põllumajandustootjatel on oma ülesanded ja kohustused ning arvestada tuleb sellega, et neil ei ole ilma organisatsioonide loomiseta mingit ellujäämislootust. See on eriti oluline uutes liikmesriikides, sest organisatsioonid ei ole mitte saatanast kätetöö, vaid...

(Istungi juhataja katkestas sõnavõtja)

Esther de Lange (PPE). –(NL) Austatud juhataja! See, mida siin täna toiduainete tarneahela toimimise kohta oleme kuulnud, ajab mu peaaegu nutma. Soovin tuua vaid ühe näite – sibulatest –, mis võtab minu arust praeguse arutelu sisu kenasti kokku. Praegusel turul saab põllumajandustootja kilose sibulavõrgu eest 10 eurosent, samal ajal kui sama võrgutäis maksab poes 1 euro. Kasum ja jõuvahekorrad on põllumajandusettevõtte ning jaemüügiketi vahel ebavõrdselt jaotatud. Seetõttu nõudis täiskogu kasumi jaotumise uurimist juba 2008. aastal. On ülimalt häbiväärne, et eelmine komisjon sellise uurimise korraldamisest keeldus. Nüüd aga tundub, et saame endale selle asemel hindade vaatluskeskuse – praegune täiskogu peaks selle eest seisma, et see ka tõepoolest juhtuks ning vaatluskeskus töökorda saaks.

Kaasparlamendiliige José Bové esitatud raport on väga hea. See tabab täpselt naelapead. Kuigi raportöör oli mõnedes punktides ehk veidi liiga entusiastlik, väärivad raporti põhipunktid homme siiski laialdast toetust. Pöördun siinkohal eriti nende fraktsioonide poole, kes ähvardasid homme selle raporti vastu hääletada. Kas teate näiteks – pean silmas just liberaale ja demokraate –, kui palju läheb põllumajandustootjale maksma ühe kilo õunte tootmine? See maksab 30–35 eurosent ja samal ajal saab see põllumajandustootja sama õunakilo eest 20–25 eurosent. See tähendab, et ta peab õunu sõna otseses mõttes kahjumiga müüma, samal ajal kui tarbija maksab õunakilo eest 1,25 eurot. Rõhutan, et mu sõnad on mõeldud just neile, kes kavatsevad homme selle raporti vastu hääletada, näiteks Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioonile, mis on alati esimeste seas, kui on vaja veel rohkem keskkonna- ja bioloogilise mitmekesisuse nõudeid kehtestada ning pestitsiidide vähendamist nõuda.

Kuigi need nõuded võivad olla seaduslikud, ei saa te eeldada, et tootja teeb need investeeringud ilma põllumajandustootjale stabiilset ja mõistlikku sissetulekut kindlustamata. Need, kes tahavad homme selle raporti vastu hääletada, ei ole enam absoluutselt tõsiseltvõetavad, kui nende nõuete kehtestamise vajalikkusest järgmine kord rääkima hakkate. Loodan, et nad peavad seda meeles, kui hääletamisel vastunappu vajutavad.

Luís Paulo Alves (S&D). –(PT) See algatusraport, mida siin täna arutame – soovin raporti algatamise taga seisvat José Bovéd tänada nii eduka lõpptulemuse ja mulle antud variraportööri rolli eest, kus mul oli võimalik läbirääkimiste teel 17 kulukohustust saavutada –, on täiesti hädavajalik ajal, mil põllumajanduspoliitika muutub üha turupõhisemaks, Euroopa põllumajandustootjate sissetulek on üliväike ning meid kõiki mõjutava kriisi tõttu vajavad miljonid tarbijad kättesaadava hinnaga toiduaineid.

Põllumajandustootjate sissetulek sõltub üha enam turu loodud hindadest ning toiduainete hind omakorda sellest, kui hästi turg toimib – see tähendab, et toiduainete tarneahela

tõhusam toimimine on põllumajandustootjate loodud väärtuse ja lõpptarbija makstava hinna vahe õiglasema jaotumise seisukohast hädavajalik, kuna tagab esimestele õiglase sissetuleku ning viimastele taskukohased hinnad.

Selle saavutamiseks tuleb toiduainete tarneahela osaliste suhted tasakaalustada ning läbipaistvaks muuta, sest nii kindlustame õiglaste ja konkurentsivõimeliste parimate tavade raamistiku.

Seetõttu palume komisjonil neid põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni laialdase toetuse saanud ettepanekuid kuulda võtta.

Astrid Lulling (PPE). – (DE) Austatud juhataja! Werner Langen andis mulle veel ühe minuti, kuna tal ei ole võimalik siin täna kohal viibida. Esiteks soovin raportööri ja parlamendiliikmete eest vabandada, et alles praegu arutelule jõudsin, kuid nagu teate, toimub samal ajal parlamendi juhatuse kohtumine, kus hetkel arutatakse, mida teha esimeeste konverentsi toorevõitu ettepanekuga kontrollida parlamendiliikmete kohalolekut sel ajal, kui komisjoni president Barroso homme Euroopa Liidu olukorra teemal sõna võtab. Loodan, et see toorevõitu ettepanek ei lähe läbi.

José Bové raporti juurde tagasi pöördudes on minu meelest väga hea, et Euroopa Komisjon meilt oma teatistes, millel see raport põhineb, tungivalt Euroopa toiduainete tarneahela toimimise parandamist nõudis. Eesmärk on loomulikult kindlustada põllumajandussektori õiglasem osa ahela lisandväärtusest. Kahjuks ei ole see mitmetes valdkondades hetkel üldsegi nii.

Toetan ka nimekirja koostamist olukorda raskendavatest põhjustest, nagu jõupositsiooni kuritarvitamine, hilinevad maksed, turulepääsu piiramine jms. Kui diagnoos on õige, peab õige olema ka ravi. Kahjuks ei õnnestunud põllumajanduse ja maaelu arendamise komisjoni hääletusel José Bové raportist kõiki sellega seonduvaid ebakorrapärasid välja jätta.

Elame endiselt Euroopa Liidus, mitte Nõukogude Liidus – ja me ei soovi midagi sellist Euroopas ka luua. Nagu kõik teavad, ei olnud Nõukogude Liidu majandusmudel võimeline rahvast ära toitma ning põllumajandustootjate vaba äritegevus oli keelatud. Seepärast lükkan tagasi kõik José Bové soovitatud ravimeetodid, kuna need ei ühildu meie sotsiaalse turumajanduse süsteemiga, mis ei ole küll ideaalne, kuid on plaanimajandusest kindlasti parem. Õnneks ei pea me Euroopas imperialistlike vandenõude tonti kartma.

(Istungi juhataja katkestas sõnavõtja)

Juhataja. – Astrid Lulling! Werner Langeni suuremeelsuses ei kahtle keegi, kuid hetkel hindate seda siiski veidi üle. Werner Langenil ei oleks saanud teile seda minutit anda, sest tal lihtsalt ei olnud seda.

Spyros Danellis (S&D) . – (EL) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik! Kui soovime tagada põllumajandustootjate õiglase sissetuleku, peame praegustes oludes täitma kolm tingimust. Esiteks peab sissetulek olema piisavalt stabiilne, et tootjatel oleks võimalik pikaajalisi plaane ja investeeringuid teha. Teiseks peab sissetulek peegeldama tootmise kasu ja kulusid, mille vabaturg põllumajandustoodetele ja sissevoolule kehtestab, kust puuduksid ebastabiilsust ja moonutatud hinnasuhteid põhjustavad välistegurid. Kolmandaks peavad põllumajandustootjad saama oma tegelikule osalusele vastava osa hinnast, mille tarbijad põllumajandustoodete eest lõpuks maksavad.

Kui soovime need kolm tingimust täita, peame põllumajandust ja ühist põllumajanduspoliitikat uue pilguga vaatama – lisaks tuleb Euroopa Liidul kavandada

otsustavaid meetmeid, mis ühist põllumajanduspoliitikat täiendaksid. See on José Bové raporti eesmärk – probleemi käsitletakse integreeritud viisil ning tehakse ettepanekuid läbipaistuse, konkurentsi ja meetmete edendamiseks, millega võidelda jõupositsiooni kuritarvitamise vastu lepingute sõlmimisel, et kaotada spekulatsioonid ning tagada tingimused, mis kaitseksid jätkusuutlikku tootmist praegustes oludes.

Christa Kläß (PPE). – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! See vähene, mida me sööme, peab olema tervislik ja kvaliteetne. Meil on palju seaduseid, mis tagavad selle, et põllumajandussektor vastab meie kõrgetele standarditele. Euroopa põllumajandustootjad toodavad ja tarnivad kvaliteetseid toiduaineid. Kvaliteedil on aga ka oma hind. Põllumajandustootjate õiglane sissetulek on sätestatud Euroopa Liidu asutamislepingutes ning see on tänase päevani üks ühise põllumajanduspoliitika põhieesmärke. Ometigi peavad põllumajandustootjad oma toodangut peaaegu sandikopikate eest müüma – tihti lausa alla tootmiskulude. Selline olukord on täiesti jube ja seda tuleb kindlasti muuta.

José Bové raporti nõuandeid järgides on aga suur oht, et põhjustame sotsiaalse turumajanduse saavutatule tõsist kahju. Reguleeritud turgudel puudub tulevik. Minevik on meile seda näidanud. Mis oleks aga ideaalne lahendus? See ei saa ettevõtjatele hea olla, kui nad peavad oma turuosa ja läbimüügi kohta pidevalt aruandeid esitama. See tekitab vaid bürokraatiat ega muuda midagi. Turupositsiooni kuritarvitamise vastu võitlemiseks peame olemasolevad õigusnormid ja nende täitmise tõhusamaks muutma. Vajame ettevõtjaid kui partnereid ja seetõttu ei saa me endale lubada nende kammitsemist viisil, mis muudab äritegevuse neile raskemaks.

José Bové raport on heade kavatsustega ettepanek, ent märkimisväärne osa sellest vajab kärpimist ning rakendatavaks muutmist. See võimaldab astuda sammu lähemale meie ühiseesmärgile, milleks on alati saadaval olev tervislik toit – nii et kõik oleksid rahul – ning mõistlikud hinnad, mis võimaldaksid kõigil ära elada. Selleks peame ühtlasi põllumajandustootjate, tootjaorganisatsioonide ja ametiliitude positsiooni tugevdama. Kui põllumajandustootjad ühendavad vastavate pakkumiste tegemiseks jõud, saavutavad nad sellega parema läbirääkimispositsiooni. Põllumajandustootjad peavad mõistma, et ühenduses peitub jõud. Ettevõtjad ja tootjarühmad peavad teineteisele selles küsimuses sammu lähemale astuma. Sel juhul võidavad lõpptulemusest mõlemad pooled.

Vasilica Viorica Dăncilă (S&D). – (RO) Üks eriti tõsine probleem, millega põllumajandustootjad silmitsi seisavad, on kasumi ebaõiglane jaotamine toiduainete tarneahelas, kuna see mõjutab põllumajandustootjate rahuldava sissetuleku tagamist.

Euroopas on väga palju elatuspõllumajandusettevõtteid, mis toodavad peamiselt enda tarbeks ning väga väikse osa ka turul müümiseks. Sellise põllumajandustüübi põhinäitajateks on vähene tõhusus, tooraine isikliku tarbimise suur maht ja põllumajandussektori töötajate füüsilisest isikust ettevõtja staatus. Sellistes oludes esineb põllumajandusettevõtteid, millel ei ole võimalik ühise põllumajanduspoliitika toetusest tõhusalt abi saada.

Pidades meeles, et põllumajandus on üks sektoritest, mida majanduskriis kõige enam mõjutab, peab Euroopa Komisjon looma ja tagama meetmed, millega julgustatakse põllumajandustootjaid säästvaid ja eetilisi tootmisvõtteid kasutama ja hüvitatakse nende vastavad investeeringud. See tooks tasakaalu ja aitaks kaasa Euroopa toiduainete tarneahela toimimise paranemisele.

Giovanni La Via (PPE). – (IT) Austatud president, lugupeetud volinik, head kolleegid! 28. juunil põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonis vastu võetud raport põllumajandustootjate õiglase sissetuleku kohta on tähtis samm Euroopa toiduainete tarneahela tõhusama toimimise edendamise suunas.

Arvestades põllumajandussektori eri osi juba mõnda aega mõjutanud tõsist kriisi, mis on nüüdseks tuhanded ettevõtjad raskesse olukorda pannud, on raport väga oluline vahend.

Seetõttu peame kiiresti tegutsema ning raportis esitatakse mitmeid meetmeid, millega on võimalik tagada nii hindade läbipaistvus ja õiglane konkurents turul kui ka tugev sekkumine, millega lõpetada ostujõu ja läbirääkimispositsiooni kuritarvitamine ning ülemaailmne toidukaupadega spekulatsioon.

Usun, et põllumajandussektor vajab ümberkorraldusi, milles keskendutakse põllumajandustootjatele, kellele tuleks anda sobiv roll uute põllumajandustoorme turgude loomisel. Muu hulgas tuleb täiustada toiduainete tarneahelat, sest nii vähendame toiduainete transpordi keskkonnamõju ning suurendame teadlikkust tugeva kohaliku eripäraga toodetest ja edendame nende turustamist.

Isiklikult toetan ma kogu hingest kõike, mida parlamendi põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon heaks on kiitnud, ning hääletan kindlasti komisjoni otsuse eeskujul, nagu mõned mu kaasparlamendiliikmed juba välja on öelnud.

Soovin raportis käsitletud teemadest kaks siiski eraldi välja tuua. Esimene puudutab nende konkurentsieeskirjade läbivaatamist, millega soositakse tugeva kohaliku eripäraga toodete tootjaid.

Teises palutakse komisjonil teha ettepanek võtta vastu vahendid, millega toetatakse ja edendatakse põllumajandustootjate hallatavaid toiduainete tarneahelaid – see võimaldaks põllumajandustootjatele õiglasema osa lõplikust müügihinnast, kuna nõnda väheneks vahendajate ja vaheetappide arv kogu protsessis.

Philippe Juvin (PPE). – (FR) Austatud president, lugupeetud volinik, head kolleegid! Filosoofilises mõttes olen ma liberaal. Mis majandusse puutub, siis usun, et turg ja konkurents on kiiduväärsed.

Küsin siiski täiskogu liikmetelt, kes usuvad, et põllumajandusele on võimalik vanu turueeskirju kohaldada, järgmise küsimuse: kas võite nimetada mõnda muud majandusele nii tähtsat sektorit kui põllumajandus, kus valitseksid nii ettenägematud ja potentsiaalselt varieeruvad hinnad?

Euroopa põllumajandustootjate sissetulekud on väidetavalt poole väiksemaks muutunud. Kes siinviibijatest oleks nõus oma sissetuleku 50% vähenemisega? Kes võib öelda, et tegu on väärika ja õiglase olukorraga? Lisaks muule mõjutavad need hinnad – need pöörased hinnad – meid kõiki. Need ei võimalda põllumajandustootjatel hinnatõusust ja tarbijal hindade langusest kasu saada.

Nii et jah, põhiprobleem on siin hindade läbipaistvuses, töö lisandväärtuses. Minu nägemuses ei tähenda põllumajandus möödunud ajastu nostalgilist meenutamist. Põllumajandus on tuleviku alus. See tagab Euroopa 500 miljoni elaniku regulaarse ja kindla toiduga varustatuse.

Kes siinviibijatest oskab nimetada ühtainsatki suurriiki ajaloos, mis ei ole toiduga varustatuse pärast muret tundnud? Head kolleegid! Peame põllumajandussektori heaks tegema sama,

mida tegime finantssektori heaks. Põllumajandussektori päästmiseks peame selle läbipaistvaks muutma ning selle kulude selguse tagama. Head kolleegid! Euroopa vajab põllumajandustootjaid. Soovin José Bovéle öelda, et tal on nii minu hääl ja kindlasti ka paljude Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni liikmete hääled.

Peter Jahr (PPE). – (DE) Austatud president, lugupeetud volinik, head kolleegid! Minu jaoks on selle algatusraporti kõige tähtsamaks punktiks selle poliitiline sõnum. See sõnum väärtusahelale, et ka põllumajandustootjatel, eriti neil, on õigus oma töö eest õiglast tasu saada. Praegune olukord ei tohi kesta. Kui näeme, kuidas toiduaineid võileivahinna eest müüakse, kuidas põllumajandustootjad kõige enam kahju saavad ning kuidas neile makstakse alles kolm kuud pärast tarnet, on tegu olukorraga, kus ei ole ausa konkurentsi ja õiglase kaubandusega midagi pistmist.

Kui konkurents ei toimi, peavad sekkuma poliitikud. Turu struktuuri ei saa saatuse hooleks jätta. Turu tasakaalutuse likvideerimise kohustus lasub poliitikute õlgadel. Vajame mitmeid meetmeid, kui soovime olukorda pikaajalise muutuse tuua. Mõtlen siinkohal näiteks läbipaistvat hinnakujundust, tootjaorganisatsioonide tugevdamist, ebaausate kaubandusvõtete kaotamist ning kindlaid maksetähtaegu. Meie käsutuses on lai valik võimalikke meetmeid. Kasutagem neid!

See algatusraport on hea ja oluline alguspunkt, mistõttu hääletan kindlasti selle poolt.

Sophie Auconie (PPE). – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Esiteks soovin tubli töö eest tänada põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni ning ühtlasi José Bovéd.

Toiduainete ja kaupade hinnakõikumine põhjustab meie põllumajandustootjatele suuri probleeme. 2009. aastal vähenes nende keskmine sissetulek enam kui 12%, mõnel juhul lausa 50%. Ühest küljest peab meie põllumajandustootjatel olema võimalus oma töö eest õiglast sissetulekut saada ja teisest küljest peab neil olema võimalus toota nõudlikele kvaliteedistandarditele vastavaid tooteid, mille hinnad oleksid tarbijatele vastuvõetavad.

Meie kolm põhiülesannet on seetõttu järgmised. Esiteks peame kindlustama põllumajandustootjate õiglased kogused ja hinnad, mis võimaldavad neil stabiilselt, turvaliselt ja eelkõige kasumlikult toota ja annaksid neile oma tulevases tulust selge ettekujutuse. Teiseks tuleb meil tarbijate huvides parandada toiduainete tarneahela tasakaalu ning hindade läbipaistvust. Kolmandaks peame hoolitsema selle eest, et kohaldatavast poliitikast võidavad tõepoolest põllumajandustootjad ning tarbijad, mitte ahela teised lülid, mis muudavad ahela hetkel ainult keerukamaks.

Tänu põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonis tehtud tööle on José Bové raport kenasti tasakaalustatud. Selles pakutakse probleemidele samu lahendusi, mille just isegi välja tõin. Minu arvates peaksime rakendama uue turueeskirja, mis põhineks eelkõige ahela paljude lülide tõhusamal integreerimisel.

Tootjaorganisatsioonide tugevdamine, tüüplepingute pakkumine teatud sektorites ning enesekontrollisüsteemiga seotud ettepanekud – just need on minu meelest teed, mida tasuks jalge alla võtta. Lisake eelnevale on väga oluline edendada kvaliteettooteid ja säästvat tootmist – selleks vajame usaldusväärset Euroopa süsteemi ning kvaliteedimärke ja -märgiseid. Põllumajandusturg vajab reguleerimist, kuid seda tuleb teha võrdeliselt ja arukalt.

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Toetan täielikult José Bové suurepärase raportit, milles nõutakse põllumajandustootjatele lõpuks ometi mõistlikku ja õiglast sissetulekut. Oleme näinud, mis juhtub siis, kui põllumajandustootjate sissetuleku küsimus jäetakse ainult nn vabaturu otsustada. Oleme jõudnud punkti, kus põllumajandusettevõtted pankrotistuvad sama kiiresti, mis kulub mõnel mu kaasp Parlamendiliikmel lühikese kõne esitamiseks. Praeguse käsitluse tõttu läheb iga kolme või nelja minuti tagant üks põllumajandusettevõtte pankrotti, suurendades aina katastroofilisi tagajärgi, mis sellega ühiskonnale, inimestele ja keskkonnale kaasnevad.

Palun tungivalt neil, kes soovivad põllumajandustootjate sissetuleku endiselt vabaturu otsustada jätta, ka seda külge kaaluda ja mõista, et reguleerimine on kõigest hoolimata vajalik. Rõhutan kolme valdkonda. Esiteks jaemüügivõrgustike turuosa reguleerimine. See on vajalik. Ühegi jaemüügivõrgustiku turuosa ei tohiks teisi kahjustavaks kasvada ning turuvõimalused peaksid olema ka väikepoodide võrgustikel, kooperatiivipoodidel ja põllumajandustootjatel. Peame tagama minimaalsed ostuhinnad! Isegi kõige enam kasumile orienteeritud selvehallide ketid peaksid olema kohustatud põllumajandustootjatele minimaalset ostuhinda maksma. Põllumajandustootjate organisatsioone tuleks tunduvalt rohkem toetada. Turulepääsu vahendid, ELi turule pääsemise vahendid peaksid kapitalisüsti saama ning samuti tuleks toetada poekette, mis toovad turule kohalikult toodetud toiduaineid, kõige tervislikumaid värsked kohalikult toodetud toiduaineid.

Mairead McGuinness (PPE). – Austatud juhataja! Täna raportööri tema esitatud raporti eest! Tavaliselt on algatusraportid üsna rahumeelsed ja meil ei teki võimalust nende üle arutleda, mistõttu on minu meelest hea, et arutame hetkel ühte väga vastuolulist ja tundlikku küsimust, õiglase hindade ja põllumajandustootjate õiglase sissetuleku küsimust.

Juba see, et José Bové raport üldse koostati, näitab seda, et toidukaupade turul on probleeme, mille lahendamiseks peame poliitilisi meetmeid rakendama. Tunnen muret selle pärast, et osa fraktsioone on enne suvekuude saabumist võetud seisukohalt taganenud, kuid mina nende eeskujul kindlasti ei järgi ning toetan José Bové raportit edasi. Kuigi mul on selle mõnede elementide kohta küsimusi, olen siiski nõus üldise suunitlusega, et vajame meetet, millega lahendada tootjate probleemid ja tagada tootjatele õiglased hinnad.

On lihtne tõsiasia, et tootjad on hinna võtjad: nad ei määra hinda, mille nad oma tooraine eest saavad. Oleks neil vaid see võimalus. Kui nad oleksid nutikad, võiksid nad kunstlikult toiduainete nappuse tekitada ja siis maksaksime kõik ränka hinda. Nad aga ei ole hinna määrajad, vaid hinna võtjad, keda tuleb kaitsta.

Soovin vastata fraktsiooni Euroopa Konservatiivid ja Reformistid kolleegide mõnede kommentaaridele. Mind hirmutab sõnapaar „ettevaatlik käsitlemine”. Arvatakse, et ettevaatlik reguleerimine sobib toiduainetööstusele või pangandussektorile, kuid ma ei ole sellega nõus. Ettevaatlik reguleerimine, millel puudub järelevalve, on hukule määratud, nii et jätame selle mõtte parem sinnapaika. Sama kehtib ka arvamuse kohta, et vabaturg töötab. Peame küsima: kelle heaks see täpsemalt töötab? Nagu kolleegid juba mainisid, on põllumajanduse – toiduainete tarneahela – olukord teistsugune. Seda ei saa ühegi teise sektoriga ühte patta panna.

Palun neil, kelle sõnul töötab turg hästi seetõttu, et pakub madalamaid võimalikke tarbijahindu, vastata küsimusele, kui kaua saab selline olukord kesta? Ja kas odavad toiduained on pikas perspektiivis otstarbekad? Me vajame tegusid! Kui mõned punktid välja arvata, toetan José Bové raportit kogu südamest ning loodan, et kolleegid järgivad mu eeskujul.

Riikka Manner (ALDE). – (FI) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Soovin raportööri tänada suurepärase ja tasakaalustatud raporti eest!

Meie jaoks on kogu Euroopas kehtiv ning toimiv põllumajanduslik ja toiduainete tootmise süsteem suur ja oluline turvalisuse küsimus. Tegu ei ole mõne tavalise kaubandusvaldkonnaga, mis võib turujõudude juhitud olla, nagu siin juba mitu korda kuulnud oleme. Hetkel on tegu põllumajanduse üldist tulevikku puudutava küsimusega.

Investeeringud, mida noored põllumajandustootjad peavad tänapäeval põllumajanduses tegema, kui nad soovivad põllumajandustootmist jätkata, on suured ja olulised. Kui soovime, et põllumajandustootjad julgeksid investeerida ja riske võtta ka tulevikus, peame neile tehtud töö eest tagama stabiilse ja õiglase sissetuleku.

Kurb tõsiasi on hetkel see, et kaubandus saab väga tihti oma tingimused hõlpsalt peale suruda. See paneb tootjad lisapinge alla. Raportis tuuakse esile mitmeid üliolulisi elemente, mis aitaksid tagada põllumajandustootjate õiglasema sissetulekutaseme, ning loodan südamest, et jõuame ka nende rakendamiseni.

Jarosław Kalinowski (PPE). – (PL) Austatud juhataja! Euroopa Komisjoni teatises on öeldud, et tuleb võtta meetmeid ebaõiglase lepingupraktika lõpetamiseks kogu toiduainete tarneahela majandusosaliste hulgas. Ometigi piirduvad komisjoni soovitatud meetmed, millega nende võtete vastu võidelda, vaid heade tavade vahetamise, teavituskampaaniate ning vabatahtlike tüüplepingute pakkumisega. Selline käsitlusviis muudab vähe, kui üldse midagi, ega kõrvalda hälbeid ning peata Euroopa põllumajandustootjate sissetuleku pideva vähenemise trendi.

Me ei tohi unustada, et ühine põllumajanduspoliitika tagab ühtlasi põllumajandustootjate õiglase sissetuleku ning kindlustab selle, et kvaliteetsete toiduainete hinnad ei oleks liiga kõrged, vaid stabiilsed ja tarbijatele läbipaistvad. Just seda raportis soovitaksegi ning ma toetan seda kogu hingest.

Derek Vaughan (S&D). – Austatud juhataja! Olen paljude selles suurepärases raportis esitatud ettepanekutega nõus. Ei ole kahtlustki, et selvehallide ketid kasutavad oma positsiooni väiketootjatele tingimuste dikteerimisel ära. Midagi teeb mulle siiski muret – need on ettepanekud, mis õõnestaksid oma kaubamärkidega tooteid.

Paljud Ühendkuningriigi majanduslikult vähemkindlustatud tarbijad ostavad neid oma kaubamärkidega tooteid ja märgivad tihti, et tegu on kvaliteetse kaubaga. Lisaks eelnevale – ja seda nägin ma hiljuti Cross Hands Business Parkis, Walesis oma silmaga – on olemas väga palju väikseid toiduainete töötlus- ja pakendusettevõtjaid, mis töötavad oma kaubamärkidega tooteid valmistavate väikeste ja suurte selvehallide kettide heaks. Kuigi peame toiduga varustatuse tagamiseks võtma absoluutselt kõik vajalikud meetmed, ei tohiks me eelnimetatud põhjusel teha midagi sellist, mis majanduslikult vähemkindlustatud tarbijaid ja väikeettevõtjaid kahjustaks.

Oreste Rossi (EFD). – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Toetame seda raportit nii palju, kui selles on Lega Nordi esitatud ettepanekud, nagu hinna läbipaistvuse sidumine põllumajandustootjatele nende toodete eest makstava õiglase hinnaga, nullkilomeetriste toiduainete tarneahelate loomine ning kohalike toodete mitmekülsuse ja kvaliteedi säilitamise edendamine, mis aitab kaasa kohaliku majanduse arengule.

Toote alghinna näitamine suurendaks tarbijate teadlikkust, tehes selgeks selle, kuidas mitmete vahelülide läbimine toote lõpphinda mõjutab, ja paneks neid lühikesi tarneahelaid eelistama, mis soodustaks omakorda kohalike tootjate tegevust.

Põllumajandusturu ebastabiilsusega võitlemiseks peame kindlasti keelustama põllumajandustoodete müügi alla nende omahinna ja tõhustama Euroopa turule sisenevate toodete kontrolli, kuna kahjuks on tihti nii, et Euroopa põllumajandustootjad järgivad ELi eeskirju, kuid mitteeurooplastest põllumajandustootjad mitte. Selle käes kannatavad alati meie põllumajandustootjad.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Majandus- ja finantskriisist toibumise kiirendamise taustal on tõhusaimalt toimiva toiduainete tarneahela tagamisest saamas üks meie tähtsaimaid eesmärke. Arvestades kodanike ostujõu pidevat vähenemist, peame tarbija toiduainete hindade tõusmise vältimiseks midagi kiiresti ette võtma.

Arvan, et toiduainete hindade ebaühtlane vastus kaupade hindade kõikumisele on peamiselt põhjustatud toiduainete tarneahelas tegutsevate vahendajate rohkusest.

Pooldan nende vahendite vastuvõtmist, millega edendatakse ja toetatakse lühikesi toiduainete tarneahelaid ning turge, kus põllumajandustootjatel on võimalik oma toorainet müüa. See aitab luua otseühenduse tarbijate ja põllumajandustootjate vahel, võimaldades viimastel lõpphinnast suurema osa saada, samal ajal kui üldsus saab nautida madalamaid hindu.

Luis Manuel Capoulas Santos (S&D). – (PT) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Soovin samuti ühineda nendega, kes raportöörile tunnustust avaldavad, ning parlamendiliikmetega, kes pooldavad põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni seisukohta, millega see raport suure häälteenamusega vastu võeti. Sooviksin ka volinikku üles kutsuda mõnede liikmesriikide headest tavadest eeskuju võtma ja soovin siinkohal tuua näite oma kodumaalt Portugalist, kus võeti eelmisel nädalal vastu tähtsad ja julged meetmed – kergesti riknevate põllumajandustoodete puhul on nüüd põllumajandustootjatele tasumise tähtaeg 30 päeva ning inimtoiduks mõeldud toidukaupade korral 60 päeva. Usun, et selvehallidele sellise nõude kehtestamine on hea näide, mida võiks järgida ka Euroopa tasandil, ja kutsun volinikku üles liikmesriigi headest tavadest eeskuju võtma.

Lara Comi (PPE). – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Ühise põllumajanduspoliitika põhieesmärk on alati olnud põllumajandustootjate õiglase sissetuleku tagamine ja ma usun, et me ei peaks sellelt teelt kõrvale kalduma.

Pärast komisjoni algatatud läbivaatamist on päevavalgele tulnud mitmeid algpõhimõttest erinevaid punkte, mida me ei saa kahe silma vahele jätta. Meie põllumajandustootjad on veendunud, et nende osalus on majanduslikus mõttes alahinnatud. Nende tõusmist toiduainete tarneahela esimeselt astmelt toiduainete tarneahela teise astme tähtsateks osalisteks ei nähta tänapäeval enam kui lõpphinna stabiilsust määravat tegurit.

Peame kaupade hindade kõikumist kindlasti kontrollima, kuna see mõjub tarbijale kahjulikult. Arvan, et oleks kasulik läbi vaadata, kuidas tooted toiduainete tarneahelal liiguvad, sest nii saame vältida kaupade hinnatõusu, mis ei ühti tehtud töö hulgal põhineva hinna õiglase jaotumise printsiibiga.

Kindlasti tuleb kontrollida, kas toote hinnaerinevus esimeses ja viimases etapis kulgeb tõusvas joones, kahjustades seega tarbijate huve. Esineb oht, et turule jõuavad kõrgemate hindadega tooted, mille hind ei väljenda aga selle võrra paremat kvaliteeti.

Dacian Cioloș, komisjoni liige . – (FR) Austatud juhataja! Selle pika arutelu tulemusena võib öelda, et José Bové raportis tõstatatud probleemi diagnoosis oleme kõik enam-vähem ühel nõul. Põllumajandustootjate töö tõhustamiseks peame lahendama ühe probleemi ning seni toimunu põhjal tundub, et arvamused lähevad lahku selle lahendamise viisis, reformide ulatuses.

Üks asi on minu meelest igatahes selge – ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) on nüüdseks olemas olnud juba 40 aastat, mis tähendab seda, et põllumajandusturg vajab toimimiseks eeskirju. Need eeskirjad ei pärsi turu toimimist, vastupidi, need muudavad selle pigem tõhusamaks ja aitavad lõpptulemusena saavutada ka põllumajandus- ja toiduainesektori ülimat eesmärki, mis on Lissaboni lepingus selgelt sätestatud: tagada turgude varustatus toidukaupadega ning kindlustada samal ajal ka põllumajandustootjate õiglane sissetulek.

Selles mõistes ei arva ma, et määruste koostamine tähendab ilmtingimata majanduse ja tootmise allutamist plaanidele. Eeskirjadeta aga ei saa ja erand ei ole siin ka põllumajandus- ja toiduainesektor. Jõutakse järeldusele, et arutelu peaks keskenduma võib-olla põllumajandus- ja toiduainesektori ahelale tervikuna.

Olen ka täiesti teadlik sellest, et kuigi mõnda punkti saame käsitleda ÜPP reformi osana, siis teatud küsimustele vastamiseks või teie ettepanekute hõlmamiseks pean ma loomulikult tegema koostööd oma komisjoni kolleegidega, kuna nii saab see küsimuse laialdasema käsitluse – eriti kehtib see nende punktide puhul, mis põllumajandustootmise raamistikust tegelikult välja jäävad.

See on oluline ettevõtmine, sest kuigi võime tänapäeval uhked olla oma põllumajandus- ja toiduainesektori, oma põllumajandus- ja toiduainetööstuse üle, mis on Euroopa Liidu üks tähtsamaid tööstussektoreid – kui mitte lausa kõige tähtsam –, kuna see pakub tööd 13% Euroopa tööstussektorist ning toob sisse 14% sektori kogutulust, peab meil olema ka tugev põllumajandustoorme tootmisektor.

Põllumajandustootmise ning põllumajandus- ja toiduainesektori vahekorda tuleb selgemaks muuta just seepärast, et lõpptulemusest võidaksid nii tarbijad kui ka tootjad ise ja et tootmine saaks jätkuda.

Ma ei hakka tõstatatud probleeme lähemalt arutama – lihtsalt kinnitan teile, nagu ma kinnitan ka Elisabeth Köstingerile, kes on praeguseks lahkunud, et esitan ÜPP reformi ettepanekud juba õige varsti, novembris. Ma ei poolda salatsemist: konsulteerimisprotsess lihtsalt võtab oma aja. Igatahes võite kindlad olla, et konsultatsioonide eesmärk on toetada Euroopa põllumajandust, mis oleks nii konkurentsivõimeline kui ka säästev ning levinud üle kogu Euroopa. Sellega üritame saavutada eemärki, et põllumajandust ei nähtaks ainult vastava piirkonnaga seonduvana, vaid ka toiduainete tarneahela osana.

Ootan selle raporti lõpphääletust pikisilmi ja võin teile kinnitada, et mõned neist ettepanekutest lisatakse nende ettepanekute hulka, mille komisjon ÜPP tuleviku teemal varsti esitab.

ISTUNGI JUHATAJA: Silvana KOCH-MEHRIN*asepresident*

Franz Obermayr (NI). – (DE) Austatud juhataja! Tahaksin teha kodukorda puudutava märkuse. Suvi on möödas ja siin me kõik sügisel jälle oleme, kuid juhataja vastu võetud menetluskord tundub olevat endiselt ebaselge. Austatud juhataja! Olete täna juba kolmas juhataja, keda mul on väga hea meel tänast istungit juhtimas näha – teavitasin tänase istungi esimest juhatajat, et soovin eelneva registreerimiseta sõna võtta. See ei ole küll teie viga, kuid mulle tundub, et oleks ausam, kui sõnavõtu lubamise otsus juba varem teatavaks tehakse. Komisjoni koosolekud toimuvad täiskogu istungitega samal ajal ja seetõttu viibisin regionaalarengukomisjoni kohtumisel. Mulle ei öeldud, et mul ei ole täna ilmselgelt võimalik sõna võtta. Pidin siin sõnavõtmiseks koosolekult lahkuma.

Soovin öelda, et see on parlamendiliikmetele suureks abiks, kui nad teavad, kas neil on võimalik sõna võtta või mitte. Oleksin ma seda teadnud – olgu praegune arutelu nii huvitav kui tahes –, oleksin hoopis regionaalarengukomisjoni koosolekule edasi jäänud ega ei oleks siin sõnavõttu oodates tarbetult aega kulutanud. Palun oma sõnavõtu pärast vabandust, kuid soovin selles küsimuses siiski selgust saada!

Juhataja. – Teie kommentaarid kantakse kindlasti istungi protokoll. Praeguse arutelu puhul on eelneva registreerimiseta sõnavõtu võimaluse vastu väga suurt huvi tuntud, mis on iseenesest väga hea ning see on ka selle menetluskorra eesmärk. Mul on kahju, et kõigil soovijatel ei ole võimalik sõna võtta. Tunnen teile kaasa, kuna teil seekord ei vedanud ja te ei saanud sõna võtta! Loodan, et teil läheb järgmine kord paremini!

José Bové, raportöör. – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Esiteks tunnen siirast heameelt toimunud arutelu üle, kus paljudel parlamendiliikmetel avanes võimalus sõna võtta. Tõsi on, et täna, osaistungjärgu esimesel päeval, on meid aruteluks kohal veidi liiga palju, mis näitab samas loomulikult seda, kui suurt huvi kõik fraktsioonid põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni töö vastu tunnevad.

Mulle on väga tähtis, et raport, mida arutasime, see tekst, mille üle täiskogu homme hääletab, oleks ühistekst. Seda mainiti ka mitmes sõnavõtus. Olen küll raportöör, kuid see tekst on siiski valminud põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni koostöö tulemusena, mis on minu arvates väga oluline. Igaüks tuli oma mõtte või nägemusega ja üheskoos see ettepanek meil valmis saigi. Tunnen, et see vajab rõhutamist. Raport kannab küll minu nime, kuid lõppude lõpuks on see siiski ühisraport ja ma tahtsin seda kinnitada.

Mitmed sõnavõtjad rõhutasid, et peame põllumajandustootjate toodete müügiga põllumajandustootjate sissetulekut kaitsma. See on põllumajanduse alustala. Põllumajandustootjate tulu sõltub nende toodete hinnast, nii et kui me ütleme, et põllumajandustootjad ei tohi alla tootmiskulude müüa, siis on tegu üliolulise ja hädavajaliku tingimusega, kui soovime, et Euroopas ka tulevikus põllumajandustootjaid leiduks.

Põllumajanduspoliitika võimaldab toetada ja säilitada põllumajandust kõigis piirkondades ning aitab võidelda ebasoodsatest looduslikest tingimustest või piirkondade eripäradest põhjustatud moonutustega. On lihtne tõde, et kui põllumajandustootjatel ei ole võimalik oma toodanguga elatist teenida, ei ole meil mingit ühist põllumajanduspoliitikat. Kõige valjuhäälselt meenutavad seda põllumajandustootjad ning parlament on nende nõuetele just öla alla pannud.

Teine mõte, mis meie arutelul selgesti välja tuli, on läbipaistvuse vajadus kogu toiduainete tarneahela ulatuses. Mingil hetkel pöördusid kõik sõnavõtjad selle juurde tagasi – eriti siis, kui jutt liikus töötlussektori ja tootjate läbiraakimistele või laiaulatusliku turustussektorile, mis saab näiteks puu- ja juurviljade pealt täiesti uskumatut kasumit. Oleme sellest nüüd kõik teadlikud ning kahtlejaid enam ei ole.

Paljud sõnavõtjad pöörasid teravat tähelepanu ka spekulatsioonide probleemile, mida ma ei hakka hetkel enam kordama.

Seetõttu ütlesin, et pärast homset täiskogu hääletust – ja ma usun, et kõik sõnavõttud on näidanud põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni ühist tahet see raport esitada ning kõiki meie kaasp Parlamendiliikmeid selle tähtsuses veenda –, kui tekst on homsel hääletuse vastu võetud, on pall juba komisjoni väljakupoleel. Lisaks soovin volinikule järgmist öelda: nüüd on teie kord tegutseda! Meepoolne initsiatiiv on olemas. Teeme teile ettepanekuid.

Loodame, et komisjon ja nõukogu näitavad nüüd üles samasugust aktiivsust, kuna on selge, et parlament ei saa üksinda enam rohkem ette võtta. Lisaks on meil koostööd tehes võimalik uuele ühisele põllumajanduspoliitikale alus panna. Eelkõige saame aga Euroopa põllumeestele uut lootust anda.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval, 7. septembril 2010 kell 12.30.

Järgmine päevakorrapunkt on komisjoni avaldus teemal inimõigused Iraanis, eelkõige Sakineh Mohammadi-Ashtiani ja Zahra Bahrami juhtumid.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Luis Manuel Capoulas Santos (S&D), kirjalikult . – (PT) Tunnustan raportööri ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni suure eduka hääletamise ning selle eest, kui suurt tähelepanu parlamendiliikmed on sellele tähtsale küsimusele pööranud. Hiljutine tõsine hinnakõikumine on päevavalgele toonud selge ebakõla tarbijate hindade ja väiketootjatele makstavate hindade vahel, mis on tõestanud, et toiduainete tarneahela osaliste positsioonid ei ole võrdsed.

Ostujõu kuritarvitamine lämmatab eriti väiketootjaid. Seetõttu kutsun täiskogu üles arvukalt selle raporti poolt hääletama, et Euroopa Parlamendi saadetak sõnum julgustaks Euroopa Komisjoni ja riikide valitsusi vastavaid meetmeid võtma! Näiteks hiljuti kehtestas Portugali valitsus julgelt selvehallidele kergesti riknevate põllumajandustoodete puhul põllumajandustootjatele tasumise tähtajaks 30 päeva ning inimitoiduks mõeldud toidukaupade korral 60 päeva – selle eesmärk on saavutada tasakaalustatumad lepingulised suhted toiduainete tarneahela töötajate, turustajate ning tootjate vahel.

Robert Dušek (S&D), kirjalikult . – (CS) Meie põllumajandustootjate õiglase sissetuleku tagamine on ühise põllumajanduspoliitika üks põhieemärke. Oleme toiduturu raskest olukorrast teadlikud. Põllumajandustootjad on hulgi müüjate ja selvehallide kettidega läbiraakimisi pidades ebasoodsamas olukorras ning on sunnitud nõustuma toiduainete üha langevate ostuhindadega, samal ajal kui kodanikud ostavad põhitoiduaineid kas sama või pidevalt kerkiva hinnaga. Müüja kasumimarginaal põllumajandustootjast kuni ostjani on üle 200%. Raportis tuuakse välja mitmeid ebaausaid lepingute sõlmimise võtteid, turulepääsu piiramist ja tootjatele kehtestata vaid makse jaemüügisektori teenuste kasutamise eest toiduainete tarneahelas, hiliseid ja hilinenud makseid, lepingute ühepoolset muutmist jms. Toiduturu olukorda tuleb viivitamatult parandada ning luua tuleb ka ostu- ja

müügihindu käsitlev õigusloomega seotud raamistik. Situatsiooni parandaks tunduvalt ka toiduainete tarneahela läbipaistvus, mis edendaks konkurentsi, piiraks hinnakõikumist ning suurendaks turupartnerite teadlikkust tarne, nõudluse, hindade ja läbirääkimiste teemal. Minu arvates on selle saavutamiseks ainus tõhus lahendus see, kui kehtestame tootmiskulusid katvad miinimumhinnad. Sellega tagame põllumajandustootjate õiglase sissetuleku ning piiraksime kahjumiga müümist. See hind võiks olla võrdlushind, millest tootjaorganisatsioonid ja toiduainete tarneahela järgmised osalised omavahelistel läbirääkimistel lähtuvad.

Jim Higgins (PPE), *kirjalikult* . – See raport ei ole automaatne lahendus olukorrale, kus toiduainete tarneahela töötajad ning jaemüüjad põllumajandustootjaid, esmatootjaid, tihti ära kasutavad. Küll aga heidab see valgust ebaausatele võtetele ja vajadusele, mille kohaselt peaksid komisjon ja liikmesriikide valitused üheskoos selle nimel pingutama, et kaotada suur lõhe põllumajandustootjate tootmiskulude ja selle hinna vahel, mille tarbija poes maksab. Kui raportit komisjonis arutati, tõstsin esile hiljutise ning õnneks praeguseks leevenenud olukorra, kus piimatootjad tootsid piima hinnaga 27 senti liiter, samal ajal kui neile maksti selle eest vaid 22 senti ehk 5 senti alla tootmiskulude. Kõige tähtsam on aga see, et raport kusagile tolmu koguma ei jääks, vaid et selles soovitatut kindlasti rakendataks.

Véronique Mathieu (PPE), *kirjalikult* . – (FR) José Bové algatusraportis käsitletakse üliolulist põllumajandustootjate sissetuleku küsimust. Alates 1996. aastast on toiduainete hinnad tõusnud 3,3%, samal ajal kui põllumajandustootjate saadavad hinnad on tõusnud vaid 2,1% ning nende tootmiskulud on suurenenud 3,6%.

Euroopa Parlamendi liikmena saan täielikult aru kohati täiesti ületamatutest raskustest, millega Prantsusmaa ja Euroopa põllumajandustootjad silmitsi seisavad. Euroopa ühekordne abi ei suuda terveid sektoreid hõlmava kriisi järel põllumajandustootjate seisu pikas perspektiivis parandada. Seetõttu otsustas põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon koostada põllumajandustootjate sissetulekut käsitleva raporti, mille eesmärk on, et Euroopa Komisjon algataks toiduainete tarneahela põhjaliku analüüsi.

Tavade ebaselgus pärsib kõiki pingutusi, millega eri osaliste märkimisväärseid pingeid hajutada, ning katseid, millega kaotada ebakõlad ja tagada kasumi õiglasem jaotamine. Põllumajandustootjad soovivad institutsioonide täheldatud ebakõladele ka reaalseid lahendusi.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE), *kirjalikult* . – (RO) José Bové koostatud raportis käsitletakse vaieldamatult üht praeguse aja tundlikumatest probleemidest. Majanduskriis on põllumajandustootjate sissetulekule eriti tugeva hoobi andnud ning peame võtma meetmeid, millega põllumajandusettevõtted ja maamajapidamised taas jalule aidata. Meetmeid peame aga võtma ka nende kaasajastamiseks, kuna see on ainus võimalus tagada nende konkurentsivõime ja mõistlik sissetulek. Minu meelest oleks raportis tulnud rohkem ka maaelu arendamisele keskenduda, kuna see on Euroopa põllumajandusprobleemide üks põhilahendusi, eriti uute liikmesriikide puhul.

18. Inimõiguste olukord Iraanis ning eelkõige Sakineh Mohammadi-Ashtiani ja Zahra Bahrami juhtumid (hääletus)

Dacian Cioloș, *komisjoni liige* . – (FR) Austatud juhataja, head kolleegid! Kuna mu kolleeg Catherine Ashton, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni

asepresident, ei saa täna siin viibida, võtan endale vabaduse esitada komisjoni nimel ja koostöös Catherine Ashtoniga valminud järgmise avalduse.

Inimõiguste olukord Iraanis on väga tõsine probleem. Viimaste kuude jooksul on liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni asepresident Catherine Ashton ja talle alluvad talitlused mitmel korral väljendanud oma arvamust selles riigis toimuvate inimõiguste rikkumiste kohta.

Paljud teist on sama teinud. On ülioluline, et mõistaksime jätkuvalt hukka neid ebainimlikke ja arhailiseid tavasid, mida Iraanis kahjuks endiselt järgitakse.

Juunis avaldatud Euroopa Liidu deklaratsioonis kutsuti Iraani üles austama sõnavabadust, õigust õiglasele kohtulikule arutamisele ning lõpetama usu- ja rahvusvähemuste ning naiste diskrimineerimist kõigis selle vormides.

Surmanuhtlus ja vähemuste õigused on sel aastal olnud ka paljude teiste ELi deklaratsioonide sisuks. Euroopa Liit ei nõua Iraanilt rohkem kui mõnelt teiselt riigilt. Palume lihtsalt Iraani ametivõimudel nii avalike deklaratsioonide kui ka diplomaatiliste esindajate isiklike pöördumiste vahendusel austada endale kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis ning teistes inimõiguseid käsitlevates lepingutes võetud kohustust kodanike õigusi tunnustada.

Minu kolleeg Catherine Ashton, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident, ning tema ametlikud esindajad Brüsselis ja Teheranis on Sakineh Mohammadi-Ashtiani olukorrale teravat tähelepanu pööranud.

6. juulil tegi liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni asepresident avalduse, milles kutsuti Iraani ametivõime üles uuesti läbi vaatama Sakineh Mohammadi-Ashtiani ja mitme teise isiku juhtumeid, kelle kohtuotsused on kuulutatud rahvusvaheliste normide räägeks rikkumiseks – ja seda riigis, kus surmanuhtlus on kahjuks endiselt seaduslik.

Seda küsimust on diplomaatiliste kanalite kaudu Iraani ametivõimudega juba arutama hakatud. Ainuüksi mõte kividega surnuks loopimisest on nii barbaarne, et peame seda jätkuvalt täielikult hukka mõistma ning oma hukkamõistu kõige mõjusamaid võimalikke vahendeid kasutades veel kord kinnitama – nõnda peame toimima seni, kuni sellised tavad lõpuks kaotatakse.

Euroopa Liit on Iraani valitsusele esitanud küsimusi ka Zahra Bahrami kohta, kes arreteeriti 2009. aasta detsembris usupüha Ashura tähistamise ajal tekkinud rahutuste käigus. Euroopa Liit on rõhutanud seda, et Iraani-Hollandi kodakondsusega Zahra Bahramil peab olema õigus õiglasele avatud ja läbipaistvale kohtuprotsessile. Euroopa kodanikuna peaks Zahra Bahramil olema ka täielik juurdepääs konsulaar- ja õigusabile. Kõrge esindaja jälgib Zahra Bahrami juhtumit Teheranis asuvate Euroopa Liidu diplomaatiliste esindajatega koostööd tehes tähelepanelikult edasi.

Võin teile kinnitada, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid mõistavad Iraanis toimuvaid inimõiguste rikkumisi jätkuvalt hukka seni, kuni neid endiselt toime pannakse, ja et me kasutame selleks nii kahepoolseid kontakte, avalikke deklaratsioone kui ka mitmepoolsete kontaktide raamistikku.

Roberta Angelilli, *fraktsiooni PPE nimel . – (IT)* Austatud juhataja, head kolleegid! Piinamine, ihunuhtlus ja kividega surnuks loopimine on hálbinud barbaarsed ja ebainimlikud tavad, millega rikutakse jõhkral põhilisi inimõigusi.

Kõige täpsemalt iseloomustavad selliseid vägivallategusid Sakineh Mohammadi-Ashtiani enda sõnad. Loen teile tema kirjast mõned read: „Enne magamaminekut,” kirjutab Sakineh, „küsin ma endalt tihti: kuidas saavad nad valmistuda minu pihta kive loopima, neid minu näo ja käte pihta teele saatma?” Seejärel palub ta: „Öelge kõigile, et ma kardan surra – aidake mul ellu jääda!”

Parlament peab seda meeleheitlikku appikarjet kuulda võtma! Sakineh ei tohi üksi jääda. Temast peab saama meie lipulaev võitluses inimõiguste austamise eest Iraanis. Rahvusvaheline üldsus peab nõudma selle kiirhukkamise edasilükkamist. Peame julguse kokku võtma ja ütlema, et oleme valmis diplomaatilised suhted katkestama, kuna inimõiguste teemal ei ole võimalik kompromissile minna ning vaikimine tähendab nõusolekut.

Hukkamist selgesõnaliselt kritiseerides tuleb meil, vabadust nautivatel meestel ja naistel, pakkuda tuge ja julgustust neile Iraani kodanikele, kes Iraani meetoditega ei nõustu ning kes vajavad hädasti meie toetust ja kompromissitut vastuseisu. Selline valitsuskord põhineb hirmul, represseerimisel ning vabaduste ja põhiõiguste rikkumisel ning kogu täiskogu peab valjult ja selgelt teada andma, et seisame kindlalt Sakinehi kõrval.

María Muñiz De Urquiza, *fraktsiooni S&D nimel* . – (ES) Austatud juhataja! Abielurikkumine, homoseksuaalsus ja rahumeelne osalemine meeleavaldustel on kolm kuritegu, mille eest inimesed on Iraanis kohutavaid karistusi saanud. Neid ei tohiks Iraanis kuritegudeks pidada – Euroopas seda loomulikult ei tehta –, kuna Iraan on allkirjastanud rahvusvahelisi õigusakte, milles on sätestatud, et tegu ei ole millegi sellisega, mille eest on inimest võimalik kohtulikult süüdi mõista, ning kindlasti ei ole sellistel põhjustel võimalik määrata nõnda kohutavaid karistusi nagu surmanuhtlus, eriti juhul, kui asjaga on seotud alaealised.

Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsioon Euroopa Parlamendis mõistab seetõttu esiteks hukka selle, et inimese isikuvabaduse kasutamist käsitletakse kuriteona, ning nõuab tungivalt, et Sakineh Mohammadi-Ashtiani ja Ebrahim Hamidi hukkamine lükatakse edasi seni, kuni nende juhtumid on täielikult läbi vaadatud. Nõuame kividega surnuks loopimise keelustamist ning seda, et Iraan ratifitseeriks surmanuhtluse moratooriumi, mida ÜRO aktiivselt edendab. Palume ÜRO missiooni loomist, mille ülesandeks oleks inimõiguste olukorra jälgimine Iraanis, ja seda, et nõukogu mitte ainult ei mõistaks selliseid meetmeid hukka, vaid kehtestaks Iraanis inimõiguseid ja põhivabadusi rikkuvatele üksikisikutele ja organisatsioonidele reisikeelu ning külmutaks nende varad.

Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsioon Euroopa Parlamendis mõistab hukka aktivistide ja inimõiguste kaitsjate süstemaatilise represseerimise Iraanis ning palub seetõttu nõukogul ja komisjonil esitada täiendavaid meetmeid, millega inimõiguste kaitsjate olukord turvalisemaks muuta.

Marietje Schaake, *fraktsiooni ALDE nimel* . – Austatud juhataja! Eurooplastena puudutab inimõiguste olukord Iraanis meid kõiki eriti tugevalt ja seda mitte ainult seetõttu, et peame ELi väärtustel põhinevaks ühenduseks ja usume sellise maailma võimalikkusesse, kus surmanuhtlust ei eksisteeri, vaid ka seetõttu, et oleme liigagi teadlikud numbrite taga peituvatest üksikisikutest. Ainuüksi 2009. aastal hukati Iraanis vähemalt 388 inimest. Nende hukkamiste eesmärgiks on vabaduse nõudjaid vaikima sundida, kuid tagajärjeks on hoopis rahva aina valjenev hüüd.

Pärast Hollandi-Iraani kodaniku vangistamist on Hollandis hiljuti maad võtnud elav arutelu inimõiguste olukorra üle Iraanis. Iraani valitsus ei tunnustanud selle isiku Hollandi topeltkodakondsust. Seetõttu ei ole Hollandi diplomaatidel olnud võimalik süüdistatavaga rääkida – seda võimalust ei ole antud ka tema advokaatidele. Hollandi valitsus kontakteerub oma kodanikega üle kogu maailma asuvates vanglates nende juhtumitest hoolimata. Oma kodanike heaolu tagamine on iga riigi põhiseaduslik kohustus.

See küsimus puudutab kõiki liikmesriike ning Iraani probleemi tuleks käsitleda kogu ELis – peame oma tegevuskavas inimõigustele rohkem tähelepanu pöörama. Räägime inimestest – naistest ja üksikisikutest –, kelle elu on põhimõtteliselt läbi, hoolimata sellest, et nad on veel hetkel elus. Zahra ja Sakineh ei erine teistest Iraani tuhandetest kinni peetavatest, kes ei ole nii tuntud ja kellele võib tunduda, et nende hääled ei jõua laiema üldsuseni. Iraani valitsus peaks mõistma, et karmid väljaütlemised, sõjatehnoloogia või parandamatu optimism neile kehtestatud sanktsioonide ajal ei lõpeta riigi eneseisolatsiooni ega vii Iraani edasi. Pigem teenib Iraan rahvusvahelise üldsuse austuse ja usalduse oma kodanike heaolu eest hoolitsemisega. Õiglus ja julgeolek on tegelikult ühe mündi kaks poolt. Lapsi ülespoovate, süstemaatiliselt tsenseerivate ja vägistavate ning naisi kividega surnuks loopivate isikute teod ei saa karistamata jääda.

Iraani küsimusega tegeledes tasub meil jätkata inimõiguste dialoogi, sest siis saab EL lisaks eurole ja sanktsioonidele ka selge sõnumi saata ning arutada Iraaniga selle kõige tundlikumat ja meie jaoks kõige tähtsamat punkti – inimõigusi ja põhivabadusi – ning vastavate rikkumistega kaasnevad tagajärjed kindlaks määrata.

Barbara Lochbihler, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Austatud juhataja! Nende kahe naise edasi lükatud hukkamiste tausta oleme juba arutanud. Seetõttu soovin lühidalt mainida, et Iraanis on tekkinud üks aktivistide liikumine, mille eesmärk on kividega surnuks loopimine ära hoida ning see võigastava keelustada. Nende pingutusi on krooninud ka mõningane edu.

Iraani kohtusüsteemi endine juht ajatolla Shahrudi otsustas 2002. ja seejärel uuesti 2008. aastal, et kividega surnuks loopimine tuleb lõpetada. Kahjuks lubavad Iraani seadused kohtunikel nõnda õigust mõista, nagu nad paremaks peavad. Eelmise aasta juunis soovitas Iraani parlamendi õigus- ja kohtuküsimuste komisjon tühistada kividega surnuks loopimist käsitleva artikli hetkel läbivaatamist ootavast karistusseadustikust, mida praegu parlamendis arutatakse. Iraani kaitsenõukogule esitati eelnõu, mis peab saama nende heakskiidu. Kaitsenõukogu uurib, kas seadused on põhiseaduse ja Islami usueeskirjadega kooskõlas. Ma ei saa seda küll täie kindlusega väita, kuid tundub, et eelnõus ei ole kividega surnuks loopimist käsitletud. Kaitsenõukogu võib kividega surnuks loopimise artikli ka uuesti kehtestada.

Seetõttu peab EL tegema kõik endast oleneva, et saavutada kividega surnuks loopimise seaduslik keelustamine, mistõttu on väga oluline rõhuda Iraani parlamendi vastutustundele. Sakineh Mohammadi-Ashtiani saatus on endiselt väga murettekitav. Ei ole üldse kindel, et teda lõpuks ikkagi kividega surnuks ei loobita. Võib ka juhtuda, et ta puuakse väidetava osalemise eest oma abikaasa mõrvas. Meie lõppeesmärk on nõuda kõigi hukkamiste, ka Sakineh Mohammadi-Ashtiani hukkamise keelustamist Iraanis. Lisaks tuleb alatatada tema juhtumi põhjalik sõltumatu õiguslik läbivaatamine. See peaks olema juba alanud ja on väga õige, et paruness Ashton just seda nõudis.

Charles Tannock, *fraktsiooni ECR nimel.* – Austatud juhataja! Taas kord leiab täiskogu end Iraani jõhkrat teokraatlikku valitsemiskorda arutamas. Iraani ametivõimud hukkavad

halastamatult alaealisi ja noori täiskasvanuid, kes on lapsena kuritegusid toime pannud. Abielu rikkunud naiste üle mõistetakse kohut šariaadiseaduse põhjal, kus rakendatakse koraanis mainitud karistusi, nagu kividega surnuks loopimine – selline eksimus langeb nn seksuaalkuritegude kategooriasse.

Kuigi enamik maailma riike, kus täiskasvanute surmanuhtlust veel kasutatakse, rakendab sellist karistusviisi ainult siis, kui pannakse toime tahtlik tapmine raskendavatel asjaoludel, on Iraani islamistlik tõlgendus surmanuhtlusega karistatavatest kuritegudest väga lai ning hõlmab ka homoseksuaalsust ja abielurikkumist.

Soovin tõstatada 18aastase nooruki Ebrahim Hamidi teema, keda ootab ees hukkamine sodoomia eest, kuigi tema süüdistaja tunnistas hiljem üles, et oli valetunnistusi andnud. Poisi toetajate sõnul ei olnud tol ajal 16aastane noormees teist meest rünnanud ning ta ei olnud ka homoseksuaal – mitte et see asjade käiku mõjutaks. Tema advokaat Mohammed Mostafaei varjab end, kuna tema nimele anti välja vahistamismäärus.

Tõstatan ka Sakineh Mohammadi-Ashtiani juhtumi küsimuse, millele tänane arutelu keskendub. Sakineh Mohammadi-Ashtianit süüdistati abielurikkumises ning seejärel korruptsioonis ja süüdistatuse, kui ühes välisajakirjas ilmus pilt, kus ta pearätti ei kandnud – seda hoolimata tõsiasi, et pildil oli tegelikult hoopis teine isik. Et juba tehtud kahjule ka solvang lisada, süüdistatakse teda nüüd lisaks väidetavale mõrvale kaasaaitamises, mille ülestunnistus temalt välja pressiti, kui tema juhtum rahvusvahelisse huviorbiiti sattus ning Iraani valitsemiskorrale survet avaldama asuti.

Peaksime jätkuvalt hukka mõistma Iraani õõvastavalt pikka inimõiguste rikkumiste nimekirja, just nagu mõistame hukka ka uraani rikastamise katsed tuumarelvade valmistamise eesmärgil ning Iraani kindla otsuse hävitada Iisrael ja ning kõik demokraatlikud teisitimõtlejad. Lisaks ei tohi unustada ka Hollandi-Iraani topeltkodakondsusega Zahra Bahramit, kes arreteeriti monarhistlikku organisatsiooni kuulumise tõttu.

Pöördume täna siin täiskogul Iraani presidendi poole ja palume neile armu anda, kuid pean tõdema, et mu lootused ei ole just suured.

Jacky Hénin, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (FR) Austatud juhataja! Tohtu protesti- ja murelaine, mis kaasneb inimõiguste järgimise küsimusega Iraanis, muutub üha suuremaks ja suuremaks.

Soovime toetada kõiki neid demokraate, kes soovivad, et sõnal „õiglus” oleks ka tähendus. Mõistame Zahra Bahrami arreterimise ja kohtuotsuse tugevalt hukka. Mõistame tugevalt hukka Sakineh Mohammadi-Ashtiani arreterimise ja kohtuotsuse, mille kohaselt ta kividega surnuks loobitakse. Nõuame süüdistatute õigeksmõistmist ja vabastamist. Rõhutame liikmesriikide vajadust järgida ilmalikke väärtuseid ja põhimõtteid, et vältida segadusi riigivõimu ja usu vahel, mille tulemuseks on kuriteo ja patu vastuvõetamatu ja vabadusevastane seostamine.

Kinnitame taas poolehoidu surmanuhtluse kaotamisele kõigis maailma riikides ja kutsume seetõttu Iraani kohtuvõime üles vastu võtma surmanuhtluse moratooriumi, ühemõtteliselt keelustama abielurikkumise karistamise hukkamisega ning ära keelama piinamise kasutamise, nagu rahvusvahelises õiguses on sätestatud.

Francesco Enrico Speroni, *fraktsiooni EFD nimel*. – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Lisan oma hääle kõigi nende häältele, kes kutsuvad Iraani üles abielurikkumist barbaarselt kividega surnuks loopimisega mitte karistama ning inimõigusi austama – ja seda mitte

ainult Sakineh Mohammadi-Ashtiani puhul, vaid pidades silmas ka teisi tuhandeid inimesi, kes samas olukorras on.

Soovin rõhutada ühte asja, mida eelmine sõnavõtja vaid põgusalt mainis: suur osa sellest, mille tunnistajateks oleme, põhineb mandumisel, usulisel äärmuslikkusel ja Islami seaduse fundamentalistlikul rakendamisel, mida tuleks kahjuks mõnede inimeste arvates rakendada ka meie vabas ja demokraatlikus Euroopas.

Erminia Mazzoni (PPE). – (IT) Austatud juhataja! Head kolleegid! Tänan täiskogu, et peaaegu ühehäälselt seda tähtsat teemat puudutava arutelu varasemaks nihutamise poolt hääletasite!

Taotlus, mille koos Roberta Angelilliga koostasime ja millele paljud meie kaasp Parlamendiliikmed allkirja andsid, põhines lootusel päästa elu. Iga päev võib Sakinehi jaoks olla viimane ja me ei saa rohkem aega raisata. Tema kohtuotsus ei tohi jõustuda, kuna see on vastuvõetamatu.

Soovime selle taotlusega saavutada aga veel palju enamat, kuna selle naise kogemus iseloomustab nii paljude teiste iraani naiste ja ka meeste ning noorte lugusid. Meie koondumine Sakineh Mohammadi-Ashtiani lipu alla peab olema alles ELi-Iraani suhete uue etapi algus. Iraani valitsuskord rikub põhiõigusi, trambib põrmu eriti naiste õigused ja eirab üle kõige rahvusvahelise üldsuse pöördumisi.

Täiskogu on selles küsimuses juba resolutsioone vastu võtnud, kaks neist alles eelmisel aastal. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tegi selle aasta juunis ja juulis kaks avaldust. ÜRO peaassamblee võttis vastu mitu resolutsiooni, kus nõuti liikmesriikidelt hukkamiste moratooriumi, et seejärel surmanuhtlus kaotada. Mõelda vaid, et Iraan on ÜRO Peaassamblee naiste staatuse komisjonis. Iraani valitsuse käitumine tundub mõista andvat, et kui tahate meiega tegemist teha, peate meiega praegusel kujul leppima. See ei ole aga meile vastuvõetav.

Inimõiguste edendamine on Euroopa Liidu välispoliitika üks alustalasid ning nõuab meilt pingutamist. Hoiak, mille sellises olukorras võtame, võib lausa integratsiooniprotsessi ohustada. Kõigi riikide valitsused on end kokku võtnud ja meie kohus on nendega ühineda.

Itaalias meelt avaldavad noored iraanlased ütlesid: „Me ei usu, et eriti palju saavutada suudame. Võime päästa küll ühe elu, kuid me ei suuda päästa Iraani.” Peame tõsiselt sanktsioone rakendades näitama, et meie koondumine on alles esimene samm ja et pingutame edasi ning katkestame vajaduse korral Iraaniga suhted, välistamata seejuures embargot.

Silvia Costa (S&D). – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Selle arutelu eesmärk – ausalt öeldes lootsin siin palju rohkem parlamendiliikmeid näha, kuna see küsimus väärib palju suuremat tähelepanu – on lisada parlamendi hääle neile, kes on viimastel päevadel sõna võtnud pärast seda, kui Sakineh Mohammadi-Ashtiani poeg apelleeris kohtuotsuse, mille põhjal ta ema tahetakse kividega surnuks loopida. Lisaks on parlamendi eesmärk päästa kõik teised naised, kes on Iraani kiirkohtumenetluse alusel surma mõistetud või ülekohtuselt vangistatud, nagu Zahra Bahrami.

Praegusel üleilmastumise ajastul on veelgi selgem, et inimõigused ja naiste õigused on lahutamatud. Kui naine sureb piinarikkalt pärast kividega surnuks loopimist, hukuvad kivirahe all ka meie südametunnistus ja vabadus.

Nõuame oma resolutsioonis tungivalt, et nii liidu kõrge esindaja Catherine Ashton kui ka inimõiguste volinik Viviane Reding – kaks mõjukat naist – võtaksid Iraani valitsuse suhtes ning rahvusvahelistes foorumites viivitamatult vajalikud meetmed, millega tühistatakse Sakinehi surmaotsus, vabastatakse Zahra, keelustatakse barbaarne kividega surnuks loopimise tava, jätkatakse pingutamist surmanuhtluse moratooriumi nimel ning toetatakse Iraani demokraatlikku opositsiooni.

Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsioon Euroopa Parlamendis, õigemini meie, selle fraktsiooni itaallastest naisliikmed, korraldame homme õhtul koos kaasparlamendiliikmetega siin Strasbourgis Euroopa parlamendi hoovis küünalavalgel toimuva vahikorra. Ürituse nimeks on „Sakinehi elu valgus” ning palume kõigil parlamendiliikmetel sellest osa võtta, et pimedus ei langeks sellele traagilisele ning ülimalt sümboolsele juhtumile ja et Iraani opositsioonile toetust avaldada.

Nõuame liidult tugevamat sekkumist, kuna usume, et inimõiguste kaitsmine nii siin kui ka ülejäänud maailmas on valdkond, mis paneb Euroopa Liidu usaldusvärsuse ja olemuse hetkel tõsiselt proovile.

Nicole Kiil-Nielsen (Verts/ALE). – (FR) Austatud juhataja! Sakineh Mohammadi-Ashtiani juhtum, mis meid tänasel õhtul ilmselgelt kokku toob ja mis on liitnud ka paljusid Euroopa kodanikke, peaks meile ühtlasi andma võimaluse arutada paljude teiste naiste olukorda.

Mõtlen siinkohal eriti Zahra Bahramit, kes on samas situatsioonis. Kohtuistung toimus analoogsetes tingimustes, mis tähendab seda, et ülestunnistuse saamiseks avaldati talle survet, teda hoiti mitu kuud isolatsioonis, täielikus isolatsioonis, tema kallal tarvitati vägivalda ning teda piinati, et ta üles tunnistama panna. Tema ülestunnistus on loomulikult kehtetuks tunnistatud, kuid Zahra Bahramit ähvardab endiselt hukkamine. Mõlemat süüdistati jumalavaenulikkuses. Sakinehil puudub juurdepääs advokaadile või kaitsjale.

Lisaks veel äsja mainitud Ebrahim Hamidi – tegu on alaealisega, kellel puudub advokaat – ning Shiva Nazar Ahari, kes on ajakirjanik ja inimõiguste kaitsja. Amnesty International peab teda meelsusvangiks ning hetkel on ta lukustatud puuri, kus ta ei saa käsi ega jalgu liigutada. Ka teda ähvardatakse surmaga.

Usun, et see teeb parlamendile au, kui üheskoos Sakineh Mohammadi-Ashtiani ja teiste juhtumite toetuseks koondume. Nõuame surmanuhtluse kaotamist, kõigi hukkamiste moratooriumi, rahumeelsetel meeleavaldustel osalenute viivitamatut vabastamist ja loomulikult alaealiste vabastamist, kuna selles riigis on surma mõistetud ka paljud alaealsed. Lisaks nõuame tungivalt, et Rahvusvahelisel Punase Risti Komiteel lubataks kinnipeetavaid külastada.

Oreste Rossi (EFD). – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Paljud tähtsad avaliku elu tegelased, poliitilised juhid, akadeemikud ning valitsusväliste organisatsioonide esindajad ning katoliku kirik on teinud avaldusi Sakineh Mohammadi-Ashtiani, 42aastase iraani ema vabastamiseks, kes väidetava abielurikkumise eest karistuseks kividega surnuks loobitakse. Selline otsus langetati pärast seda, kui temalt 99 piitsahoobiga tunnistus välja pressiti.

Surmanuhtlust kividega surnuks loopimise teel võib käsitleda piinamisviisina – selle käigus kaevatakse ohver maasse nii, et maapinnale jääb ainult tema pea. Tema pihta loobitavad kivid peavad olema teravate nurkade või servadega, kuid mitte nii teravatega, et ohver kohe sureks, ning enne surma peab ohver teadvusel olles kannatama vähemalt 20 minutit.

Viimastel aastatel on Iraanis abielurikkumise eest kividega surnuks loobitud sadu eri vanuses naisi – hetkel ootab Iraani vanglates sama saatust veel vähemalt 40 naist. Minu arvates peab parlament sellise barbaarsuse vastu ilmtingimata sõna võtma.

Michèle Striffler (PPE). – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Pöördun teie poole kolleeg Rachida Dati nimel, kes selle resolutsiooni eelnõu Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni nimel koostas, kuid kes pidi täna kahjuks Pariisi jääma.

Rachida Dati soovis resolutsiooni esitada kahel põhjusel.

Esiteks loomulikult seepärast, et Euroopa Parlament liituks rahvusvaheliste organisatsioonide, valitsuste ja juhtfiguuridega üle maailma, kes on otsustanud Sakineh Mohammadi-Ashtianit kaitsta ning kutsuvad Iraani ametivõime üles tühistama talle määratud surmanuhtlust kividega surnuks loopimise teel.

Selline institutsioon nagu Euroopa Parlament, mis on inimõiguste kaitsel alati esireas võidelnud, ei saa lihtsalt vaikida ning peab sekkuma ja jõuliselt rõhutama, et ei soovi Sakineh Mohammadi-Ashtiani surma näha. Selle resolutsiooniga peab parlament selgelt mõista andma, et tegu ei ole sekkumisega, kui osutame üldistele väärtustele, mis moodustavad meie ühise pärandi.

Resolutsiooni teine põhjus on see, et Rachida Dati soovis lisaks Sakineh Mohammadi-Ashtiani juhtumile näidata ka Euroopa Parlamendi tõsist pühendumust võitluses naiste vastu suunatud vägivallega kõigis selle vormides. Nii juhtuski, et Sakineh Mohammadi-Ashtianist on tahtmatult saanud kõigi Iraani naissoost vägivallohvrite sümbol.

Kolleeg Ria Oomen-Ruijten juhtis meie tähelepanu ka Zahra Bahrami juhtumile. Tegu on Hollandi kodanikuga, kes Iraanis arreteeriti ning keda sunniti televisioonis üle kantud ülestunnistuses tema vastu esitatud süüdistusi omaks võtma. Sel põhjusel kaasasime sellesse resolutsiooni eelnõusse ka tema.

Head kolleegid! Meist peab saame nende kahe naise hää, kellel ei ole praeguses olukorras võimalik end enam ise kaitsta. Palun Rachida Dati nimel tungivalt teil kõigil resolutsiooni poolt hääletada, sest nii näitate üles oma toetust, saates samal ajal selliseid kohtuotsuseid langetavatele isikutele selge sõnumi.

Ana Gomes (S&D). – (PT) Sakineh Ashtiani, Ebrahim Hamidi, Nasrin Sotoodeh, Zahra Bahrami ja Mohammad Mostafaei on vaid mõned Tehrani valitsuskorra jõhkra tagakiusamise tuhandetest ohvritest. Kui nad hukkavad alaealise Ebrahim Hamidi või Sakineh Ashtiani, keda ähvardab barbaarne surm kividega surnuks loopimise teel, vastutavad Teherani ametivõimud lisaks kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti allkirjastamisega endale võetud kohustuste mittetäitmisele ka õövastavate kuritegude eest, mis häbistavad võimsat Iraani tsivilisatsiooni.

Mõned päevad tagasi viibisin ma ühel Lissaboni meeleavaldusel – üks paljudest kogu maailmas, kus nõuti Sakineh Ashtiani kohtuotsuse tühistamist – ja lootsin, et Teherani ametivõimude viimnegi mõistlikkus, kaastunne ja inimlikkus panevad neid kuulma selliseid inimesi nagu Brasiilia president Lula da Silva.

Austatud juhataja! Keskendudes Euroopa Liidu ja Iraani suhetele, on homme siin istungisaalis vastu võetava resolutsiooni kõige tähtsamateks punktideks just need, kus käsitletakse nende isikute Euroopa Liitu reisimise keeldu ning nende varade külmutamist,

kes vastutavad represseerimise ja vabaduste allasurumise eest Iraanis. Lisaks nõuame komisjonilt ja nõukogult, et nad võtaksid meetmeid Iraanis demokraatia ja inimõiguste eest võitlejate tõhusaks abistamiseks ja kaitsmiseks. See ei puuduta ainult Iraani praegust olukorda, vaid eelkõige Euroopa enda olemust: kaitseme väärtusi, nagu inimõigused ja põhivabadused, mis ei ole ainult Euroopa, vaid kogu maailma mure.

Maria Da Graça Carvalho (PPE). – (PT) Austatud juhataja! Sakineh Ashtiani on andnud Iraani hukkamistele näo ning temast on saanud selle riigi kohtumenetluse ebaõigluse ning põhiõiguste rikkumise sümbol. Soovin lisada oma hääle nende rahvusvaheliste solidaarsusliikumiste häältele, millega nõutakse kohtuotsuse tühistamist ning Sakineh Ashtiani viivitamatut vabastamist: tema vabaduse nõudmine tähendab ühtlasi võitlust naiste võrdõiguslikkuse, sõnavabaduse ning vabas ühiskonnas aktiivselt osalemise vabaduse eest.

Toetan tungivalt diskrimineerimisvastaseid ideid, eriti iraani naiste seisukohalt. Soovin rõhutada nende tähtsust Iraani demokraatlikumaks muutmisel. Iraani naiste julgus ja meelekindlus inspireerivad paljusid ning peame neid demokraatia ning tulevikus võimaliku rahu, vabaduse ja võrdõiguslikkuse Iraani poole pürgimisel aitama.

Lena Kolarska-Bobińska (PPE). – (PL) Austatud juhataja! Iraanis toimuva hukkamõistmine on ülioluline, kuna sellega päästame elusid ja saadame ühtlasi sõnumi, mis jõuab opositsioonini ja lisab neile tegutsemisindu. Peame üksikisikuid kaitsma! Arvan, et peaksime korraldama üksikasjaliku arutelu teemal, mida selle probleemi tõhusamaks lahendamiseks ette võtta. Võtame vastu mitmeid resolutsioone, korraldame arutelusid ja Catherine Ashton rakendab eri meetmeid, kuid Iraani vastus puudub. Kui soovime, et maailm näeks meid enamana kui lihtsalt teatud väärtuste kaitsjatena, kui soovime, et inimõigusi ei rikutaks, ja kui soovime, et meid ei nähtaks mitte ainult üllaste, vaid ka tõhusatena, peame korraldama eraldi arutelu teemal, milliseid meetmeid hetkel rakendada ning kuidas nende tõhusus tagada.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Austatud juhataja! Head kolleegid! Teen ettepaneku kivirahe hoopis Iraani pihta suunata. Kuidas on võimalik leppida inimolendite nii barbaarse kohtlemisega?

Kas teadsite, et kividega surnuks loopimise ajal kaevatakse mehed maasse vööni ja naised – tõenäoliselt sündsuse huvides – rinnuni? Islami karistusseadustikus on sätestatud, et visatavad kivid peavad olema hoolikalt valitud. Kivid peavad olema keskmise suurusega. Kivid ei tohi olla liiga suured, et need ei tapaks, ega liiga väiksed, sest sel juhul ei kvalifitseeru need kividenä. Lisaks peab kogu protsess kestma veidi alla poole tunni.

Mida peaksime arvama Genfi islamiusu keskuse direktori Hani Ramadani reaktsioonist, kes kinnitab meile, et seaduserikkuja solvamine on keelatud ja et pärast nende surma palvetatakse nende hingede eest? Milline küünilisus!

Mida saame väidetava kurjategija Sakineh Mohammadi-Ashtiani heaks Euroopas teha? Teen ettepaneku Sakineh Mohammadi-Ashtianile Euroopas varjupaika pakkuda. Keegi ei ole seda vist veel pakkunud ja selle võiks samuti resolutsioonile lisada.

Izaskun Bilbao Barandica (ALDE). – (ES) Austatud juhataja! Iraani valitsuskorra langetatud otsus Sakineh Mohammadi-Ashtiani vastu on vaid üks paljudest inimõiguste rikkumistest, mille parlament peab hukka mõistma.

Nagu ta poeg teada andis, võidakse ta hukata pärast ramadaani, mis hakkab juba läbi saama. Seega ei ole meil palju aega ning meie reaktsioon peab olema piisavalt tugev ja otsustav, et Iraani ametivõimud kohtuotsust täide ei viiks.

Korraldame sel nädalal parlamendi ees meelevalduse, kus nõutakse tema vabastamist. Palume kõigi parlamendiliikmete toetust, et ära hoida niivõrd barbaarse sündmuse toimumine 21. sajandil. See on teie kui parlamendiliikmete, kodanike ja eelkõige kui inimolendite kohus. Palun paruness Ashtonil, nõukogul ja inimõiguste volinikul seda inimõiguste rikkumist veelgi jõulisemalt hukka mõista, nõuda rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonide täitmist ja võtta kõik võimalikud poliitilised meetmed surve avaldamiseks ja Iraani inimõiguste austamise tagamiseks!

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Olen naiste vastu suunatud vägivallaga võidelnud üle kahekümne aasta, neist viimased kümme aastat inimõigustele ja naiste õigustele spetsialiseerunud advokaadina. Olen sellel teemal ka kaks raamatut kirjutanud, nii et ärge mõistke mind valesti: võitlen aktiivselt naiste vastu suunatud vägivallaga kõigis selle vormides. Siiski soovin Catherine Ashtoni tähelepanu juhtida ühele teisele probleemile, mida täna ei ole veel tõstatatud. Soovin ta Ungarisse kutsuda ja lõpuks ometi selgitada, millised inimõiguste rikkumised meil siinsamas Euroopas aset leiavad. Teil ei ole õigust pidevalt kogu päeva tööplaani segi paisata – ma ei teagi, mitu korda see viimase aasta jooksul, kui ma siin Euroopa Parlamendi liikmena olen viibinud, aset on leidnud –, et rääkida inimõiguste rikkumistest Iraanis, samal ajal kui 2006. aastal lasti Ungaris inimestel silmi peast välja ja süütuid inimesi peeti demonstratiivsete kohtuprotsesside ajal pikka aega kinni, kuid Euroopa Liit ei võtnud midagi ette. Praegusel hetkel on Ungari opositsiooni ühel juhil pooleteise...

(Istungi juhataja katkestas sõnavõtja)

Barbara Matera (PPE). – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Kaitsta Sakineh Mohammadi-Ashtiani tähendab kaitsta elu, õigust elule ja seega elamise õigust.

Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja kõigi meie riikide põhiseadustes on muu hulgas sätestatud inimese puutumatud õigused, õigus inimväärikusele ja eelkõige õigus elule.

Meie võitlus ei tohi olla mitte ühe inimese, vaid kõigi inimolendite eest, kes mingil põhjusel ükskõik millises maailma paigas elu kaotavad. Ükski põhjendus, tava, usk, seadus ega ametivõim ei tohi võtta – just nimelt võtta – inimeselt elu.

Surmanuhtlust määravate ja rakendavate või muid inimõigusi raskelt rikkuvate riikide vastu tuleb võtta südamest tulevaid, ent otsustavaid meetmeid. Selles küsimuses peab Euroopa käituma otsustavalt, võtma kindla seisukoha ja nõudma nende õiguste austamist nii diplomaatilisi kui ka kaubanduslikke meetmeid võttes. Sakineh ei oleks esimene ohver. Ütleme neile, et see on liig mis liig!

Dacian Cioloș, komisjoni liige. – (FR) Austatud juhataja! Soovin komisjoni nimel tänada parlamenti selle arutelu ja selge toetuse eest, mida siin inimõiguste austamise vastu on üles näidatud!

Võin teile komisjoni nimel kinnitada, et teeme kõik endast oleneva, et Iraani ametivõimud läbirääkimislaua taha saada ning need probleemid diplomaatiliste arutelude käigus lahendada.

Lisaks võin teile paruness Ashtoni nimel lubada, et me ei piirdu vaid avalike deklaratsioonidega – sellest annab tunnistust näiteks 29. augustil toimuv kohtumine,

millest võtavad osa ELi presidentuuri kohalikud esindajad Iraanis ning Iraani valitsus. Komisjon ja kõrge esindaja jätkavad tulemuste nimel pingutamist.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud. Hääletus toimub kolmapäeval kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Mara Bizzotto (EFD), kirjalikult . – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! See arutelu on täna vajalik, kuna ka see täiskogu ühineb suure rahvusvahelise pingutusega, millega peatada hukkamised Iraanis, eelkõige noore Sakinehi kividega surnuks loopimine. Nagu aga tihti juhtub, toimuvad sellised arutelud tihti noateral, sest hukkamiste vältimiseks või muude inimõiguste ränka rikkumist käsitlevate juhtumite lahendamiseks on aega alati napilt. Pigem peaksime mõtlema, mida saame ära teha selleks, et kaotada kogu maailmast inimõiguste rikkumiste põhjused, nagu diktatuur, teokraatia, islami äärmuslus ja totalitaarsus. Iraani juhtumi puhul loodan ma, et keegi siinviibijatest ei hellita mõtet, nagu lõppeksid meie meetmed, Euroopa Parlamendi meetmed ELi-Iraani suhete raamistikus, hääletusele pandavate resolutsioonidega, olgu need nii õiglusest pakatavad ja meile meelepärased kui tahes. Ei ole vastuvõetav, et Teherani teokraadid ning riiki juhtivad fanaatikud tulevad siia parlamenti, nagu mõne kuu eest juhtus, ja hakkavad meile demokraatiast rääkima. Võetavad meetmed peaksid andma ELile tõe, millele järgneks Euroopa Liidu ja Teherani probleemsete suhete ühene ja otsustav lahendus.

Zita Gurmai (S&D), kirjalikult . – Sakineh Mohammadi-Ashtianile esitatud süüdistused on fiktiivsed ja läbiuurimata. Teda on kohtuprotsessi käigus piinatud ja temalt on ülestunnistusi välja pressitud. Temalt on võetud kõik õiguslikud tagatised. Ametivõimud on tema advokaati ahistanud. See on täiesti häbiväärne kohtuprotsess. Esiteks mõisteti ta süüdi abielurikkumises. On täiesti uskumatu, et selline juhtum üldse kohtusse jõudis! Ühelgi inimvõimul ei ole õigust siseneda inimese magamistuppa, nii kaua kui tema eraelu on üksmeelne ja armastav. Inimelu ei ole taasloodav – iga individuaalne elu on väärtuslik. Elu tuleb kalliks pidada ja kaitsta isegi kriminaalmenetluste käigus. Seetõttu on surmanuhtlus juba iseenesest vastuvõetamatu. Surmanuhtlusele ei ole ühtegi moraalselt ega usulist õigustust. Need, kes usuvad, et jumal lõi inimese oma näo järgi, peaksid surmanuhtluse vastu olema seepärast, et ühelgi inimesel ei ole õigust hävitada jumala näo järgi loodut või võtta tema suurimat kingitust – elu. Mul on väga hea meel, et Euroopa riigid on sellele jõhkrale tagakiusamisele häälekalt vastu seisnud. Sakineh Mohammadi-Ashtianit piitsutati kaks päeva tagasi ning tema poeg kardab, et ema võidakse pärast ramadaani hukata. Loodan, et meil aeg otsa ei saa.

19. Üheminutilised sõnavõetud poliitiliselt olulistel teemadel

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on üheminutilised sõnavõetud poliitiliselt olulistel teemadel vastavalt kodukorra artiklile 150.

Rosa Estaràs Ferragut (PPE). – (ES) Austatud juhataja! Lissaboni lepingu artikli 3 kohaselt vastutab Euroopa Liit majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eest ning solidaarsuse eest liikmesriikide vahel. Ühtekuuluvus, eriti territoriaalne ühtekuuluvus, on seega liidu üks põhieesmärke, millega tagada harmooniline areng ning eemaldada piirkondlikud erinevused. Lissaboni lepingus mainitakse ka saarepiirkondade toetamist.

Võtsin sõna seetõttu, et Hispaania valitsus teatas, et kärbib toetusi, mis võimaldavad kohalikel elanikel soodushinnaga Baleaaridele, Kanaari saartele, Ceutale ja Melillale lennata. Teisisõnu üritab Hispaania valitsus kärpida elanikele tehtavaid soodustusi. Lennureisid on

nende piirkondade elanikele hädavajalikud. See ei ole valikuline ning pigem on tegu möödapääsmatusega, sest lennureisid pakuvad kohalikele elanikele ainsat võimalust välismaailmaga kontakteerumiseks. Soodustuste säilitamine tagab nende piirkondade võrdsed võimalused ning konkurentsivõime.

Palun parlamendil seda territoriaalset ühtekuuluvust toetada ja usun, et sel juhul vaatab Hispaania valitsus nende soodustuste kaotamise uuesti läbi.

Alexander Mirsky (S&D). – (LV) Austatud juhataja, head kolleegid! Me teame, et valetamine pole ilus. Me teame, et kui keegi midagi lubab, ent seda lubadust ei täida, on tegu pettusega. Kuus aastat tagasi, kui toimusid läbirääkimised Läti liitumise teemal Euroopa Liiduga, lubas Läti valitsus ELi laienemisvolinikule, et mittekodanike probleem saab lahendatud. Ometigi ei ole seda probleemi tänase päevani lahendatud. Läti on ELi liige olnud juba aastaid, kuid 300 000 Lätis elavat eurooplast on veel praegugi kodakondsuseta. Mulle tundub, et Euroopa tasandil valetamine on üsna moodsaks muutunud. Võib-olla ma eksin. Kui ma eksin, tuleb see probleem lahendada. See on väga tähtis. Täna teid tähelepanu eest!

Chris Davies (ALDE). – Austatud juhataja! Oleme mitmeid kordi arutanud Gaza probleemi ning Iisraeli säilitatavat majandusblokaadi ja sellega kaasnevaid probleeme, kuid meil ei ole just tihti olnud võimalust Gazast tulevate heade uudiste üle rõõmu tunda.

Suve jooksul püstitasid lapsed seal lausa kaks maailmarekordit. Seitse tuhat last purustas maailmarekordi korvpallide põrgatamises ning umbes sama palju lapsi purustas maailmarekordi lohede lennutamises. Seda kõike tänu UNRWA-le ja nende suvelaagritele, mille nad seal väikestele lastele korraldasid, et tõepoolest väga trööstitutes oludes lastele mingitki tegevust pakkuda.

Loodan, et täiskogu tunnustab lapsi nende saavutuse puhul ja peab meeles, et pooled Gaza elanikest on alla 18 aasta vanad. Nad ei ole kellegi poolt hääletanud. Nad ei ole vastutavad piirkonna probleemide või konfliktide eest. Nad soovivad lihtsalt tavalist elu elada ja seda, et tulevikus paistaks vähemalt mõni lootusekiir, mõni võimalus. Täna aktiivset UNRWAd ning kõiki kaasa aidanud palestiinlasi, kes need suvelaagrid võimalikuks tegid.

François Alfonsi (Verts/ALE). – (FR) Austatud juhataja! Rahvusvaheline ajakirjandus toob meile Baskimaalt julgustavaid uudiseid. ETA, relvakonflikti üks peategelane, on äsja asunud avaliku poliitilise ja rahumeelse lahenduse nimel pingutama. ETA avalduses mainitakse sõjategevuse lõpetamist, mis on midagi palju enam kui meedias kajastatud lihtne relvarahu ning mis hõlmab rahvusvahelise järelevalve rakendamist, millest Euroopa Liit peab täiel määral osa võtma.

Euroopa Liit on juba otsustavalt kaasa aidanud 1998. aasta Põhja-Iirimaa rahuprotsessi rakendamisele ning hilisemale konsolideerimisele. Euroopa Liit ei tohi oma tõsiseid kohustusi unustada ka Baskimaal, sest siis ei õñesta konservatiivide pidevalt pinnale kerkivad eelarvamused äsja tärpanud uut lootust. Euroopa Parlament peab kindlasti haarama igast võimalusest levitada rahu Baskimaal, mis asub lausa Euroopa Liidu südames.

Austatud juhataja! Soovin veel kord rõhutada, et Baskimaa konflikt toimub Euroopa Liidu südames. See on demokraatia ohtlik häbiplekk ja seetõttu mõjub aktiivselt rahumeelse lahenduse poole töötamine liidule ainult kasulikult.

Ashley Fox (ECR). – Austatud juhataja! Kõiki ELi liikmesriike ootab ees pikk kokkuhoiuperiood. Kõikjal Euroopas kärbitakse karmilt riiklikke kulusid, kuid ometigi on

maksumaksjad kohustatud aasta-aastalt Euroopa Liidu üha suurenevaid kulusid katma. Peame endalt küsima, miks ei ole parlamendi põhieesmärk kaitsta meie esindatavaid maksumaksjaid ning ELi kulusid kärpida.

See on absurdne, et sellisel ajal, mil kodus avaliku korra, hariduse ja teiste tähtsate avalike teenuste kulusid kärbitakse, ei näita EL üles samasugust distsipliini. Paljude avaliku sektori töötajate palgad on külmutatud, neid on isegi kärbitud – mind huvitab, kui palju solidaarsust siin istuv volinik neile üles näitab. Kui liikmesriigid kärbivad järgmise viie aasta kulusid reaalselt 20%, peaksime ELilt sama nõudma. Parlament peaks komisjonilt nõudma kulude vähendamist ning kulutamata raha tagastamist liikmesriikidele.

ISTUNGI JUHATAJA: Dagmar ROTH-BEHRENDT

asepresident

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Austatud juhataja! Euroala laenukriis, mis on viinud minu riigi Kreeka Euroopa Liidu pealekäimisel Rahvusvahelisse Valuutafondi, on toonud esile Euroopa Liidu ja, veelgi olulisem, Lissaboni lepingu tõsise sotsiaalse ja demokraatia defitsiidi.

Järelkult on meil lisaks sotsiaalsetele riigipööretele (Kreekas tühistati näiteks kollektiivlepingud) ka poliitilised riigipöörded. Kreeka valitud valitsus ei saa võtta vastu otsuseid, sest kogu protsess on sätestatud Euroopa Liidu ja Rahvusvahelise Valuutafondiga sõlmitud memorandumis. Euroopa Parlament ei saa võtta vastu resolutsiooni nende otsuste kinnitamiseks või tagasilükkamiseks ja kõik otsustatakse presidendi määrustega.

Mida ma aga esile tuua tahtsin, on see, et meil on poliitiline riigipööre ka Euroopa tasandil, arvestades, et artikli 122 alusel rajatud finantsmehhanismi puhul, millega võimaldatakse Euroopa riikidel laenata, ei küsitud inimeste ega Euroopa Parlamendi arvamust.

Teisisõnu on toimunud institutsionaalne muutus ja just seetõttu palun ma teil, austatud juhataja, selle küsimuse tõstatada ja teemat Euroopa Parlamendis arutada vastavalt artiklile 218, milles käsitletakse rahvusvaheliste lepingute sõlmimist.

John Bufton (EFD). – Austatud juhataja! Walesi esindava Euroopa Parlamendi liikmena olin ma väga mures, kui kuulsin volinik Lewandowski plaanist Briti tagasimakse likvideerida. Lewandowski sõnul ei ole tagasimakse enam õigustatud, sest ELi eelarve on märkimisväärselt muutunud ja tagasimakse on kaotanud oma algse õigustatuse.

Volinik Lewandowski, ütlesite enda olevat ausa vahendaja, seega selgitage mulle palun, miks britid pidevalt rohkem maksuma peavad? Kuhu jääb siin ausus?

Nagu te võib-olla teate, peavad Briti maksumaksjad Rahvusvahelise Valuutafondi liikmena euro ülalhoidmiseks maksuma umbes 10 miljardit Inglise naela. Lisaks palutakse meil rahaliselt toetada majandusraskustes vaevlevaid Kreekat, Lätit ja Ungarit. Tundub, et Suurbritanniat sunnitakse euro ülalhoidmiseks maksuma umbes 23 miljardit Inglise naela. Mida veel? Kui palju me veel maksuma peame? EL palub riikide valitsustel oma avalikke kulusid kärpida, kuid ELi enda järgmise perioodi eelarve on ometi vastupidi suurem. Kui kaua me ELi ja euro eest maksuma peame? Mis kasu Suurbritannia inimesed selle võltsi liidu liikmeks olemisest saavad?

(Istungi juhataja katkestas sõnavõtja)

Csanád Szegedi (NI). – (HU) Austatud juhataja, head kolleegid! Eelmisel nädalal tähistasime Ungaris Viini arbitraaži otsuse 70. aastapäeva. Selle otsusega tagastati Ungarile Põhja-Transilvaania, et leevendada mõnevõrra ülekohut, mida Euroopa Ungari suhtes I maailmasõja järgse Trianoni lepinguga üles näitas. Selle kohtuotsusega tunnistas Euroopa, et Trianoni leping oli halb kokkulepe. Kahjuks rebiti Põhja-Transilvaania pärast II maailmasõda jälle emamaa küljest ära. Liikumine „Parema Ungari Eest” loodab, et pärast 70 aastat ühendatakse Ungari rahvas jälle niipea kui võimalik ilma piirideta Euroopa Liiduga. Kutsun Euroopa Liitu üles olema avatud Érmelléki ja Székely regioonide pürgimustele autonoomia poole. Avasin kolm kuud tagasi Székelys kontori, et kuulata eelkõige piiri taga elavate etniliste ungarlaste kaebusi. Kutsun kaasp Parlamendiliikmeid üles tegema sama ja avama kontoreid nii paljudes kohtades kui võimalik, Baskimaal, Lõuna-Tirolis...

(Istungi juhataja katkestas sõnavõtja)

Mariya Nedelcheva (PPE). – (FR) Austatud juhataja! Tahan tõstatada hetkel uudistes esikohal oleva teema, nimelt roma kogukonna integreerimise Euroopaga. Homme arutavad seda komisjon ja nõukogu. Loodetavasti on arutelu tulemuslik ning komisjon tunnistab romade rolli Euroopa õigusaktide jõustamisega ja Prantsusmaal tekkinud poleemika selle teema ümber ei põhjusta lõputult sepsitsetud populistlikke sõnavõtte.

Romad ei vaja dispuute. Nad vajavad tegelikku Euroopa strateegiat, mis esitab nende integreerimisele pikaajalised lahendused. Seda teades peame keskenduma hariduse kättesaadavusele, kaaluma asjakohaste koolituskursuste kasutuselevõttu 2020. aasta strateegia lahutamatu osana, arendama tervishoiuteenuste (konsultatsioonid, ravi, ravimid, pereplaneerimine) kättesaadavust ja leidma eelkõige lahendused, mis kavandatakse roma elanikkonna püsivaks integreerimiseks tööturule.

Edu aitab saavutada integratsiooniks eraldatud Euroopa rahaliste vahendite kasutamine. Seetõttu peame tagama, et liikmesriigid neid arukalt kasutavad.

Ärgem jätkem kasutamata võimalust selle probleemiga tegelema hakata ja roma elanikkonna integreerimise suhtes intelligentne lähenemisviis võtta!

Vasílica Viorica Dăncilă (S&D). – (RO) Schengen on liikumisvabadust edendav ühine piirkond. Usun, et Rumeenia täidab nendes valdkondades sätestatud nõudeid, mille suhtes on seni tehtud asjaomaseid hindamisi. Seda on kinnitanud kõik seni toimunud hindamississioonid ja selle aasta lõpu tähtajaga hindamismenetlus.

Selle taustal usun ma kindlalt, et Rumeenia on suuteline tegelema edukalt sisserändajate voogudega Schengeni ala välispiiril vastavalt standarditele, mida järgivad praegu selle probleemiga tegelevad Schengeni liikmesriigid.

See olukord ei ole aga kuidagi seotud Euroopa kodanike liikumisega Euroopa Liidus. Seetõttu peab ELi tasandil koordineerimise eesmärk olema parandada romade olukorda kogu Euroopas ja mitte piirata kodanikuõigusi. Minu jaoks on vastuvõetamatu ka romade seostamine muude teemadega, nagu Rumeenia liitumine Schengeni alaga.

Izaskun Bilbao Barandica (ALDE). – (ES) Austatud juhataja! Arvan, et see, et Maroko politsei El Aaiúnis 28. augustil Lääne-Sahara aktiviste peksis, on hukkamõistu vääriv.

Nagu me toimime õigesti inimõiguste rikkumise korral Kuubas, Venezuelas ja Hondurasel, tuleks seda teha ka Iisraeli, Hiina ja Maroko puhul, kuid, kordan veel, seda me teinud ei ole ning nii on kaalul meie usaldusväärsus maailmas ja Euroopas.

Euroopa ja Baskimaa kodanikuna põhiõigustest rääkides ei saa ma jätta kõrvale tõsiasja, et eile kuulutas ETA välja relvarahu, kuid see ei ole arenenud loodetud suunas. Me soovime, et sellest ajutisest katkestamisest saaks püsiv seisund, mida kinnitaksid sõltumatud kolmandad pooled. Me tahame kuulda, et ETA loobub vägivaldsest tegevusest igaveseks ja tunnistab tekitatud kahju.

Baskimaa tulevik on ainult Baski ühiskonna ja selle demokraatlikult valitud esindajate kätes. Soovin, et me siin parlamendis nõuaksime ETAlt nimetatud miinimumtingimuste täitmist, ja ma töotan selle saavutamiseks asjakohaste ettepanekutega.

Marek Henryk Migalski (ECR). – (PL) Istungite vaheajal pani meie idapartner Venemaa toime järjekordse inimõiguste rikkumise. Inguššias ja Dagestanis toimusid inimröövid ja mitmel korral ei lubatud meelevalduste korraldamist. Nimetatud juhtumid leidsid aset 31. juulil, 30. augustil ja 31. augustil. Arreteeritute hulgas olid Lev Ponomarev, Sergei Udaltsov, Mikhail Sznajder, Andrei Dmitrev, Aleksandr Gudimov ja Andrei Pivarov. U2 Moskva kontserdil 25. augustil suleti ja tehti maatasa Amnesty Internationali kiosk. Leian, et selliseid kahetsusväärseid juhtumeid tuleks alati käsitleda aruteludes, mida kõik ELi institutsioonid meie idapartneritega peavad.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Sel suvel ei õnnestunud isegi hooajatöödega tööpuudust vähendada: Eurostati viimaste andmete kohaselt on keskmine tööpuuduse määr euroala aktiivse elanikkonna seas endiselt 10%, kuid Euroopa Liidu noorte hulgas on see arv ületanud 20%.

Olukord on eriti tõsine seetõttu, et Euroopa Komisjon, nõukogu ja riikide valitsused ei aseta seda probleemi olulisemale kohale ja nõuavad stabiilsus- ja kasvupakti piiratud rakendamist koos kasinuspoliitikaga. Nii käitudes määratakse hukatusele ka noore põlvkonna tulevik. Mõnedes riikides, nagu Prantsusmaal, võetakse isegi meetmeid roma kodanike massilise riigist väljasaatmise või oma riiki tagasisaatmise suhtes. See aitab kaasa rassismile ja ksenofoobiale riigi enda tasandil. Sellised hoiakud on vastuvõetamatud ning me ei tohi neid tunnustada. Nendest hoiakutest lähtub ka selgelt, et vaba liikumine kehtib lõpuks vaid kapitalile ja kaupadele. Vajame sellistest poliitikasuundadest hädasti pausi. Väga oluline on, et Euroopa Liit kaitseks inimõigusi ja looks õigustega töökohti.

José Manuel Fernandes (PPE). – (PT) Kahjuks läheb Euroopa Liidus igal aastal mitusada tuhat hektarit metsa tuleroaks. Alles sellel aastal langes Portugalis tulekahju ohvriks rohkem kui 100 000 hektari suurune ala. Tuli ei säästnud ka kaitsealasid: ainuüksi Peneda-Gerázi rahvuspargis hävis tules rohkem kui 8000 hektarit metsa.

Sellised korduvad katastroofid hävitavad loodus- ja kultuuripärandit, viivad biomitmekesisuse pöördumatu kahjustamiseni, hävitavad infrastruktuuri ning suurendavad keskkonnaprobleeme. Euroopa Liit tulekahjude ennetamisse ei investeri. Lisaks on paljud nendest tulekahjudest kõrbestumise ja puuduva maaelu sektori poliitika tulemus. Seetõttu leian ma, et Euroopa Liit peab kiiresti vastu võtma metsatulekahjude ennetamise strateegia ning tõhustama maaelu sektori abiprogramme.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Kolm kuud on möödunud sellest, kui László Tőkés sai üheks Euroopa Parlamendi asepresidendiks.

Kahjuks on László Tőkés selle aja jooksul andnud kinnitust nende inimeste hirmudele, kes hoiatasid ohu eest, mida võib kaasa tuua mehe valimine, kes on etnilistel kriteeriumidel põhineva separatismi vankumatu pooldaja ja kes näitab vihkamist üles valdkonnas, kus

ELi uued liikmesriigid üritavad saada üle minevikuhaavadest ja vastavalt ühendatud Euroopa põhimõttele lepitust leida.

Oma uuel ametikohal asepresidendina on László Tőkés kahetsusväärset kinnistanud oma äärmuslike šovinistlike sõnumite tooni, mis lähevad isegi tänavarahutuste algatamiseni etnilise territoriaalse autonoomia saavutamise toetamiseks teatud Rumeenia piirkondades. Selline liigutus näitab tõsist rünnakut Euroopa Liidu ühe liikmesriigi terviklikkuse vastu.

Arvestades Euroopa väärtustele ja normidele vastupidist hoiakut, kutsun ma seetõttu üles algatama arutelu László Tőkési volituste üle Euroopa Parlamendi asepresidendina ja nende tühistamisele.

Ramon Tremosa i Balcells (ALDE). – Austatud juhataja! Nagu te võib-olla teate, lõppesid eelmisel nädalal läbirääkimised uue finantsjärelevalve paketi üle, mis läheb hääletusele järgmisel täiskogu istungil. Mul on hea meel teile öelda, et kaitsesime kuni lõpuni ettepanekut, mille kohaselt saab Euroopa Keskpanga presidendist automaatselt viieks aastaks Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu president.

Minu arust on see reform väga oluline. See tähendab, et Euroopa Keskpank saab Euroopa finantsturgude ja -institutsioonide järelevalves palju rohkem osaleda. See tähendab ka, et Jean-Claude Trichet vastab oma perioodilistel ärakuulamistel siin parlamendis mitte ainult hinnastabiilsuse, vaid ka finantsjärelevalvega seotud küsimustele.

Liberaalina usun ma rohkem reformi kui revolutsiooni. Tänu sellele reformile on tavapärase äritegevuse jätkamine kriisi esile kutsunud ettevõtetele palju raskem.

Marisa Matias (GUE/NGL). – (PT) Mõned päevad tagasi vallandati Portugalis Aroucas ühe jalatsivabriku kogu personal lihtsalt lühisõnumi teel ilma igasuguse selgituseta. Toon selle juhtumi siinkohal esile sellepärast, et kahjuks on tegemist šokeeriva näitega kollektiivse vallandamise kuritarvitamisest Euroopas. Selline teguviis on kõigi Euroopa õigusaktide vastane ning solvab igati tervet mõistust, austust ja väärikust.

Alates kriisi puhkemisest on Euroopas lisandunud kaheksa miljonit uut töötut ja töötute koguarv ulatub 25 miljoni inimeseni. Kui paljud nendest inimestest on vallandatud sellisel häbiväärsel viisil? Kahjuks pean ütlema, et nende arv suureneb. Euroopa Liidu sõnul on meil kauaaegne töötajate õiguste kaitse traditsioon. Praegused õigusaktid ei ole aga tulemuslikud olnud. Milliseid täiendavaid meetmeid komisjon sellisel juhul võtab? Just seetõttu on see teema nii asjakohane. Selliseid vallandamisi nagu Aroucas, ei õigusta miski. Inimeste koondamine lühisõnumi teel on uuendus, kuid mitte hea uuendus, vaid kindlasti üks hullemaid.

Jim Higgins (PPE). – Austatud juhataja! Anglo Irish Bankist on saamas äripanganduse mädanev laip. Selle panga järelemõtlematu käitumine on viinud olukorrani, kus see on saanud 25 miljardi euro suuruses abi, või vähemalt nii on meile öeldud. Nüüd oletatakse, et see summa on 35 miljardit eurot.

Tegelikult Iirimaa valitsus seda ei tea. See on lihtsalt oletus. Teame aga seda, et Iiri maksumaksjatele läheb see maksma 210 miljonit eurot nädalas. Teame, et panga kahjum selle aasta esimeses pooles on olnud 8,2 miljardit eurot ja olukord halveneb.

Iirimaa rahandusminister on sel nädalal Brüsselis ja taotleb ELilt luba abisaamist jätkata. Palun tungivalt, et komisjon ja konkurentsivolinik ütleksid talle võimalikult otsekoheselt, et pank ei tuleks likvideerida mitte kümne aastaga, nagu Iiri valitsus seda tahab, vaid kahe või kolme aastaga. Me ei saa selliseid ekstravagantsusi endale lubada.

María Muñiz De Urquiza (S&D). – (ES) Austatud juhataja! Hetkel ootab Tšiilis maa all päästmist 33 kaevurit. Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsioon Euroopa Parlamendis toetab neid täielikult ning seda teevad ka kaevurid Asturiase, El Bierzo, Aragoni ja Palencia kaevandustes ja tänavatel, nõudes Euroopa söetööstuse päästmist.

See on Euroopa Komisjoni kätes ja kui komisjon otsustab Hispaania kuningliku dekreediga ja Euroopa söemääruse jätkamise üle, otsustab see ka 40 000 Hispaania perekonna elatusvahendite üle. Sellest tuleks julgustav või heidutav investeering kaevandamistehnoloogiasse ja kahjulike gaaside vabadesse söepõletamistehnoloogiasse ning seetõttu otsustatakse sellega paljude Euroopa juhtivate söetööstuspiirkondade, sealhulgas minu kodupiirkond Astuurias, tuleviku ning meie ainsa põlise energiaallika ellujäämise üle.

Kui komisjon võtab vastu otsuse söe, kaevandustööstuse ja selle kaevurite kahjuks, peab ta olema teadlik sellise otsuse sotsiaalsetest, majanduslikest ja strateegilistest tagajärgedest.

Carl Haglund (ALDE). – (SV) Austatud juhataja! Eelmisel aastal hääletas Euroopa Parlamendi kalanduskomisjon kalandussektori partnerluslepingu uuendamise vastu Guineaga, lähtudes selle pealinnas Conakrys toimunud veresaunast. Oleme selle aasta sügisel ja augustis valmistunud Guinea valimisteks. Need on seal esimesed demokraatlikud valimised alates 1958. aastast. Õnneks on EL saatnud Guineasse oma valimisvaatlejad ning üks meie kolleegidest on hetkel seal ja juhib ühte operatsioonidest, mille eesmärk on jälgida valimisi ja nende demokraatlikkust.

See maailma piirkond vajab ELi toetust. Naaberriigis Guinea-Bissaus on meil olnud võimalik jälgida narkootikumide ja muude esemete kaubandust, mille tegelik sihtkoht koos Ladina-Ameerikast pärinevate ravimitega on Euroopa. Guinea valimistega seotud probleemid on juba esile kerkinud ja valimiste teine voor on tulnud laialt levinud hääletustulemuste võltsimist arvestades lükata edasi 19. septembrini. Oluline on, et meie siin parlamendis seda arvestaksime ja keskenduksime jõupingutustele Lääne-Aafrika aitamiseks.

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) Minu sõnavõtt puudutab eile Moldova Vabariigis peetud referendumit, kus kodanikke kutsuti avaldama oma arvamust selle üle, kas nad nõustuksid presidendi otsevalimisega. See muutus oleks lõpetanud pikaajalise poliitilise blokeerimise Chişinăus.

Moldova kommunistid kutsusid üles referendumit boikoteerima. Kahjuks see neil ka õnnestus, sest referendum tulemusi ei saanud vähese osaluse tõttu kehtivaks lugeda.

Kommunistide oponendid, Chişinău demokraatlike erakondade koalitsioon, peavad sellest ebaõnnestumisest üle saama ja eelkõige solvumise alla neelama. Usun, et nemad peavad aitama sel riigil teekonda Euroopasse jätkata. Novembris Moldovas toimuvad valimised on ülioluline poliitiline katse tuua Moldova Euroopa Liidule lähemale.

Cătălin Sorin Ivan (S&D). – (RO) Nagu te teate, on Moldova Vabariik kõvasti üle aasta poliitiliselt blokeeritud olnud. Teame aga kõik ka seda, et Moldova on lühikese aja jooksul teinud tohutuid samme Euroopa Liidu suunas.

Eilne referendum oleks tõepoolest võinud lõpetada Moldova poliitilise blokeerimise ja tuua selle riigi Euroopa Liidule lähemale. Kahjuks aga nii ei juhtunud. Sellest hoolimata ei arva ma, et see tähistab kommunistide võitu võimuliidu Alliance for European Integration üle, vaid et tegemist on lihtsalt väikse takistusega Moldova teel Euroopa Liidu poole.

Usun, et Moldova Vabariiki tuleb jätkuvalt toetada ja julgustada, sest see on täielikult näidanud oma tuleviku seotust Euroopaga.

Metin Kazak (ALDE). – (BG) Austatud juhataja! Juunis alguse saanud kõigi 1 200 Bulgaaria mosleminõukogu imaamide ja muftide protestiliikumine laieneb. Laupäeval piirasid turvamehed ümber peamufti ametiruumid Sofias. Käs selleks andis Islami ülemnõukogu juhataja Nedim Gendzhev, keda kohus inimeste soovide vastu käituma mõjustab. Turvamehed takistasid töötajaid päev enne islamipüha Eid al-Fitri hoonesse sisenemast. Muftid esitasid oma 2009. aastal valitud seadusliku juhtkonna toetuseks 213 000 allkirja, kuid kohus keeldub nende juhatust endiselt registreerimast. See naeruväärne olukord toob esile riigi labase sekkumise usukogukondade enesekorraldusõigusesse, mille aluseks on jaga-ja-valitse-põhimõte.

Bulgaaria moslemid on ebaseaduslike tegude ohvrid, millega kohtu ja valitsuse tegevusetuse tõttu õigusriigi põhimõtet rikutakse. Kodanikele ei suudeta tagada ühinemis- ega usuvabadust. Just seetõttu kutsun ma Euroopa Komisjoni üles selle juhtumi puhul eriuurimist teostama.

Täna teid!

Martin Ehrenhauser (NI). – (DE) Austatud juhataja! Tahan lühidalt rääkida ELi ametitest. Olin täna Viinis, kus anti välja minu väike raamatuke ELi ametite teemal. Minu uurimistööst selle raamatu koostamiseks selgus, et kui kaasata rakendusasutused, detsentraliseeritud asutused ja nõukogu asutused, siis on meil järgmisel aastal üle 40 ameti. See läheb maksma üle 1,7 miljardi euro aastas ja sellesse salajasse ELi teise astme bürokraatiavärki palgatakse umbes 7000 ELi ametnikku.

Selline ametite kiire kasv ja sellest tulenevad probleemid on praeguseks hästi teada. Vajame hädasti lahendusi. Oma raamatus olen ma koostanud 11 punktist koosneva kava, kuidas säästa igal aastal 500 miljonit eurot maksumaksjate raha. Kõik kodanikud saavad selle tasuta koopia minu veebilehelt.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Eelmisel esmaspäeval Bratislava Devinska Nova rajoonis toimunud traagiline sündmus, mis nõudis kaheksa Slovakkia kodaniku elu, on šokeerinud ja kurvastanud kogu Slovakkiat. Lisaks tulistamise läbi elu kaotanutele sai 15 inimest ka haavata. Senised uurimistulemused näitavad, et tulistamise motiiv oli halvad suhted naabritega, mis ebastabiilse isiksuse seda kohutavat tegu sooritama ajendas. See ei olnud rassivaenust ajendatud, sest ainult üks kaheksast ohvrist oli roma päritolu.

Võimud reageerisid kiiresti, politsei eriüksuste sekkumine oli adekvaatne ning valitsus jälgib nüüd põhjalikult selle brutalse teo uurimist ning toetab oma poliitika kaudu samme, mis viivad kodanikke suurema turvalisuseni ja nende õiguste kaitseni. Erilist tähelepanu pööratakse nn kõrge riskiga piirkondadele ja ümberhindamisele. Austatud juhataja! Tahtsin lisada veel vaid seda, et Slovakkia Vabariik austas ohvrite mälestust rahvusvahelise leinapäevaga.

Derek Vaughan (S&D). – Austatud juhataja! Kuna liikmesriigid vähendavad avalikke kulutusi, tahan ma rõhutada seda, kuidas EL meie majandustel taastuda aidata saab.

ELi käsutuses on palju olulisi fonde, sealhulgas FP7, maaelu arengu kava rahastamine ja struktuurifondid.

Viimane näide nende fondide hästi kasutamisest on tänane teade 107 miljoni Inglise naela eraldamisest Walesi Talboti sadama jaotustee ehitamiseks. Üle 50 miljoni naela sellest rahast tuleb Euroopa Regionaalarengu Fondist. See oluline projekt avab tulevastele põlvkondadele terve uue linnapiirkonna ja ma tahan erilist tunnustust avaldada Neath Port Talboti omavalitsusele ja loomulikult Walesi assambleele.

Peame tagama, et selline rahastamine jätkuks ka 2011. aastal ja uues finantsperspektiivis 2013. aastale järgneval perioodil.

Seán Kelly (PPE). – Austatud juhataja! Energiaga varustamise tagamine on 2020. aasta strateegia väga oluline osa. Tõepoolest on ilma selleta väga raske mis tahes eesmärkide saavutamist ette kujutada.

Muidugi loodavad riigid saavutada tegevuskavas sätestatud taastuvenergia kasutuselevõtu eesmärgid, kuid isegi sellisel juhul sõltume ikkagi kolmandate riikide varudest. Hetkel on enamikul riikidel ühepoolsed lepingud. Aeg on sõlmida mitmepoolne leping. See on Lissaboni lepingu artikli 194 alusel lihtsustatud.

Loodan, et jõuame olukorrani, kus meil on lisaks ühisele põllumajanduspoliitikale ja ühisele kalanduspoliitikale ka ühine energiapolitika, eriti kolmandate riikidega suheldes. Esiteks tagab see energia varustamise tagamise ja teiseks tagab see, et sellised riigid nagu Venemaa ei saa oma eeliseid ära kasutada, nagu nad viimase aasta-paari jooksul teinud on.

Daciana Octavia Sârbu (S&D). – (RO) Dieet mõjutab oluliselt meie füüsilist ja vaimset arengut ning pikemas perspektiivis ka tervist.

Ebatervislik toitumine on määrav tegur selliste haiguste nagu diabeet, vähk ja südamehaigused väljaarenemisel. Seetõttu ongi tähtis, et adekvaatne toitumisteave ei oleks kättesaadaval mitte ainult täiskasvanutele, vaid eriti just lastele. Just algkoolidel on tervisliku toitumise hariduse andmisel oluline osa.

Tahan juhtida teie tähelepanu ka rämpstoiduga kaasaskäivate mänguasjade ebasoodsatele mõjudele ja lüüa sel teemal häirekella.

Seda arvestades peame tagama, et Euroopa Komisjon pööraks võimalikult kiiresti tähelepanu meie laste toitumisharidusele ja nende tervisele.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Austatud juhataja! Me kõik oleme rõhutanud haridusse ja teadmisteühiskonda investeerimise vajadust ning oleme kasutanud kõiki võimalikke vahendeid selle saavutamiseks. Samal ajal peame olema teadlikud igas Euroopa riigis väljaantavatest halva kvaliteediga tekstidest ja need hukka mõistma.

Toon näite Kreekast: selles riigis peavad õpilased sooritama ülikooli sisseastumiseksamid. Kreeka valitsuse vastu võetud lävend on 10 ehk teisisõnu peab õpilane üliõpilaseks vastuvõtmiseks saavutama kümme punkti 20 võimalikust.

Hiljuti tühistas Kreeka valitsus selle lävendi arusaamatutel põhjustel. Selle tulemusena saavad õpilased Kreeka ülikooli nüüd sisse siis, kui neil on 0,91 punkti 20 võimalikust. Kui ka kõik muu on korras, siis seda tuleb muuta. Peame kõik mõistma hukka sellised liigutused kogu Euroopa kõrghariduse edendamiseks.

Edit Herczog (S&D). – (HU) Head uudised on, et Kesk- ja Ida-Euroopa majanduslik olukord näitab samuti paranemise märke. Näeme ka seda, et kuigi Ungari majanduslikud väljavaated on paranenud, on riigi majandusliku olukorra rahvusvahelise hindamise

tulemused mõnevõrra halvenenud. Seetõttu ei saa eeldada lühiajaliste intressimäärade langetamist järgmise poolaasta jooksul. See devalveerib välisvaluutalaenu, mille on võtnud umbes 1,5 miljonit ungarlast, ja paneb need kodanikud olukorda, kus nad võivad seista vastamisi kohtuliku väljatõstmisega. Kutsume kogu lugupidamise juures Euroopa juhtkonda üles tegema kõiki jõupingutusi, et tagada Ungari usaldusvärsus ning see, et rahvusvaheliste investorite usaldus tugevdaks Ungari forintit. See on tohutu tähtsusega 1,5 miljonile inimesele, kes enne talve algust oma välisvaluutavõlgades püüinises rabelevad.

Evelyn Regner (S&D). – (DE) Austatud juhataja! La Macarena ei ole mitte ainult särtsakas tants, vaid seda nime kannab ka väikelinn Colombia südames, mis on saanud kurikuulsaks kurbadel põhjustel. Kohalikud talunikud kaebasid 2009. aastal saastatud vee üle. Nüüd kinnitab La Macarena hauakaevaja, et on matnud umbes 2000 anonüümset surnukeha.

Poliitikute ja ametiühinguliikmete delegatsioon osales organisatsiooni Justice for Colombia koordineeritud ärakuulamisel La Macarenas. Paljud seal osalenutest marssisid päevi läbi džungli, et rääkida oma lugusid sugulastest, keda vägistati ja ähvardati ja kes lõpuks kadusid. Kaks päeva hiljem teatasid kohtumise korraldajad, et nad said surmaaahvardusi. Oleme näinud massihauda, mida valvavad sõdurid, keda kahtlustatakse tapmistes osalemises.

Üheski teises riigis ei kao nii palju inimesi vägivaldselt kui Colombias. Vägivallaaktidest jääb karistamata 90%. ELi vabakaubanduslepingu kiire sõlmimine lisaks ainult vett süstemaatiliste inimõiguste rikkujate veskile Colombias.

Sylvie Guillaume (S&D). – (FR) Austatud juhataja! Just leidis aset arutelu, kuid ma tahaksin veel kord juhtida tähelepanu Sakineh Mohammadi-Ashtiani olukorrale, kelle Iraani valitsus surma mõistis ja keda ähvardab iga päev hukkamine ülimalt jõhkra kividega surnuksloopimise rituaali läbi.

Eelmisel nädalal mõisteti talle lisakaristuseks 99 piitsahoopi selle eest, et Briti ajalehes avaldati foto katmata peaga naisterahvast. Foto oli aga teisest naisest ja ajalehe vabandused ei ole seda uut karistust kuidagi muuta suutnud. Mohammadi-Ashtiani päästmiseks ja selliste põlastusväärsete tavade tühistamiseks on tulnud kokku laiaulatuslik solidaarsusliikumine.

Milline riik saab kirjutada 21. sajandil mustvalgel karistusseadustikus nende kivide suuruse, millega süüdimõistetud vang tapetakse? Selline riik on Iraan.

Ainult rahvusvahelise ja poliitilise kogukonna sekkumine on suutnud viimaste aastate jooksul kividega surnuksloopimise peatada ja ainult nemad on võimelised Iraani järele andma sundima. Poliitikute, kodanike ja inimestena on meil kohustus takistada seda, mis ei ole midagi muud kui mõrv. Seetõttu kutsun ma Euroopa Liitu üles võtma meetmeid Mohammadi-Ashtiani päästmiseks.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

20. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi rahastamine ja toimimine (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Miguel Portase eelarvekomisjoni nimel esitatud raport Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi rahastamise ja toimimise kohta (2010/2072(INI)) (A7-0236/2010).

Miguel Portas , raportöör . – (PT) Austatud juhataja! Minu esitletav raport on eri fraktsioonide kompromissi tulemus. Nendel fraktsioonidel on tööhõivepoliitika ja töötukaitse kohta väga erinevad seisukohad. Seetõttu tahan ma tänada variraportööre, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ja eelarvekomisjoni koostöö eest, mida nad teinud kokkuleppele jõudmise nimel, mis võib olla kasulik Euroopa Liidus aset leidnud kollektiivsetes vallandamistes kannatanutele.

See kokkulepe põhineb kahel eeldusel: esiteks on kriisi sotsiaalsed mõjud jätkuvalt tuntavad ka majanduse elavnemise ajal, mis ei ole kaugeltki garanteeritud. Seetõttu ei ole kollektiivsed vallandamised minevikku jääv asi ning kahjuks mõjutavad need jätkuvalt ka meie riikide sotsiaalset elu. Seetõttu on esimene valik lihtne: kas me soovime või ei soovi pikendada kuni 2020. aastani Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi, ainukest instrumenti, mille Euroopa kollektiivsest vallandamisest puudutatud inimestele pühendanud on? Raporti vastus on selge: jah, me tahame töötutele kindla sõnumi edasi anda; jah, me leiame, et töötuid tuleb toetada ümberõppe ja tööturule tagasi pöördumise programmide kaudu; ning jah, me leiame, et nad väärivad veel üht võimalust ja et meie, vastutavad poliitikud, võlgname selle neile.

Teine eeldus on, et selle fondi algusaegadel esines fondi toimimises palju ebaõnnestumisi, kuid fondi reguleerimisse tehtud muudatused on tõstnud märkimisväärselt fondist kasusaavate taotluste arvu. Hindamisega on praegu küll veel liiga vara edasi minna, kuid me osutame põhiprobleemile ja oleme selle kindlaks teinud. Kollektiivse vallandamise korral jõuab raha riikidesse 12–17 kuuga, mõnikord isegi hiljem. Meil on pakilistele sotsiaalsetele vajadustele reageeriv fond, mis liigub edasi teosammul. Mulle teevad muret sotsiaalsed tagajärjed: sellise aegluse tõttu ei saa paljud töötajad lõpuks fondist kasu ning lisaks ei mõju see soodsalt avalduste ettevalmistamisele nendes piirkondades ja riikides, kus abi kõige rohkem vaja on.

Valitsused ei täida taotlusi enne, kui need on Brüsselis kinnitatud, sest see sunnib neid tegema eelarvelise ranguse perioodil riiklikul tasandil rahastatavaid ettepanekuid. Seetõttu esitataksegi raportis hulk lühiajalisi meetmeid viivituse kärpimiseks 50% ja just seetõttu tehakse ettepanek muuta fond alates 2013. aastast püsifondiks.

Austatud juhataja, head kolleegid! Mõned liikmesriigid, mis fondist kõige rohkem kasu saanud on, on selle lihtsustamisele vastu. Nad kardavad, et raha saamise kiirendamine lõpetab üha rohkema raha nõudmise. Olgem ausad! See oht on olemas, võtku fondist raha saamine aega kaua või mitte. Olemas on pikaajalise keskpärase kasvu oht, sest see sõltub sellest, millist mõju kasinuspoliitika meie majanduse elavnemisele avaldab.

Täna räägime aga millestki muust: Euroopa suhtumisest kollektiivsetesse vallandamistesse ja sellest, kas me ohverdame selle ohvrid eelarvekitsenduste altaril või oleme võimelised pöörama nendele inimestele vähemalt nii palju tähelepanu, kui me pöörasime finantssüsteemile, mille meie maksud päästsid.

Selle raporti otsus on sündinud eetilistel kaalutlustel, sellest, kuidas me tajume oma kaasinimesi ja Euroopat. Mina soovin ühehäälselt sotsiaalset Euroopat.

Elena Băsescu (PPE) . – (RO) Soovin esitada mõned faktid Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi rahastamise ja toimimise kohta.

Sellele fondile ei ole siiani juurde pääsenud üheksa liikmesriiki, sealhulgas Rumeenia, mis on globaliseerumise mõjude suhtes haavatavamal positsioonil. Selle üks põhjuseid on kõlblikkuse kriteeriumide piirav iseloom isegi pärast nende läbivaatamist 2009. aastal.

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (GEF) on kasulik instrument siis, kui see on paindlik. Soovin aga tähelepanu juhtida tõsiasjale, et Rumeenia vastutavad asutused ei ole siiani võtnud vastu GEFi juurdepääsuks vajalikku õiguslikku raamistikku. Kõik see juhtub ajal, kui Rumeenia on viimase kahe aasta jooksul olnud tunnistajaks töötute arvu pidevale kasvule, teatades sel suvel suurimast hulgast ümberkorraldustegevustest Euroopa Liidus.

Usun, et juurdepääs GEFi koos struktuurifondide ja ühinemiseelsete vahendite parema kasutuselevõtuga oleks majanduskriisi mõju Rumeenias pehmendanud.

Catherine Stihler (S&D). – Austatud juhataja! Tänan teid võimaluse eest lühidalt sõna võtta! Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond on ülioluline ning seda tuleb toetada ja kaitsta. Mitte omal süül tööst ilma jäänud inimeste vajadused väärivad toetust.

Hiljuti võttis minuga ühendust sellest konkreetsest fondist huvitatud valijaskonna liige ning see heidab varju Ühendkuningriigi uuele valitsusele, et konservatiivide ja liberaalide koalitsioon kutsub üles selle fondi lõpetamisele. Ma loodan, et nad loobuvad sellisest hoolimatust suhtumisest tööinimesi tegelikult aitavasse fondi ning vaatlevad seda uuesti ja põhjalikumalt. Meie toetus ja kaitse ning vajaduse korral ka kohandamine on ülioluline.

Mina toetan seda fondi. Tahan näha, et seda fondi kaitstakse ja toetatakse ning tahan olla ka veendunud, et seda kasutatakse kõige asjakohasemal viisil.

Seán Kelly (PPE). – Austatud juhataja! Kõigepealt tahan ma tänada Miguel Portast tehtud töö eest! Oma valimisringkonnas olen ma olnud seotud kahe piirkonnaga, kus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi rakendatud on, ja ma pean ütleva, et üldiselt on see väga kiiduväärne. Komisjon tuli väga lahkelt seda Waterford Crystali tööliste selgitama. Üks töölistest kirjeldas seda kui kingitust Euroopa Liidult ja just nii see mõeldud ongi.

Fondi kasutamine on küll inimeste ootusi petnud. Osaliselt lasub selle süü riigiasutustel, millest üks – Iirimaa rahvuslik värbamis- ja tööjõuagentuur FÁS – on komisjonile hästi teada ning on vahendite kuritarvituse tõttu komisjoni ette aru andma kutsutud. See on õõnestanud nende positsiooni töötajate hulgas.

Püüame aga ka ise olla liialt paindlikud, eelkõige siis, kui inimesed püüavad alustada oma äritegevust, ja ka rahastamiseks antava aja teemal. Rahastamise alguspäev on taotluse esitamise päev, kuigi see peaks olema kuupäev, millest alates rahastamine tagatud on. Sellised asjad tuleb käsile võtta. Loodan, et olukorda on võimalik paindlikumaks muuta.

Frédéric Daerden (S&D). – (FR) Austatud juhataja, head kolleegid! Arutelud tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning eelarvekomisjoniga on sillutanud tee hästi välja töötatud raporti projektile.

Kiidan heaks selle toetuse arutelusse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi tuleviku üle. Raportis käsitletakse näiteks sotsiaalpartnerite osalemise vajadust toimikute koostamisel ja tähelepanu, mida tuleb pöörata selliste väikese ja keskmise suurusega ettevõtete integratsioonile, mis olid alltöövõtjad suurematele ettevõtetele, milles toimusid vallandamised.

Lisaks leian ma, et tuleviku suhtes tuleks valikuvõimalusena kaaluda tõsiselt sõltumatut fondi iseseisvate maksete assigneeringute ja kulukohustuste assigneeringutega. Küsimus on lihtsalt meie kõigi nii oodatud sotsiaalsele Euroopale adekvaatsete ressursside pakkumises.

Mõned inimesed sellest ei kuule ja seega on selle võimaluse kustutamiseks vaja osade kaupa hääletamist. Arutelule oleks väga kahjulik, kui raport oleks kõigi selliste fondide rahastamise parandamise võimaluste mainimisel ebaõnnestunud. Head kolleegid, loodan seetõttu teie soovile jätkata selle vahendi arendamist kõiki võimalusi ära kasutades ja palun teil hääletada selleteemalise lõike 16 poolt tervikuna.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Austatud juhataja! Tahan siinkohal rõhutada veel kolme teemat. Esimesena neist nimetan ennetusmeetmeid, mis tuleb võtta, et takistada rahvusvahelisi firmasid tootmist ümberpaigutamast, võidelda tööpuudusega ja tõsta tööhõivetaset koos töötajatele õiguste tagamisega. Teine on seotud nimetatud fondi kasutamisega, mis ei tohiks kunagi olla ettekäändeks ettevõtte ümberkorraldusest või rahvusvaheliste firmade tootmise ümberpaigutamisest tingitud vallandamistele ega neid mingil viisil õigustada või pehmemdada. Kolmas on seotud vajadusega suurendada ELi kaasfinantseerimist 65%-lt vähemalt 80%-le, et teha fond kättesaadavaks suurimate finantsraskustega liikmesriikidele, nii et toetataks kiiresti ja tulemuslikult neid töötuid, kellel selleks suurim vajadus on. Seda ei ole siiani tehtud ega tehta ka praegu.

Dacian Cioloș, komisjoni liige. – (FR) Austatud juhataja, head kolleegid! Kõigepealt tahan ma komisjoni nimel avaldada raportöörile Miguel Portas tunnustust suurepärase töö eest, mida ta selle väga laiaulatusliku raporti kavandamisel teinud on, ja tema koostöö eest teiste komisjonide raportööridega, kes oma arvamusi väljendama pidid!

See raport valmis väga õigel ajal, sest saame selle hõlpsasti integreerida komisjoni töösse, mida see hetkel kahe tähtaja täitmiseks teeb. Esiteks nn ülemaailmse finants- ja majanduskriisiga seotud erandi kohaldamine, mille kaudu saab Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (GEF) toetada kriisi tõttu vallandatud töötajaid ja tagada, et 65% kaasrahastamise määr kehtib kuni 2011. aasta lõpuni. Peame analüüsima, kas selle erandi pikendamine on vajalik või on otstarbekam pöörduda tagasi 50% kaasrahastamise määra juurde kaubandusega seotud vallandamiste korral.

Teine tähtaeg on 2013. aasta lõpul ja see on GEFi käsitleva määruse läbivaatamise kuupäev. Selles suhtes on üks põhiküsimusi otsustada, kas integreerida see fond järgmisesse mitmeaastasesse finantsraamistikku või mitte.

Meil on heameel tõdeda, et Miguel Portase raportis toetatakse selle fondi loomise põhjuseid ja rõhutatakse selle instrumendi säilitamise vajadust. Tegelikult tehakse raportis ettepanek, et püsiv instrument peaks olema üks tulevikuks kavandatud valikuvõimalustest ja kutsutakse komisjoni üles esitama sellega kooskõlalist ettepanekut.

Miguel Portas teeb ettepaneku 2011. aastaks kavandatud vahekokkuvõtte ettepoole toomiseks ja lõpetada see 30. juuniks 2011. Sellega tekib probleem muudetud GEFi käsitleva määrusega, sest pärast muudetud määruse vastuvõtmist kinnitatud raportid esimeste olukordade kohta on kättesaadaval alles 2011. aasta novembri algusest. Muidugi on meil eelnev lõplik aruanne, mida saame kasutada määruse muutmata kriteeriumide läbivaatamiseks, nagu fondi reguleerimisalasse kuuluvate meetmete edukuse määr, nende meetmete võrdlev analüüs, menetlused tööturu osapooltega konsulteerimiseks ja analüüs fondi mõjust sellest kasusaajatele.

Aruandest selgub, et kuni tänaseni on fondi üsna mõõdukalt kasutatud. Rahalise toetuse andmine on heakskiidetud ainult 27 juhul ning esindatud on väga vähe valdkondi. Üheksa liikmesriiki ei ole vastanud toetuse taotlemise tingimustele. Saadavalolevast 1,5 miljardist

eurost on ära kasutatud vaid 80 miljonit eurot. Esimese 11 taotluse puhul on komisjon nõudnud peaaegu 40% eraldatud summade tagasimaksmist.

Soovin kooskõlas aruandega rõhutada, et nimetatud arvud puudutavad ainult esialgse määruse põhjal rahuldatud taotlusi, ja – nagu aruandes õigesti märgitakse – määruse muutmine on viinud fondist abisaamiseks esitatud taotluste arvu märkimisväärse suurenemiseni vastavalt määruse objektis olevatele töötajatele ja eelarvele.

Raportis kutsutakse õigustatult üles parandustele, mis puudutavad eelkõige vallandamiste ja fondist toetuse maksmise päeva vahele jääva ajavahemiku lühendamist. Komisjon peab väga tähtsaks nende toimingute kiirendamist ja lihtsustamist, kuid mõned nendest parandustest nõuavad kõigi kaasatud osapoolte – komisjon, liikmesriigid ja eelarvepädevad institutsioonid – suuremat organiseerituse taset.

Komisjoni ja Euroopa Parlamendi põhjalik kooskõlastamine eelkõige ajakavastamise küsimustes peaks võimaldama meil mõnda sellist viivitust vähendada. Liikmesriike tuleks julgustada esitama taotlusi kohe pärast vallandamistest teatamist. Komisjon peab omalt poolt pakkuma liikmesriikidele rohkem teavet ja nõuandeid ning määrama enda hinnangu teostamise tähtjaks 3–4 kuud.

Märgime ära taotluse ettepaneku kavandamiseks pikendada ülemaailmse finants- ja majanduskriisiga seotud erandi kohaldamist mitmeaastase finantsraamistiku lõpuni. Nõustun, et ajavahemikuks pärast 2013. aastat tuleb GEFi analüüsida järgmise mitmeaastase finantsraamistiku läbirääkimiste üldkontekstis ja et valikuvõimaluste hulgas tuleb kaaluda püsiva fondi loomist.

Raportis on palju mõtteid ja soovitusi ning see on uue määruse kavandamise oluline osa. Komisjon on kavandanud ka nõupidamiskohtumised liikmesriikide ja muude sidusrühmadega. Olen veendunud, et raportöör ja ka teised parlamendiliikmed annavad nendesse kohtumistesse oma panuse, sest eesmärk on fondi täiustada ning muuta see tulevikus veel tõhusamaks instrumendiks, mis tõendab Euroopa solidaarsust vallandatud töötajate suhtes.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval, 7. septembril 2010 kell 12.30.

Kirjalikud avaldused (koduorra artikkel 149)

Luís Paulo Alves (S&D), kirjalikult . – (PT) Toetan raportit Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (GEF) rahastamise ja toimimise kohta, sest nõustun täielikult raportööri toetava ideega selle fondi kiirema mobiliseerimise kohta. GEF on loodud selleks, et tasakaalustada globaliseerumise vaenulikku mõju kollektiivselt vallandatud töötajatele ja aidata neil leida uut tööd, toetades täpseid vajadusi arvessevõtvaid programme koondatud tööliste tööturule uuesti sisenemiseks. GEFi aastane maksimumsumma on 500 miljonit eurot, kuid liikmesriigid ei ole mitte kunagi seda summat täielikult välja võtnud. Praegu jääb kollektiivse vallandamise ja selle päeva, mil GEFi rahalised vahendid abi taotlenud liikmesriigile eraldatakse, vahele 12–17 kuud. Raportööri ettepanekutega muuta see menetlus lihtsamaks ja paindlikumaks oleks võimalik GEFi mobiliseerimiseks vajalikku aega poole peale vähendada. Majandus- ja finantskriisist tingitud tööpuuduse suurenemisele reageerimiseks on väga oluline, et GEFist saaks tõeliselt paindlik ja spetsiifiline alaline toetusinstrument. See on ainuke viis, kuidas GEF saab edendada uusi oskusi uuteks

jätkusuutlikeks kvaliteetseteks töökohtadeks, aidates sellega arendada ELi konkurentsivõimet globaliseerumise kontekstis.

Giovanni Collino (PPE), *kirjalikult*. – (IT) Globaliseerumine on suur võimalus meile ja meie lastele, kuid ühtlasi on see meile ka hirmutav, võttes jõukuse jagunemise kuju, mida on raskem kontrollida ja õiglaselt käsitleda.

Oma riigipiiride ületamine ja identiteetidega riskimine tähendab seda, et peame rajama püsivamad kultuurid, milles võib jätkuda vastastikuse austuse ja siira üksteisemõistmise õitseng. Esimeste asjade hulgas, mis meie mõistmise pälvima peaksid, on nende perekondade huvid, kes jätkuvalt keerulise majandusolukorra tulemusel äkki ilma sissetulekuta jäävad.

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond peab olema lahendus nendele peredele ja ka liidu tulevase majandusarengu tulemuslik instrument. Majanduskriisis olles ei saa me lubada liiga paindlikke rakendusmeetodeid, sest see oleks ilmselgelt kahjulik pigem kodanikele ja mitte poliitikutele.

Juba see asjaolu, et praegu on meil endiselt suur hulk edasi lükatud, kuid mitte kunagi rakendatud nn surnud projekte, peaks panema meid mõtlema selle üle, millises ulatuses meie programmide ja alalistest fondidest piisaks, ning seetõttu peaksime tõsiselt kaaluma, millist kasu tooks lisaks Euroopa Sotsiaalfondile ka Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtt stabiilse instrumendina Euroopa sekkumisel tööhõive valdkonnas.

Louis Grech (S&D), *kirjalikult*. – Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond on vajalik vahend, et võidelda vastu trendile, mille kohaselt kaotavad ELi kodanikud globaliseerumise ja finantskriisi tõttu töö. Toetan ka seisukohta, et fondi on võimalik veel täiustada. Olgugi et fondi loomisest saati on tehtud edusamme taotluste menetlemise kiirendamise ja lihtsustamise poole, nõuab finantskriisi tõsidus minu arvates fondi toimimise täiendavat optimeerimist, et jõuda eesmärkideni, mille saavutamiseks fond loodi. Inimesed, kes fondi vahendeid tööpoolest vajavad, peaksid need ka kiiresti kätte saama, et vähendada pikaajalise töötuse paljusid negatiivseid tagajärgi. Kutsun komisjoni üles otsima võimalusi, kuidas alustada taotluste esitamise menetlusega juba koondamise teatavaks tegemisel, mitte alles pärast koondamist, nagu praegu. Tahaksin aga saada rohkem teavet programmi ning eriti selle pikaajalise mõju kohta. Programm näitab *a priori* fondi eeliseid kulude vastu ning seepärast toetan ettepanekut muuta Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond sõltumatuks fondiks, millel on mitmeaastase finantsraamistiku raames oma maksete ja kulukohustuste assigneeringud.

Georgios Stavrakakis (S&D), *kirjalikult*. – (EL) Austatud juhataja, head kolleegid! Lubage mul kõigepealt kiita raportööri Miguel Portas tema raporti puhul ja Pervenche Berèsit tema olulise panuse puhul tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel. Jätkuv majanduskriis ja selle väga õnnetud tagajärjed on GEFi lisaväärtusele ELi sotsiaalpoliitika vahendina isegi suurema abiandja kaalu andnud. Eriti oluline on GEFi antav rahaline toetus ümberõppe ja uuesti tööturule sisenemise programmide kaudu massiliselt koondatud töötajatele. Just seetõttu, nagu ka raportis esile tuuakse, tuleks kuni 2013. aastani säilitada GEFi tegevusulatus laiendamise ajutised muudatused, mis tehti 2009. aastal ja mis aeguvad 2011. aastal. Me ei tohi unustada, et need muudatused võimaldasid meil näidata tõelist solidaarsust töötajatele, kes ülemaailmse finants- ja majanduskriisi tulemusel vallandati. Vajame aga Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi ulatuslikku hindamist. See annab aluse konkreetsete ettepanekute esitamiseks ja läbivaatamiseks, mis on tehtud GEFi kasutamise lihtsustamiseks eesmärgiga fondi kiiremini ja tulemuslikumalt toimima panna.

Angelika Werthmann (NI), kirjalikult. – (DE) Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (GEF) rahaliste vahendite eraldamine võtab endiselt aega 12–17 kuud. Seda aega oleks võimalik vähendada, kui liikmesriigid kollektiivsete vallandamiste ilmingute korral kohe tegutseksid. Liikmesriike kutsutakse üles leidma ja ka kasutama kõiki võimalikke koostoimeid, et võimaldada kollektiivsete vallandamiste korral kiiremat ja tulemuslikumat Euroopa tasandil sekkumist GEFi kaudu. Komisjoni kutsutakse üles täiustama teabe edastamist GEFi kohta ja selle nähtavust liikmesriikides ja fondi võimalike kasusaajate seas. Komisjoni aruandes parlamendile kutsutakse komisjoni üles kaasama muu hulgas tööturule uuesti sisenemise edukuse määra, fondist kasusaajate oskuste täiendamise hinnangut ning erinevat Euroopa rahastatud programmide vahelise kooskõlastatuse analüüsi. 2011. aasta eelarveprojekt sisaldab esmakordselt GEFi maksete assigneeringuid. GEFi taotlusi ei tule rahastada üksnes Euroopa Struktuurifondi ridade ülekandmise kaudu, vaid selleks tuleb teha eraldiseisvad eelarveread. Tahaksin eraldi rõhutada, et GEFi ei tuleks mitte mingitel tingimustel vaadelda kui rahvusvaheliste firmade tagavaravarianti, vaid et seda tuleks kasutada ainult kollektiivselt vallandatud töötajate toetamiseks.

21. Äriregistrite ühendamine (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Kurt Lechneri õiguskomisjoni nimel esitatud raport äriregistrite ühendamise kohta (KOM(2009)0614 – 2010/2055(INI)) (A7-0218/2010).

Kurt Lechner, raportöör. – (DE) Austatud juhataja, head kolleegid! Äriregistrite, kaubandusregistrite või ettevõttere registrite – nagu neid teatakse – tähtsus on ilmne, kui vaadata suurt hulka selle küsimusega tegelevaid ettevõtteid käsitlevaid direktiive, millest vanim pärineb 1968. aastast ja mis on toonud kaasa juba vägagi märkimisväärsed arendusi.

Peamine muudatus leidis aset 2003. aastal, kui sätestati kohustus pidada selliseid registreid elektrooniliselt, et arendada oluliselt andmete kättesaadavust piiriülesest. Registreid peetakse endiselt riiklikul tasandil ja sinna salvestatakse ainult teave, mille sisestamine registrisse on riiklikult lubatud ja mille suhtes riiklikul tasandil pädevad ollakse. Seda me muuta ei plaani.

Meil puudub vajadus rõhutada tõsiasja, et oluline on piiriülene juurdepääs registrikannetele ja et seda võiks täiustada – see on lihtsalt ilmselge. Probleemid peituvad kahes valdkonnas. Esiteks tuleb täiustada registrikannete piiriülest kättesaadavust kodanikele laiemas tähenduses ehk teisisõnu peaksid andmetele juurde pääsema kõik nendest huvitatud, olgu nad siis advokaadid, notarid, maksunõustajad, ametiühingu liikmed, töötajad või kes iganes.

Teine teema on koostalitlusvõime – registritevahelise koostöö – arendamise vajadus. See kehtib eelkõige nendele juhtumitele, kus ettevõtte peakorter on registreeritud ühes riigis ja filiaalid teises riigis. Sellistel juhtudel võtab peakorteriga seotud andmete kopeerimine selle riigi registrisse, kus ettevõtte filiaal asub, sageli liiga palju aega ja lisaks tekib kopeerimisel tihti vigu. See progress tuleks võib-olla automatiseerida.

Komisjoni pingutused on tingimusteta tervitatavad ja toetatavad. Nii väheneksid kulutused, säästetaks aega ja arendataks edasi siseturgu. Tahaksin kommenteerida veel mõnda punkti. Esiteks ei pea äriregistri teave olema tingimata võrreldav muul viisil kättesaadaval oleva teabega. Lõppude lõpuks on sellisel teabel õiguslik seisund ja see õiguslik seisund on liikmesriigiti erinev. See tuleb kasutajatele eraldi välja tuua, et vältida oletamist, et teise riigi registriandmeid saab kasutada sarnaselt enda riigi registriandmetele.

Sellele vaatamata oleks võimalik lihtsustada kasutatavad formaadid standardformaatideks, luua ühtne juurdepääsuportaali ja arendada kasutatavat terminoloogiat nii, et registriandmed oleksid kättesaadaval seitsmes keeles või isegi kõigis ELi ametlikes keeltes. Mitmed sellised ettepanekud on juba tõeks saanud, näiteks Euroopa Äriregister (EBR) ja äriregistrite üleeuroopalise koostalitlusvõime (BRITE) projekt, kui nimetada neist vaid kahte, ja nende liikmed on sõlminud üldise kokkuleppe sellealase koostöö edasiseks arendamiseks. Nende registrite puudus on esiteks see, et sinna tehakse sissekandeid ainult vabatahtlikul alusel; teiseks see, et kõik liikmesriigid nendes projektides ei osale, ja kolmandaks see, et osaliselt on need projektid endiselt katseetapis.

Nõutavat tehnilist oskusteavet ei ole ei minul ega parlamendil ning see ei ole ka meie ülesanne. Enamik parlamendiliikmeid nõustub, et seda projekti tuleks mainitud ettepanekute raames edasi arendada. See saab tõeliselt edukas olla vaid siis, kui kõik sellest osa võtavad. Me ei taha veel sellisteks õigusaktide ettepanekuteks survet avaldada. Kui igaüks projektis vabatahtlikult osaleb ja see töötab, siis ei ole õigusakte vaja. Igal juhul on kogu asja eesmärk see, et seda arendatakse edasi kuni tehnilise ja objektiivsuse asjakohasuse saavutamiseni ja et selles osaleksid kõik liikmesriigid.

Lõpetuseks tahan ma tänada oma kaastöölisi ja komisjone, kellega nõu pidasime. Ma loodan, et see projekt saab laiaulatusliku toetuse ja läbib hääletuse.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Leian, et äriregistrite mitteühendatus on tingitud komisjoni koordineeriva rolli ebaõnnestumisest. Liikmesriikidelt on tõepoolest juba kolm aastat äriregistrite elektrooniliselt pidamist nõutud. Euroopa Äriregistri projekti raames jagavad oma andmeid 19 riiki, sealhulgas kõige värskem liikmesriik Tšehhi Vabariik. Loomulikult on andmete kvaliteet ja vastav väärtus suuresti varieeruvad. Paljudes kohtades ei ole täpsustatud õiguslikku vastutust ega andmete tõele vastavust või on riiklike registrite asemel olemas ainult piirkondlikud äriregistrid.

Toetan raportööri ja kutsun komisjoni üles sellele asjakohast tähelepanu pöörama. Lisaks tuleks ülejäänud kaheksale liikmesriigile, mis Portugali erandiga on kõik uued liikmesriigid, tagada asjakohane abi, sealhulgas rahaline toetus. Registrite piiriline kättesaadavus ei ole oluline mitte ainult võlausaldajatele, äripartneritele ja tarbijatele, vaid ka riigihangete õiguskindluse ja läbipaistvuse laiendamiseks.

Evelyn Regner (S&D). – (DE) Austatud juhataja! Kõigepealt tahan ma raportööri Kurt Lechnerit hea koostöö eest tänada! Jõudsime praktiliste kompromissideni.

Minu fraktsiooni arvates on kõige olulisemad punktid väga lühidalt järgmised: esiteks kõigi liikmesriikide kohustuslik osalus, nagu eespool mainitud; teiseks avalik juurdepääs andmetele ühtse ametliku portaali kaudu; kolmandaks tarbijakaitse aspekt – teisisõnu, et teave oleks usaldusväärne ja ajakohane. Eriti oluline on ka, et tarbijaid õiguslikest mõjudest teavitataks. Lõpuks peab süsteem olema kasutajasõbralik. Selle saavutamine tehnilises mõistes on komisjoni ülesanne.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Arvestades, et EL-27s on 20 miljonit äriettevõtet, millest 99% on väikese ja keskmise suurusega ettevõtted, usun ma, et äriregistrite ühendamine on siseturu tõhusaks toimimise tagamiseks vajalik.

Alates 1. jaanuarist 2007 on kohustuslik, et äriregistrites olev teave oleks elektrooniliselt hoiustatud ja Internetis kättesaadav. Registristandardid on aga erinevad ja sidusrühmad seisavad silmitsi eri keelte, otsingutingimuste ja struktuuridega.

Seepärast usun ma, et kõik liikmesriigid peavad osalema sellistes projektides nagu äriregistrite üleeuroopalise koostalitlusvõime (BRITE) projekt ja Euroopa Äriregistri projekt. Kõik liikmesriigid osalevad juba siseturu infosüsteemis.

Elektroonilise juurdepääsu lihtsustamine äriettevõtete teabele võib säästa rohkem kui 160 miljonit eurot aastas. Need säästud oleksid aga veelgi suuremad, kui rakendataks e-arve ettepanek ja see ühtsete teabe juurdepääsupunktide kaudu kättesaadavaks saaks.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Arvestades siseturu eeliseid, piiriüleste kauplemisvõimaluste jätkuvat kasvu ja õiguskindlust, on oluline äriregistrite andmed ning nende omandamise ja töötlemise viisid ühtlustada. Kui meil õnnestub äriregistrid tulemuslikult ühendada, ei lihtsusta me mitte ainult vastavate poolte suhete haldamist ega neile teabe kättetoimetamist, vaid tugevdame nende positsiooni ka läbipaistvuse ning õiguskindluse suhtes äri- ja õigussuhetes.

Seetõttu leian ma, et on väga oluline kõigi liikmesriikide äriregistrites olevate andmete süsteem ühtlustada. Selline lähenemisviis tagab oluliselt suurema läbipaistvuse ning ei ole kasulik mitte ainult eelmainitud suhete mõttes, vaid võib-olla ka paljude ebasoodsate mõjude ennetamisel, näiteks äriettevõtete registrijärgsete asukohtade ja muude üksuste asukoha muutmisel ja teistes riikides filiaalide avamisel või piiriülestel liitumistel ning omandamistel.

Dacian Cioloș, komisjoni liige . – (FR) Austatud juhataja, head kolleegid! Äriregistrite ühendamine on projekt, mis aitab muuta ettevõtjate tegevuse läbipaistvamaks, taastada kindluse ning arendada VKEd juurdepääsu ühtsele turule. Kiidan Kurt Lechnerit ja õiguskomisjoni selle raporti puhul!

Meie seisukohad ühtivad paljus. Komisjon esitab hiljemalt 2011. aasta alguseks õigusakti ettepanekud, milles teie järeldusi kahtlemata kajastatakse.

Finants- ja majanduskriis on tõstnud esile finantsturgude ning nende taustsüsteemide läbipaistvuse olulisuse. Kodanikele annab kindlustunde usaldusväärse ja ajakohase teabe kättesaadavus äriettevõtete kohta. Äriregistritel on selles oluline osa, sest seal registreeritakse ettevõttega seotud teave ja tehakse see üldsusele kättesaadavaks.

Kui selline teave on ettevõtte registreerimisjärgses liikmesriigis hõlpsasti kättesaadav, siis teises liikmesriigis on tehnilistel ja keelelistel põhjustel sama teavet sageli väga keeruline saada. Seetõttu pakuks äriregistrite ühendamine väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele, tarbijatele ja töötajatele täiendava ning vajaliku teabevahendi.

Tahaksin nüüd kommenteerida Lechneri raporti mõnda osa. Täheldan teie muret täiendava halduskoormuse pärast, mida nende registrite ühendamine kaasa tuua võib. Võin teile kinnitada, et meil ei ole plaanis ettevõtetele uusi tasusid kehtestada, ei otseselt ega kaudselt.

Jagan teie soovi muuta kõigi liikmesriikide osalus selles koostöömehhanismis kohustuslikuks. Sellisest mehhanismist on tõepoolest kasu ainult siis, kui seda toetavad kõik liikmesriigid.

Mis puudutab koostööd, mis on seotud välisfiliaalide andmete regulaarse uuendamisega, siis kavatseb komisjon esitada õigusakti ettepaneku selliseks mehhanismiks, milles osalemine oleks liikmesriikidele kohustuslik. See on kahtlemata siseturu puuduv lüli.

Soovitate ka ühtse teabe juurdepääsupunkti rajamist. Meil on ühine eesmärk teha riiklikes registrites olev teave kättesaadavaks. Tarbijatel, töötajatel, väikese ja keskmise suurusega

ettevõtetele ning ka teiste liikmesriikide ametiasutustele peab olema takistamatu juurdepääsu võimalus nendele teenustele.

Kättesaadavuse teemal veel: me tahame anda teavet kõigis Euroopa Liidu ametlikes keeltes. See on eeldus meie eesmärgi saavutamiseks tuua siseturg kodanikele lähemale.

Lisaks tuleb registrite kasutajaid sõnaselgelt teavitada registris oleva riikliku teabe käsitusala ja mitmesugustest tagajärgedest, sest teave võib riigiti märkimisväärselt erineda. Mis puudutab teabe kvaliteeti, on selge, et ühendamise osana pakutav teave peab olema usaldusväärne, ajakohastatud ja kättesaadav. See on teiepoolne kindel sõnum ja komisjonile on see täielikult kohale jõudnud.

Lõpetuseks võin ma teile kinnitada, et kõigis komisjoni ettepanekutes arvestatakse isikuandmete ja äriandmete kaitset.

Head kolleegid! Lechneri raportis näidatakse selgelt parlamendi pühendumuse taset äriregistreid tarbijate, ettevõtete ja tööandjate kasuks tulemuslikumalt ühendada aidata. See projekt tugevdab siseturgu. Komisjon pooldab seda ja ootab huviga raporti vastuvõtmist täiskogu istungil.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval, 7. septembril 2010 kell 12.30.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Raffaele Baldassarre (PPE), kirjalikult. – (IT) Äriregistrite ühendamine on väga oluline eeldus majanduspiirkonna arendamiseks ELis ning ettevõtetele ja tarbijatele õiguskindluse edendamiseks. Lechneri raportis tõstetakse väga selgelt esile esmatähtsad meetmed, ilma milleta ei ole võimalik õigusloomet kindlamaks ja piiriüleseid majandustehinguid läbipaistvamaks muuta. Esiteks on väga oluline, et äriregistrite ühendamine ja andmetele juurdepääs leiaks aset ühtses raamistikus. Selleks on vaja tugevdada ja arendada BRITE vastastikuse sidumise projekti pakutavaid võimalusi eesmärgiga asutada ühtne portaal, mille kaudu kõik meie kodanikud Euroopa ettevõtete kohta teavet saaksid. Teiseks on ülioluline, et selle portaali loomise otsus võetakse vastu eesmärgiga muuta äriregistrite ühendamine kohustuslikuks kõigile liikmesriikidele, nii et kõik riigid selles võimalikult kiiresti osalema hakkaksid. Seda sellepärast, et mis tahes projekti edu, mille eesmärk on saavutada siseturu harmooniline areng, nõuab kõigi huvitatud poolte osalust, nii et selle saaks teha kohustuslikuks kohe pärast tehniliste standardite täielikku välja arendamist.

Sebastian Valentin Bodu (PPE), kirjalikult. – (RO) Liikmesriikide äriregistrite ühendamine märgib edu ärikeskkonna lihtsustamise ja ettevõtjate halduskoormuse kergendamise suunas. See on ka kasulik instrument, mis viib koostöö ja teabevahetuseni või isegi ühtse üleeuroopalise andmebaasi ja ühtse juurdepääsupunkti loomiseni. Vaatamata sellele tunnen kohustust mainida, et hoolimata selle algatusraporti kasulikust mõjust, milleks on kulude vähendamine, usun ma, et teabe tõlkimine kõigisse ELi keeltesse on lahendus, mille kulud ületavad suuresti tulud. Leian, et peame oma rahvusliku uhkuse iga liikmesriigi oma keele suhtes alla neelama ja kasutama eri haldusmenetlustes, nagu selle raporti teemaks olev, ainult ühte või maksimaalselt kahte enamlevinud keelt (inglise ja prantsuse).

Zuzana Brzobohatá (S&D), kirjalikult. – (CS) Raport äriregistrite ühendamise kohta on reaktsioon nõukogu 25. ja 26. mai 2010. aasta järeldustele. See on osa ELi keerulisest lähenemisviisist tarbijakaitse valdkonnas. Usun, et toetust väärrib iga ettepanek, mis viib

lähipaistvama lähenemisviisini Euroopa Liidu territooriumil tegutsevad äriühinguid käsitleva teabe kohta. Tahan rõhutada, et toetan eelkõige komisjoni üleskutsest ühtse äriregistrite teabe juurdepääsupunkti rajamiseks ja eriti kõigi ELi liikmesriikide kaasamist. Ainult nii on võimalik saavutada tegelik ja selge võimalus kodaniku ning tarbija kaitseks ja ka õiguskindlus liidu siseturul tervikuna.

22. Kohtualluvus ja kohtuotsuste täitmine tsiviil- ja kaubandusajades (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Tadeusz Zwiefka õiguskomisjoni nimel esitatud raport nõukogu määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) rakendamise ja läbivaatamise kohta (KOM(2009)0174 – 2009/2140(INI)) (A7-0219/2010).

Tadeusz Zwiefka, raportöör. – (PL) Austatud juhataja! Brüsseli I määruses kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad selle kohta, millistel kohtutel on pädevus tsiviil- ja kaubandusajades, ning teiste liikmesriikide kohtuotsuste täitmise kohta. Üldiselt peetakse seda siiani väga edukaks, kuna see on edendanud kohtuotsuste vaba liikumist, suurendanud õiguskindlust ja võimaldanud vältida paralleelseid menetlusi, kuigi mõnedes ringkondades on seda kritiseeritud ebamugavate või mitteäriliste tulemuste andmise pärast. Euroopa Kohtu pretsedendiõiguse kvaliteeti on samuti peetud ebaühtlaseks. Brüsseli I määruse vastuvõtmise ajal toimus Euroopa Parlamendis vaid üks konsultatsioon. Nüüd käsitleb parlament mis tahes tulevast ettepanekut määruse muutmiseks õigusloomega seotud tavamenetluse raames, mistõttu on hea, et me komisjoni rohelise raamatuga juba töötame. Rohelises raamatus tõstatatud küsimused puudutavad välisriigi kohtuotsuse tunnustamise nõude võimalikku tühistamist, määruse toimimist laiema rahvusvahelise korra raames, kohtu valikut käsitlevate sätete toimimist, määruse toimimist intellektuaal- või tööstusomandiga seotud vaidluste korral ja kohtuvaidluste peatamist reguleerivate sätete võimalikku reformi. Olen püüdnud koostada tasakaaluka edumeelse raporti. Mind puudutas reaktsioon oma kahele töödokumendile, kus ma kiitsin heaks välisriigi kohtuotsuse tunnustamise nõude tühistamise, mis peaks Euroopa Liidu kodanikele konkreetset kasu tooma. Samal ajal olen veendunud, et see samm tuleb tasakaalustada erakorraliste menetluste abil, millega kaasnevad asjakohased tagatised võlgnikele. Sõltumatult välisriigi kohtuotsuse tunnustamise nõude tühistamisest olen ma veendunud, et valitsuse õigusakte ei tuleks rakendada otse päritoluriigis, ilma et konkreetse riigi vastavad õigusorganid neid kontrolliks. Lisaks olen ma veendunud, et tuleb muuta põhimõtet, mille kohaselt võib täitmiskohustuse tagasi lükata või muuta ainult nendel juhtudel, kui kohtuotsus ei ole kooskõlas täitmisotsuse andnud riigi avaliku korraga. Teatud tingimustel ei pruugi valitsuse seadus olla kooskõlas päritoluriigi eelnevate kohtumäärustega.

Olen jätkuvalt vastu vahekohtumenetluse tühistamisele määruse kohaldamisalas. Usun aga, et peaksime vahekohtu- ja kohtumenetluste vahelised suhted palju põhjalikumalt läbi mõtlema ning et kuni täieliku läbivaatamise ja põhjalike konsultatsioonideni ei tohiks võtta kaalumise alla vahekohtute pädevuse kaitsmise ideed. Leian, et mõte anda määruse sätete suhtes täielikku tagasisidet, on väga paeluv. Praegu on selleks aga veel liiga vara. Nõuan põhjalikke konsultatsioone ja poliitilist arutelu, enne kui võetakse mis tahes meede teema suhtes, mis on laiem kui selles raporti projektis esitatud ettepanekud. Pooldan ka ideed jätkata Haagi konverentsil läbirääkimisi rahvusvahelisi kohtuotsuseid puudutava konventsiooni üle. Raportis käsitletakse mõnda väga keerulist rahvusvahelise eraõiguse valdkonna probleemi. Hoolimata sellest, et rohelises raamatus ei käsitleta laimuküsimust, on kindlasti olemas *forum shopping*'u probleem, kus valitakse kõige meelepärasem

kohtualluvus, et laimujuhtudel suurim võimalik kahjusumma saada. Sõna- ja meediavabadus peavad jääma tasakaalu sellise üksikisiku õigustega, keda on laimatud või kelle õigust privaatsusele on rikutud. Seetõttu olen vastu laimuküsimuse käsitlemise väljajätmisele Brüsseli I määruse üldpõhimõtetest. Loomulikult kaalutlen ma selle üle, kas selline instrument nagu Brüsseli I määrus on rahvusvahelise eraõiguse põhimõtete reguleerimiseks sobiv instrument. Võib-olla oleks vaja koostada eraldi õigusakt, et reguleerida konflikti meediavabaduse ja peamiste inimõiguste vahel. Brüsseli I määrust ei koostatud liikmesriikide kohtuotsuste kvaliteedi hindamiseks. Euroopa Kohus sätestas oma Lugano arvamuses sõnaselgelt, et Brüsseli I määrus põhineb vastastikusel usaldusel.

Tahan tänada oma kolleege õiguskomisjonist, eelkõige Diana Wallist ja Evelyn Regnerit!

Evelyn Regner (S&D). – (DE) Austatud juhataja! Brüsseli I määrus on väga hea määrus. Seda ei saa täiustada mitte ainult välisriigi kohtuotsuse tunnustamise nõude mõistliku tühistamisega, vaid realselt saab parandada ka töötajate ja tarbijakaitse aluspõhimõtteid. Seetõttu pean ma väga kahetsusväärseks, et Tadeusz Zwiefkaga ei olnud võimalik sel teemal kompromissi saavutada. Brüsseli I määruses sätestatakse, et nõrgema poole saab asetada Brüsseli I määruses kehtestatud olukorrast paremasse olukorda pädevust käsitlevate määruste tulemusel, mis on selle suhtes üldeeskirjadest soosivamad.

Seega oleks *forum shopping*'u või *law shopping*'u vältimiseks asjakohane sätestada töövaidluste seaduslik toimumispaik. See on eriti oluline, kui tahame vältida tulevikus selliseid juhtumeid nagu Vikingi juhtum, mis palju ärevust tekitas. Kahjuks ei ole mul rohkem aega teiste teemade käsitlemiseks.

Sebastian Valentin Bodu (PPE). – Austatud juhataja! See raport on väga oluline, kuid väga tehniline. Rahvusvahelise eraõiguse suhete standardimine on täieliku ühisturu konsolideerimise põhipunkt ja välisriigi kohtuotsuse tunnustamise nõude tühistamise võtaksid nii ärikogukond kui ka õigusala töötajad suure entusiasmiga vastu.

Lepingu koostamise kulud oleksid väiksemad ja väiksemad oleksid ka liikmesriikide kohtutesse esitatud hagidest tulenevad võlgade sissenõudmise kulud. Sellele vaatamata avaldan ma siinkohal kahetsust, et selle raporti mõjud ei laiene ametlikele dokumentidele. Ma loodan, et see viga parandatakse, arvestades, et selliseid dokumente, kui need on väljastanud kohtu volitatud notarid, käsitletakse kõigis liikmesriikides – välja arvatud Ühendkuningriigis – kohtuotsustega samaväärselt.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Rahvusvahelistes tsiviilmenetlustes takistavad siseturu praktilist toimimist erinevused kohtualluvust ja otsustetegemist reguleerivates riigisisestes eeskirjades. Brüsseli I määruse kaheksa-aastane toimimisaeg on näidanud selle olulisust ja vajadust sellise dokumendi järele, mis moodustab koos Brüsseli II määrusega laiaulatusliku Euroopa tasandil vahendi tsiviil- ja äriõiguse menetlussuhete valdkonnas.

Selle dokumendi kasutuselevõttust on rahvusvahelise mõõtmega suhtes esilekerkinud vaidluste suhtes kehtinud ühtsed menetluseeskirjad, mida kohaldatakse kohtualluvusele ning kohtuotsuste tunnustamisele ja jõustamisele Euroopa Liidus.

Seega on seotud pooled hoolimata materiaalsoiguse meetmete erinevusest saavutanud suurema õiguskindluse. Mina isiklikult leian, et Brüsseli I määrus on rahvusvahelise eraõiguse üks olulisemaid ja enimkasutatavamaid dokumente ja ma loodan, et selle kasutamise jätkamist toetatakse, et seda täiustataks pidevalt ja et see tõestaks enda vajalikkust ka kohtute otsustetegemise protsessis.

Dacian Ciolos, komisjoni liige . – Austatud juhataja! Toetame parlamendi ettepanekut avaldada oma arvamust Brüsseli I määruse tulevase läbivaatamise kohta. Tahan eelkõige tänada ka raportööri selle hästi koostatud raporti eest, mis võimaldab Euroopa Parlamendil tulevikku kajastada!

See on esimene kord, kui parlamendil on kaasseadusandja osa toimikus, mis käsitleb Euroopa tsiviilkohtuasjade koostöö tuuma. Meid rõõmustab parlamendi toetus eelseisva määruse läbivaatamise peamisele eesmärgile – kohtuotsuste vabale liikumisele liidus. Tahan rõhutada, et välisriigi kohtuotsuse tunnustamise nõude tühistamine peaks olema tõeline edusamm õigusel rajaneva ala ülesehitamises; et komisjon ei näe selles pelgalt ülemäärase formaalsuse kaotamist, vaid sammu edasi üksteise kohtusüsteemide vastastikusel usaldamises; ja et selle tulemusena peaksid vähenema olemasolevad keeldumispõhjused, mille suhtes kohaldatakse asjakohaseid abinõusid.

Meile teeb heameelt parlamendi nõusolek sellega, et kohtu ja vahekohtukokkuleppe valikut tuleb liidus tulemuslikult kaitsta. Komisjon uurib kõige asjakohasemaid vahendeid selle eesmärgi saavutamiseks liidus, võttes arvesse seda teemat käsitlevaid rahvusvahelisi konventsioone. Tahan aga osutada sellele, et vahekohtukokkulepete kaitsmine ei tohiks piirata kohtuotsuste vaba liikumist liidus.

Rõhutan ka, et Euroopa Liit peab tugevdama oma kodanike kohtulikku kaitset maailmatasandil, luues õiguskeskkonna, kus arendatakse maailmakaubandust ja pakutakse meie Euroopa ettevõtetele võrdseid võimalusi äritegevuseks väljaspool Euroopat.

Komisjoni kutsub parlamenti avaldama eelseisval määruse läbivaatamisel oma seisukohta sellel teemal, mis puudutab tõeliselt õiglust Euroopas ja Euroopa Liidu õigusaktidega tagatud õiguste täitmist.

Komisjonil on hea meel, et parlament kohtumenetluse ajutise leevenduse tõhustamist toetab, ning märgib, et uurib parimat viisi selle edasiarendamiseks, mitte ainult Brüsseli I määruse kontekstis, vaid ka Euroopa pangakohtu arestimismääruse suhtes.

Näen selles raportis esimest sammu Brüsseli I määruse muutmiseks tulevikus. Ilmselt on meil võimalus seda arutlust tuleviks edasi arendada. Komisjon kavatseb esitada ettepaneku määruse läbivaatamiseks selle aasta lõpuks ja ootab huviga esmakordset koostööd parlamendiga sel teemal.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval, 7. septembril 2010 kell 12.30.

23. Rahvusvähemusrühmadesse kuuluvate naiste integreerimine ühiskonda (lühiettekanne)

Juhataja. Järgmine päevakorrapunkt on Antonyia Parvanova raport naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni nimel rahvusvähemusrühmadesse kuuluvate naiste integreerimise kohta (2009/2041(INI)) (A7-0221/2010).

Antonyia Parvanova, raportöör . – Austatud juhataja! Mul on väga hea meel võimaluse üle esitleda täna siin oma raportit rahvusvähemusrühmadesse kuuluvate naiste integreerimise kohta ühiskonda. See on ülioluline teema, mille tähtsust liiga tihti alahinnatakse. See arutelu on ka väga ajakohane, kui meenutame sel suvel Prantsusmaal toimunut.

Integreerimist käsitletakse väga tihti rahvusvähemusrühmade vastase diskrimineerimise võitlemise viisina. Harva mainitakse aga tõsiasi, et just naised on suurimad diskrimineerimise ohvrid: esiteks rahvusvähemusrühma kuulumise tõttu ja teiseks lihtsalt seetõttu, et nad on naised.

Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 21 keelatakse igasugune diskrimineerimine rahvusvähemusse kuulumise alusel, kuid siiski on paljud Euroopa Liidus elavad rahvusvähemuste kogukonnad veel diskrimineerimise, sotsiaalse tõrjutuse ja eraldamise ohvrid.

Seda olukorda ei saa aktsepteerida. Kas me väidame, et ELi põhiõigused kõigile ELis elavatele inimestele ei kehti? Harta üks peamisi põhimõtteid on ka soolise võrdõiguslikkuse põhimõte, kuid mõnikord tundub see unustatud olevat, eriti rahvusvähemusrühmadesse kuuluvate naiste puhul.

Rahvusvähemusrühmade kohta puudub üldiselt tunnustatud õiguslik määratlus ja arutletud on selle mõiste enda kasutamise üle. Oma raportis kasutasin rahvusvähemusrühmade mõistet ühisnimetajana nendele rühmadele, sealhulgas näiteks roma inimesed, kelle suhtes ELi põhiõigused ei kehti.

Püüdsin koostada raporti, milles analüüsitakse ELi sotsiaalse integreerimise poliitikaga seotud küsimusi, eelkõige rahvusvähemusrühmadesse kuuluvate naiste jaoks, ja tõstetakse esile, mis toimib ja millised on probleemid, ning aidatakse leida lahendusi.

Üks kõige aktuaalsemaid küsimusi on juurdepääs tööturule ja sellistele avalikele teenustele nagu haridus ja tervishoid, sealhulgas reproduktiivtervis, ja sotsiaalteenustele. Reproduktiivtervise all pean ma silmas õigust lapsi saada, mitte ainult õigust aborti teha.

Enamikul juhtudel on need naised vähem kaitstud tõrjutuse, vaesuse ja inimõiguste äärmuslike rikkumiste (näiteks inimkaubanduse ja sundsteriliseerimise) eest.

Ma usun, et kõigisse vähemusrühmadesse kuuluvate naiste tõrjutuse ületamiseks tuleb kehtestada meetmed Euroopa võrdõiguslikkuse, kaasamise ja kasvupoliitika laiemas raamistikus. Demokraatliku ja avameelse ühiskonna arendamiseks, kus antakse edasi selliseid väärtusi nagu sallivus ja võrdõiguslikkus, tahan ma rõhutada Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti olulist osa.

See asutus peab koos võrdõiguslikkusega tegelevate riigisiseste asutustega kaasama soolise võrdõiguslikkuse ja naisõiguste väljavaate oma mitmeaastaste raamistike ja nendest tulenevate meetmete kõigis aspektides.

Olen täiesti teadlik, et meie ees seisev katsumus hõlmab Euroopa institutsioonide ja liikmesriikide ühisvastutust kõigi nende käsutuses olevate vahendite ja strateegiate kasutamisega. Vastutus tulemusliku kaasamise tegelikkuseks muutmisel lasub siiski nii rahvusvähemustel kui ka ühiskonna enamusel.

Lõpetuseks tahan tänada kõiki oma kolleege naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonist viljakate arutelude eest selle toimiku kavandamisel.

Mind on üsna üllatanud asjaolu, et selle raporti kavandamise ajal on riigisisised kaalutlused takistanud raporti üldeesmärgi saavutamist: arendada koostööd Euroopa, riigisiseste ja rahvusvaheliste pooltega koos vastavate rahvusvähemusrühmade kogukondadega ja tuua häid muudatusi.

Hiljutised sündmused Prantsusmaal ja Prantsusmaa strateegiad roma elanikkonna suhtes on tegelikult hea näide sellest, kuidas me läheneme probleemidele vales vaatenurgast ja ei käsitle teemat korralikult.

Ainult ühise lähenemisviisi kaudu, millel on suunatud strateegiad kõige haavatavamate ühiskonnarühmade ja eriti naiste jaoks, õnnestub meil muuta Euroopa ühiskonna integreerimine reaalsuseks kõigile kodanikele, kõigile naistele hoolimata nende õiguslikust seisundist, rassist, vanusest, seksuaalsest suunitlusest, etnilisest päritolust ja religioonist.

Barbara Matera (PPE). – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Võrdsuse põhimõte on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta III peatükis. Seaduse ees oleva võrdõiguslikkuse mõttes on artikkel 21 säte, kus selgitatakse kõige paremini selle põhimõtte tingimusi: võrdne kohtlemine ja võrdsed võimalused hoolimata soost, rassist, nahavärvist või etnilisest päritolust.

Peame tagama kaitse soo ja päritolu alusel diskrimineerimise vastu kõigil tasanditel ja kõigile kodanikele, eelkõige naistele, olgu nad siis Euroopa kodanikud või mitte. Võrdõiguslikkuse olemasoluks ei tohi luua alamrühmi, millel on erinev juurdepääs ühiskondlikule elule, vaid sellised õigused tuleb tagada kõigile.

Oluline osa on siin teadustegevusel. Teadustegevusest on saanud Euroopa soopoliitika rakendamise vahend, mis peab kaasama Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi ja ka ülikoolid ning riigisisesed instituudid, eriti andmekogumisetapis. Lõpetuseks rõhutan kultuurivahendajate olulist rolli.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) See teema on täna võib-olla eriti ajakohane, sest mõned tunnid tagasi oli meil võimalus arutada surmanuhtlusega silmitsi seisvate Iraani naiste katastroofilist olukorda ja ma usun, et Euroopa Liit väljendab sellel teemal oma kindlat seisukohta.

Rahvusvähemusrühmadesse kuuluvate naiste integreerimise ühiskonda on tundlik teema, sest ühest küljest on meil Euroopa tasandil soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste põhimõte, samal ajal kui teisest küljest on loomulikult vähemusrühmade kultuurilised erinevused. Meie jaoks – ma pean silmas ühiskonna enamusrühma liikmeid – peab esmatähtis olema saavutada suutlikkus mitte ainult võimaluste otsimiseks, vaid ka kompromisside saavutamiseks, ja aktsepteerida rahvusvähemusrühmade liikmete teatud iseloomulikke tunnuseid.

Seetõttu leian ma, et selle teema võtmesõnad peavad olema tundlikkus, mõistmine ja tahe aidata – siis õnnestub meil need naised edukalt oma ühiskonda integreerida.

Elisabeth Köstinger (PPE). – (DE) Austatud juhataja! Ühendatud Euroopas tuleb võrdset kohtlemist vaadelda kui põhiõigust, mitte kui privileegi. Naise rolli tuleb veelgi tugevdada, et ühiskond mõistaks naiste võrdseid õigusi. Eriti tuleb nähtavale tuua rahvusvähemusrühmadesse kuuluvad naised. Seetõttu on sellise lähenemisviisi edendamine kogu Euroopas täiesti loogiline ja väga vajalik. Rohkem tuleb keskenduda haridusele, tööturule ja sotsiaalteenustele juurdepääsule. See on ainus võimalus integreerimiseks!

Selles valguses tahaksin mainida aga ka maapiirkondade naiste rolli. Talunaistel on maaelus oluline osa. Nad töötavad väga erinevates valdkondades. Naistel on tihti märkimisväärne osa just talutoodangu turustamises. Nende osalus Euroopa igas piirkonnas on asendamatu. Peame jätkama oma pingutusi, et tugevdada võrdsete õigustega iseseisva naise kuvandit kõigil tasanditel.

Nicole Kiil-Nielsen (Verts/ALE). – (FR) Austatud juhataja! Parvanova raport rahvusvähemusrühmadesse kuuluvate naiste integreerimise kohta ühiskonda tuleb täpselt õigel ajal, kui Prantsusmaa valitsus on alustanud tohutut operatsiooni, et saata maalt välja roma mehed, naised ja lapsed – Euroopa kõige tõrjutumad ja diskrimineeritud kodanikud.

Roma naised on mitmekordse diskrimineerimise ohvrid nii oma päritolu kui ka soo tõttu. Neid diskrimineeritakse põhiõiguste – õigus haridusele, töötamisele ja tervishoiuteenustele – kasutamise suhtes. Teise diskrimineerimisvormi moodustab vägivald, mida nad naistena kannatavad.

Peame nõudma kõigilt liikmesriikidelt Euroopa suurima rahvusvähemusrühma ja eelkõige selle naiste põhiõiguste austamist. Nende naiste elu iseloomustavad sunniviisiline töö, inimkaubandus, sundsteriliseerimine, lapsabielud ja lugematud abordid ning nende kihutamine ühest linnast ja ühest Euroopa otsast teise ei aita olukorda parandada.

Iga liikmesriigi, sealhulgas Prantsusmaa, kohus on tagada nende naiste kaitse ja haridus roma lastele, nii poistele kui ka tüdrukutele. See on nende vabaduse ja iseseisvuse saavutamise alus. Vabaks ja iseseisvaks olemiseks vajavad nad stabiilsust ja tuge – väljasaatmine on vastuvõetamatu.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE). – (PL) Käsitleme oma raportites tihti Euroopa Liidu naiste rasket olukorda ning püüame seda parandada ja naistele võrdseid võimalusi pakkuda. Kui palju raskem on see aga rahvusvähemuste naistele, kes samuti meie ühiskonda kuuluvad? Seetõttu peamegi aitama neil tööturule siseneda ja haridusele ning koolitusele juurdepääsu omada. Peame kaitsma neid naisi sotsiaalse tõrjutuse ja mitmetahulise diskrimineerimise eest, püüdes neid kaasata eri poliitilistesse ja ühiskondlikesse tegevustesse. Ainult nii väldime stereotüüpide loomist, häbimärgistamist, etnilist eraldamist ning, üsna lihtsalt, ka vägivalda ja agressiooni. Peame looma nendele inimestele võimalused, nii et kultuuri ja tavadega seotud erinevused ei oleks takistuseks, vaid pakuksid selle asemel lisaväärtust. Viimaste päevade sündmused on näidanud, et mitmekultuurilisest ühiskonnast tulenevatele raskustele vastu astumise asemel püüavad mõned inimesed nendest lahti saada, põhjustades sellega suurema nõrdimuse ja ühiskondliku hukkamõistu.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Austatud juhataja! Sundabielu, naiste vastu suunatud füüsiline ja seksuaalne vägivald, surmaähvardused, täielik alistamine, võimaluse puudumine oma keha üle ise otsustada, arhailised kuvandid naistest – need asjad ei toimu mitte ainult meist kaugel, vaid siinsamas, Euroopa südames paljudes sisserännanute peredes. Mõned heade kavatsustega poliitikud, kellele meeldib mõelda endast kui naiste õiguste suurtest edendajatest, taandavad need sündmused isoleeritud juhtumiteni. Usuvabaduse katte all õigustatakse ja sallitakse tõsisid inimõiguste rikkumisi.

Kui tahame integreerimist, peame selliste rikkumiste suhtes valjuhäälselt arvamust avaldama. Nõuan tungivalt, et EL seisaks naiste eest siin ja praegu ning võtaks meetmeid rõhumise vastu patriarhaalsetes paralleelühiskondades, olgu need siis moslemiperekonnad või roma kogukonnad, kus noori tüdrukuid tihti üldse kooli ei saadeta.

Tehkem lisaks integreerimisele ja hariduslikule tegevusele konkreetseid õiguslikke samme, kehtestades kogu ELis burka kandmise keelu ja muutes sundabielu kõigis liikmesriikides kriminaalkuriteoks! Seiskem valgustatud läänemaaailma väärtuste eest!

Dacian Cioloș, komisjoni liige. – (FR) Austatud juhataja, head kolleegid! Komisjon kiidab heaks Antonyia Parvanova raporti rahvusvähemusrühmadesse kuuluvate naiste integreerimise kohta ühiskonda.

Komisjon tunnistab, et just see rühm on mitmel viisil ebasoodsas olukorras ja kogeb lõputult diskrimineerimist peaaegu igas eluvaldkonnas, eriti juurdepääsul töötamisele, haridusele, tervishoiuteenustele ja majutusele. Komisjon on oma naiste ja meeste võrdõiguslikkuse juhistes 2006–2010 rõhutanud võitluse olulisust mitmete diskrimineerimisvormide vastu, millega seisavad silmitsi rahvusvähemusrühmadesse kuuluvad naised.

Peame kasutama kõiki meie käsutuses olevaid tööriistu majandusliku ja ühiskonda integreerimise toetamiseks, sest peame austama nii põhiväärtusi kui ka üksikisikute põhiõigusi ning ka seetõttu, et demograafiline areng seda majanduslikus mõistes õigustab.

Praktikas on eesmärk tagada üksikisiku õiguste täielik täitmine kõigi asjakohaste ELi õigusaktide ja eelkõige rassidirektiivi rakendamisega, tagada ELi struktuurifondide parim võimalik kasutusviis ning keskenduda Euroopa tasandil vähemusrühmadele töökohal, arendades sotsiaalset kaasatust ja võideldes vaesusega.

Komisjon rõhutab oma sel kuul vastuvõetavates meeste ja naiste võrdõiguslikkuse juhistes jätkuvalt rahvusvähemusrühmadesse kuuluvate naiste integreerimist ühiskonda.

Elisabeth Köstingeri öeldule viidates olen ma väga teadlik, et isegi ühises põllumajanduspoliitikas on naise roll maaühiskonnas teema, mida tuleb tulevikus selgemalt käsitleda.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval, 7. septembril 2010 kell 12.30.

24. Naise roll vananevas ühiskonnas (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Sirpa Pietikäineni naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni nimel esitatud raport naise rolli kohta vananevas ühiskonnas (2009/2205(INI)) (A7-0237/2010).

Sirpa Pietikäinen, raportöör . – (FI) Austatud juhataja! Euroopa Liidus ja liikmesriikides tehtud uuringud osutavad, et vananemist peetakse liiga sageli halvaks nähtuseks ja koormaks pensionide, teenuste või tervishoiu ja ravimitega seotud oluliste kulutustega.

Tegelikult ei ole vananemine ja eakate inimeste õigused mitte ainult põhiõiguste osa, vaid ka midagi ühiskonda tohutult rikastavat. Eakad naised vastutavad väga suurel määral oma elukaaslaste, abikaasade, sugulaste ja laste mitteametliku hooldamise eest. Neil on ka oluline kogemustepagas ja vaikivad teadmised tööst ning ühiskondlikust elust, rääkimata tõsiasjast, et nad on väga olulised tarbijad ja kindlasti mitte ainult ühiskonnale koormaks.

Põhiõiguste hartas ja seadusel põhinevas lähenemisviisis vananemisele nõutakse, et me ei võtaks vananemise või eakate inimeste suhtes negatiivset seisukohta, vaid suhtuksime sellesse ja nendesse austusega. See on katsumus eelkõige naiste ja eakate naiste puhul. Vananemine on vägagi seotud naiste ja võrdõiguslikkuse temaga, sest naised elavad kauem, nad on sagedamini seotud mitteametliku hooldusega kodus ning töötavad tihti sotsiaal- ja tervishoiuteenustega seotud valdkondades, mis pakuvad eakatele inimestele riiklikke ja eratervishoiuteenuseid.

Naised kogevad ka tihti topelt- või mitmekordset diskrimineerimist. Eakatel naistel on raskem karjääri teha ja töölt vabastamise korral uut töökohta leida. Eelöeldu kehtib lisaks samamoodi ka tervishoiu- ja muude teenuste suhtes, kui eakam naine kuulub rahvus-, seksuaal- või usuvähemusse või sotsiomajanduslikus mõistes eriti haavatavasse rühma.

Naistel on ka suurem risk vananedes vaesuda ja nende pensionid on tihti väiksemad. Kahjuks ei ole enamik Euroopa Liidus tehtud vanadust käsitlevaid teadusuuringuid mingil viisil sootundlikud ning ka tervishoiuteenuste, meditsiiniuuringute või haigusuuringute kontekstis ei mainita tihti peale naiste ja meeste vahelisi erinevusi.

Sel põhjusel kutsutakse raportis komisjoni üles koostama 2011. aasta lõpuks tegevuskava, millega tagatakse rohkem vahendeid vanadust käsitlevateks teadusuuringuteks. Vaatame, milliseid meetmeid on vaja eakate inimeste ja eriti naiste hoolduskvaliteedi parandamiseks ning sotsiaalkindlustuste tasemete arendamiseks ja kutsume üles põhiteenuste direktiivi loomisele. Nõudkem soo ja vanusega seotud haiguste ja nende ravi tunnustamist ning eelkõige iga-aastast aruannet vanuselise diskrimineerimise ja sammude kohta, mis on võetud ning kavatakse võtta Euroopa Liidu ja riigisisestel tasanditel vanuselise diskrimineerimise kaotamiseks.

2012. aastal nõuame uusi meetmeid, et uurida diskrimineerimise kaotamise võimalusi Euroopa Liidus. Tahan tänada oma kolleege suurepärase koostöö eest ja ootan komisjonipoolset tõhusat tegevust eakate naiste ja vananemise küsimuste käsitlemisel!

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) See et vanematel kui 65 aastastel naistel on 5% suurem risk vaesuda kui meestel, näitab meie tsivilisatsiooni viletsust. Selline risk on neil seetõttu, et nad hoolitsesid perede eest, kasvasid üles lapsed ja nende eluaegsed sissetulekud on keskmiselt väiksemad kui meestel. See ei tohi niimoodi jätkuda! Laste eest hoolitsemisele pühendatud aega ei tule käsitleda mitte töölt eemaloldud ajana, vaid tööna, mille eest makstakse palka ja panustatakse ka pensionifondi. See peaks olema nii ka meeste puhul, kui nemad ema asemel lapse eest hoolt kannavad. Loomulikult ei ole ma nõus sellega, et tuleks arvesse võtta eakate lesbide, biseksuaalsete või transseksuaalsete naiste olukorda. Kas see tähendab, et nendel on teistest eakatest naistes privileeritud staatus? Ma loodan, et sellised diskrimineerivad artiklid homset hääletust ei läbi.

Karin Kadenbach (S&D). – (DE) Austatud juhataja! See raport on kahjuks endiselt väga vajalik. On kahetsusväärne, et vananevas ühiskonnas on naised endiselt väiksemate õigustega liikmed. Kui vaadata naiste tööhõive ajalugu, siis on selge, et enamik kodutöödest – mitte ainult laste üleskasvatamine, vaid ka muud majapidamistööd –, on endiselt naiste õlgadel, ja et endiselt on suurem osa sellisest tööst nii rahaliselt kui ka muul viisil tunnustamata. Meil on suurenev probleem vanemas eas vaesumisega.

Tahaksin rõhutada aga ka teist küsimust. Tervishoiuteenuste valdkonnas tuleb erilist tähelepanu pöörata just naiste vajadustele. Me teame, et naised hoolitsevad üldiselt väga hästi oma pereliikmete tervise eest, kuid pööravad liiga vähe tähelepanu enda tervisele. Seetõttu nõuan ma tungivalt, et komisjon saadaks liikmesriikidele väga kindla meeldetuletusele naiste vajaduste täitmise kohta.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Tundub, et olen üks väheseid sel teemal sõna võtvaid mehi. Soovin juhtida teie tähelepanu aga eelkõige finantsaspektidele.

See raport koos komisjoni ettepanekuga nimetada aasta 2012 aktiivse vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse aastaks võib moodustada raamistikku, mida on vaja uute juhiste koostamiseks, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitikas ja regionaalarengus.

Võime kasutada raportis mainitud teadusuuringuid ja analüüse uute kriteeriumide koostamiseks nendele piirkondadele rahaliste vahendite eraldamiseks ja toetamiseks, mis seisavad silmitsi eakate naiste mitmetahulise probleemiga.

Eakate naiste arv, teatud liiki meditsiinilist ja ühiskondlikku sekkumist nõudvad haigused, perekonnastruktuur ja naiste roll vanurite eest hoolitsemisel võivad olla tegurid, mille komisjon kaasab nende tegurite loetelusse, mis määratlevad piirkondlike arengukavade kavandamise raamistiku riigisisese tasandil.

Eelkõige toetan aga seda raportit ja usun kindlalt, et see mõjutab ka viisi, kuidas seda teemat teistes komisjonide käsitleme.

Catherine Stihler (S&D). – Austatud juhataja! Sooviksin tänada raportööri! Leian, et ta on koostanud suurepärase raporti. Nagu me kõik teame, ei muutu keegi meist selles ruumis nooremaks ja meie jaoks on ülioluline vananemist positiivselt vaadelda. See, et me kauem ja paremini elame, on ime ja me peaksime seda pühitsema. Paljude naiste puhul see aga nii ei ole ja seda raportis käsitletaksegi.

2010. aastal kannavad peamiselt naised suurema osa perekonna hoolduskohustustest, olgu see siis laste või eakate sugulaste eest hoolitsemine, ja nagu raportist selgub, siis elavad naised selle tulemusena vanas eas vaesena, kuigi see on aeg, kui nad peaksid olema koheldud väärikalt ja ausalt, nagu meie raportöör ütles.

Raport on oluline ka seetõttu, et seal tutvustatakse eakate väärkohtlemise probleemi, mille me kõik siin parlamendis hukka mõistame ja millele tuleb anda kõrgem poliitiline prioriteet.

Parimaid tavasid tuleks rakendada ka aktiivse vananemise, eakate ülikooli ning uute tehnoloogiate kasutamise puhul. Tahan tänada raportööri ja ma loodan, et me kõik oleme võimalikult aktiivse ja väärika vananemise poolt!

Antonyia Parvanova (ALDE). – Austatud juhataja! Ka mina sooviksin raportööri tänada! Vananeval rahvastikul öeldakse olevat märkimisväärne mõju sotsiaalkaitsele ja riigi rahandusele. Demograafiliste muutuste üldkontekstis on tavaliselt naistel suurem risk vaesuda ja piiratud pensione saada. Seetõttu on väga oluline, et meie kui poliitikud sellest probleemist ja eakate inimeste, eriti naiste, muredest teadlikud oleksime, et tagada nende oluliseks pidamine.

Selles suhtes on vajalik jätkata meie pingutuste soodustamist nii ELi kui ka riigisisese tasandil olemasolevate vahendite ja tulevaste meetmete täieliku ärakasutamiseni pensioni-, tervishoiuteenuste ning pikaajalise hoolduse, tööhõive-, sisserände- ja integratsioonipoliitikas ning infrastruktuuri arendamises.

Seda teemat tuleks siin parlamendis sagedamini arutada.

Barbara Matera (PPE). – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Raportöör rõhutab topeltdiskrimineerimist, mida eakad naised kannatavad. Tahaksin rõhutada, et me peaksime rääkima kolmekordsest diskrimineerimisest: naised, kes on vanad ja ükski.

Raportis käsitletakse olulisi küsimusi alates tööhõivest ja peamiselt eakatest, eriti eakatest naistest, koosneva tööjõu uuesti tööle võtmisega.

Neid naisi tuleb vaadelda kui positiivset tööjõudu, kellel on kuhjaga kogemusi ja kes on suutelised endast nooremaid koolitama. Lühidalt öeldes on need naised vajalik ressurs kogu Euroopa kasvuks ja sellele seatud eesmärkide saavutamiseks; ressurs, millele peame tagama väärika elu hüved koos täieliku ja tõhusa sotsiaalabi ning tervishoiuteenustega; ressurs, mida peame toetama oma vananevas ühiskonnas, mis väärikalt vananemist õppima peab.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Toetan väga raportit naise rolli kohta vananevas ühiskonnas, eelkõige seetõttu, et raportis keeldutakse vananemist negatiivse nähtusena käsitlemast! Ühiskondlikes aruteludes domineerib väga tihti n-ö majanduslik vaatenurk vananemisele. Heaoluriigi reformides kujutatakse vanadust tihti kui probleemi pensionisüsteemile või tervishoiuteenustele.

Vanad inimesed täidavad aga mitmeid olulisi rolle. Oma laiaulatusliku professionaalse kogemuse tõttu pakuvad nad ka olulist ühiskondlikku ja perekondlikku toetust. Isegi kui neil ei ole majanduslikult olulisi rolle, peame kõrgemat keskmist eluiga käsitlema siiski kui tõendit meie ühiskonna elukvaliteedi arengu kohta ja nägema eakates inimestes mitte koormat, vaid ühiskonna täiejõulisi liikmeid, kes on ära teeninud väärrika elu. See väide kehtib eelkõige eakate naiste kohta, kellel on suurem risk vaesuda ja kes on eriti sõltuvad riiklikest ning eratervishoiuteenustest ja ka avalikest hooldusteenustest, mis tähendab ühtlasi ka seda, et vananevaid naisi mõjutab teenuste ebapiisav või vilets kvaliteet.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Ma usun, et nendel teemadel sõnavõtjate suur arv on märkimisväärne. Komisjon peab sellest järeldama, et nendele probleemidele tuleb leida lahendus, sest sooline ebavõrdsus on eriti tõsine eakate naiste hulgas, olgu selle põhjuseks siis enamiku naiste madalad sissetulekud või raskused kvaliteetsetele riiklikele teenustele, eelkõige tervishoiuteenused, juurdepääsemisel.

Palgaga diskrimineerimisel ja emaduspuhkusel viibivate naiste diskrimineerimisel on otsene seos enamiku naiste madalamate pensionidega. Neil põhjustel ongi naiste pensionid madalad ja see soodustab eakate naiste väga suurt riski vaesuda. Kõigil naistel on õigus väärikalt vananeda, mistõttu tuleks vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aastal pöörata erilist tähelepanu eakatele naistele, et austataks nende väärikust naiste ja kodanikena.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE). – (PL) Vananev rahvastik on nähtus, mis nõuab meie täielikku tähelepanu. Probleemide hulgas, millega tegelema peame, on vaesus, mis hoolimata oma mitmetest aspektidest on suurel määral kõrge töötuse taseme tulemus. Täheldatud on märkimisväärset tööhõive vähenemist üle 50aastaste inimeste hulgas ja see mõjutab eelkõige naisi. Oma vanuse tõttu ei pea nad end tööandjate jaoks atraktiivseks. Mõned neist otsustavad vara pensionile jääda ja väiksed pensionid jätavad nad tihti ülimesse vaesusesse. Selle vanuserühma tööhõive taseme tõstmiseks tuleb liikmesriikides rakendada riiklikul tasandil seaduslikud lahendused. Ettevõtjad vajavad stiimuleid üle 50aastaste inimeste töölevõtmiseks. Need võivad olla maksusoodustused, erilahenduste loomine tervishoiusüsteemi raames või tasuta väljaõpe, millega selliseid töötajaid tööandjate vajadustele kohandada. Samalaadsed ideed ei tõsta mitte ainult elatustaset, vaid toovad märkimisväärset tulu ka liikmesriikide eelarvesse.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). Euroopa Liidu rahvastik vananeb – 2008. aastal moodustas üle 65aastaste osakaal rohkem kui 17% ELi elanikkonnast. Rahvastiku eluea eeldatav suurenemine on aga lähedalt seotud meditsiiniteenuste kättesaadavuse ja nendele juurdepääsuga ning rahuldava elatustasemega.

Naiste osakaal tervishoiutöötajate hulgas on alati olnud märkimisväärne ja see suureneb veelgi. Umbes kaks kolmandikku ELi tasandi tervishoiutöötajatest on naised. Mõnedes liikmesriikides on üle 50% meditsiinikooli õpilastest naised. Pensionisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamisel on väga olulised ka sündivuse kasv ja töökohtade loomine.

Noortele emadele on väga olulised lapsehoiuvõimalused kuni 6aastaste lastele, mis võimaldavad emadel tööelu tasakaalu saavutada. Iga lapsehoiuteenustesse investeeritud euro toob uute töökohtade loomise ja noorte emade tööturule tagasipöördumise kaudu ühiskonnale kuus eurot kasumit.

Dacian Cioloș, komisjoni liige . – (FR) Austatud juhataja, head kolleegid! Äkki peaksin pöörduma teie poole sõnadega „head naised”, sest ma näen, et siin naiste kohta käival arutelul on suhteliselt vähe mehi. Soovin tänada Sirpa Pietikäinenit tema raporti projekti eest naise rolli kohta vananevas ühiskonnas! Raportis käsitletakse praeguste demograafiliste muutuste kontekstis asjakohast teemat ja antakse mitmedistsiplinaarse lähenemisviisi kaudu selle teema kohta kasulik analüüs.

Komisjon on teadlik, et eakad naised ja mehed kogevad oma füüsiliste võimete vähenemisel suuri raskusi, püüdes elada aktiivset elu, koguda oma pensionieaks pensioniõigusi ja vananeda väärikalt.

See tõsiasi tuletab meile meelde, et eriti haavatavad on eakad naised ja seda püsivate soorolliliste stereotüüpide ning ka tööturul diskrimineerimise tõttu.

Mõju, mida avaldavad naise pensioniõigustele pausid karjääris või töölt lahkumine lähedaste sugulaste eest hoolitsemiseks koos sugudevaheliste palgalõhedega muudavad naiste riski vananedes vaesuda suuremaks kui meeste oma.

Komisjon on teinud mitmeid ettepanekuid, et pöörata tähelepanu Euroopa Liidu vananeva ühiskonna vajadustele, kus eakatel naistel on täita oluline osa. Hiljuti rõhutas komisjon oma rohelises raamatus pensionide teemal, kui oluline on vähendada naiste ja meeste palgalõhesid, eriti mis puudutab teiste eest hoolitsemist, palka ja tööturгу.

Komisjon rõhutab oma sel kuul vastuvõetavates meeste ja naiste võrdõiguslikkuse juhistes 2010–2015 jätkuvalt naiste osa vananevas ühiskonnas.

Komisjon tagab ka soolise võrdõiguslikkuse küsimuste integreerimise esiletõstmise oma ettepanekus nimetada 2012. aasta aktiivse vananemise Euroopa aastaks.

Kuna see on minu viimane tänane sõnavõtt, siis kasutan võimalust ja tänan ka tõlke ning palun neilt vabandust, kui ma mõnikord liiga kiiresti rääkisin.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval, 7. septembril 2010 kell 12.30.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Vasilica Viorica Dăncilă (S&D), kirjalikult . – (RO) Euroopa seisab vastamisi tõsise probleemiga. Rahvastik vananeb ja selle probleemi käsitlemiseks on vaja asjakohaseid meetmeid. Lisaks ei tohiks jätta tähelepanuta eakate inimeste pakutavat potentsiaali, mida enamikul juhtudel liikmesriikides ignoreeritakse. Nende kogemusi ja oskuseid võib kasutada nooremate töötajate väljakoolitamiseks, et anda eri valdkondades ja eri kogemustetasanditel teatepulk üle noorematele põlvkondadele. Kuigi vanuseline diskrimineerimine töökeskonnas on ELi õigusaktidega keelatud, toimub silmanähtav või varjatud diskrimineerimine sageli kõigis ELi riikides ja eriti diskrimineeritakse naisi. Toetan seetõttu ettepanekut algatada üleeuroopalised teadlikkuse tõstmise kampaaniad, mille eesmärk on võidelda praeguse vanuselise diskrimineerimise vastu ja säilitada põlvkondadevaheline solidaarsus. Ma usun, et kasulik on toetada Euroopa rahaliste vahenditega projekte, mis

hõlmavad näiteks sotsiaalselt tõrjutud üksikuid ja eakaid naisi. See toetaks oluliselt vanuselise diskrimineerimise vastast võitlust.

Lena Kolarska-Bobińska (PPE), kirjalikult . – (PL) See on hea, et parlamendi raportis rõhutati üle 50aastaste naiste olukorda kogu Euroopas toimuvate demograafiliste muutuste kontekstis. Siiani avaldatud raportid on näidanud aeglast arengut naiste töö leidmise väljavaadetes ja avalikus elus. Järgmise paari aasta jooksul võib toimuda oluline muutus – selle vanuserühma naiste olukorra halvenemine, eriti riikides, kus on vähemarenenud või mittetõhusad sotsiaal- ja tervishoiusüsteemid. Nendes riikides koormab vananev ühiskond eelkõige naisi kohustustega hoolitseda vananevate vanemate ja sugulaste eest. Naised on selliste kohustustega juba praegu koormatud ja tulevikus seda enam. Paljudel juhtudel asendavad nad ebatõhusalt toimivad hooldusasutused või tõrjuvad need kõrvale. Peame valmistuma demograafiliseks plahvatuses, mis seekord väljendub tohutuse arvus eakates ja nõrga tervisega inimestes. Institutsioonide kohaldamine selleks on pikk ja vaevaline protsess, mistõttu peame praegu otsustama, kuidas peresid vananevas ühiskonnas aidata. Euroopa Komisjon ja parlament peavad kohe hakkama jälgima liikmesriikide institutsioonide kohaldamist vananeva ühiskonna vajadustele. Raportis rõhutatakse õigesti vajadust lihtsustada ligipääsu riiklikele ja erateenustele, eelkõige tervishoiuteenustele. Oluline on, et neid määruseid tuleb kajastada igapäevaelus ja need ei tohi jääda ainult kasututeks säteteks ELi dokumentides.

Elżbieta Katarzyna Łukacijewska (PPE), kirjalikult . – (PL) Austatud juhataja! Oma raportis märkis naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjon üsna õigesti, et pensionieas naisi valitseb suurem vaesumisoht. Selle põhjus on väga tihti väike pensioniõiguste kogumine naiste madalamate palkade ja ajutiselt madalamate sissetulekute tõttu, näiteks laste kasvatamise ajal. Raporti projektis mainitakse paljusid tegureid, mis üle 50aastaste naiste elukvaliteeti parandada aitavad, muu hulgas osalise tööajaga lisatööd. Eelkõige peame aga otsustama, kuidas korraldada asjad nii, et pensionieale lähenevad naised ei peaks muretsema oma töökoha kaotamise ja seega rahaliste vahendite pärast. Euroopa Liit peaks pöörama erilist rõhku selle tagamisele, et meeste ja naiste palgad oleksid võrdsed. Vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste hartale ja Lissaboni lepingule on tööalane sooline diskrimineerimine keelatud, mistõttu peaksid raportis olema jaotised, mis tagavad naistele meestega võrdse palga. Lisaks on oluline, et avalikus arvamuses rõhutataks kõike, mis on seotud naiste tööalase diskrimineerimisega.

Siiri Oviir (ALDE), kirjalikult . – (ET) Meil kõigil peab Euroopa Liidus olema võrdne võimalus osaleda täisväärtuslikult ühiskondlikus elus, sealhulgas töötada ja olla majanduslikult aktiivne, omada elustandardeid ja heaolu, mida peetakse normaalseks ühiskonnas, kus elame. Kahjuks on tänane ülemaailmne majandus- ja sotsiaalkriis süvendanud vaesust ja tõrjutust just naiste, eriti eakate naiste seas. Kuivõrd naiste keskmine eluiga on keskmiselt kuus aastat pikem kui meestel, muutub sugu vananemisel eluliselt tähtsaks teguriks. Leian, et just naiste vaesuse ja tõrjutuse vastu võitlemine peab olema jätkuvalt ELis üks olulisi kohustusi, milleks liikmesriikidel tuleks tõhustada oma sotsiaalkaitsesüsteeme ning elukestva õppe ja aktiivse kaasatuse poliitikat, et luua naistele võimalusi osaleda eri eluetappidel aktiivselt ühiskondlikus elus ja kaitsta neid tõrjutuse ohu eest. Oluline on, et liikmesriikide jõupingutused keskenduksid võrdsete võimaluste tagamisele, sest naiste ja meeste võrdsuslikkus ei ole eesmärk iseenesest, vaid eeltingimus ELi üldeesmärkide – kasvu, tööhõive ja sotsiaalse ühtekuuluvuse saavutamiseks.

25. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

26. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 22.50)